

2015-imiit – 2025-mut

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut

Kommuneqarfik Sermersooq

Oktober 2015

Imarisai

1	Aallaqqaasiut	4
1.1	Tunngaviit siunertallu	4
1.2	Immikkoortukkaarineranut ilitsersuut	4
2	Eqikkaaneq	6
3	Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarummi tunngaviusut	12
3.1	Atuarfiit- aamma atuareernermi nakkutiginnittarneq pillugit politikikkut anguniakkat.....	12
3.2	Siunissami atuarfik – Atuarfitsialak	13
3.3	AKO – annertusisamik suleqatigiinneq	15
3.4	Meeqperivitsialak	15
3.5	Atuarfinni nerisarfii/atuarfinni nerisaqartitsisarnerit.....	15
3.6	Atuarfinni qarasaasianik atuneq.....	16
3.7	Alimasissumit ilinniartitsineq	17
3.8	Atuarfinni kigutigissaasarneq	18
3.9	Atuartunut angerlarsimaffiit	18
3.10	Ingerlatsineri- aamma aserfatsaaliineri pilersaarutit ataqatigiinnerat.....	19
3.11	Nukissiuutinik atuneq aamma illuutit silaannarissusaat	19
4	Inuttussuttut amerlassusaasa atuartoqassutsillu nikerarneri taakkualu tikkuussineri	21
4.1	2000-imiit 2013-imut meeqqat inuusuttullu amerlassusaasa nikerarneri.....	21
4.2	Innuttaasut amerlaassusaasa nikerarneri, nunassittarnerit aamma nuttartarnerup ersersitai.....	22
4.3	Kommuneqarfik Sermersuumi atuartut amerlassusaasa nikerarnerat	22
4.4	Siunissami meeqqat amerlassusaasa ineriartornissaat.....	24
5	Ullumikkut illuutitut tunngasut	25
5.1	Nuummi atuarfiit	25
5.2	Tasiilami, Paamiuni aamma Ittoqqortoormiini atuarfiit	37
5.3	Nunaqarfinni atuarfiit.....	40
5.4	Atuartunut angerlarsimaffiit	40
6	Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut	45
6.1	Aaqqissuussinissamut Nuup illoqarfiani naleqqussaanissaq.....	46
6.2	Nuummi, Tasiilami aamma Paamiuni illuutitut naleqqussaanissaq	48
6.3	Tamakkiisumik aningaasalersuinissamut pisariaqartitsineq.....	56
7	Piviusungortiterinissamut pilersaarutissatut siunnersuut	59
8	Ukiikkaartumik sanaartornissanut aningaasalersuinissamut siunnersuut	60
8.1	Nuummi – atuarfiit tamakkiisumik nutarterneqassappata tunngavigisat naapertorlugit takorluukkat	60
8.2	Nuummi – ASK-imi illuutit nutaamik ilaneqassappata tunngavigisat naapertorlugit takorluukkat	60
9	Allakkiaq tunngavigisatut ilanngussukat	61
9.1	Tunngavilersukkamik suliaasnik aningaasalersuinissamut pisariaqartitsineq.....	61
9.2	Tamakkiisumik aningaasalersuinissamut pisariaqartitsineq.....	66
9.3	Nuummi aamma Tasiilami atuarfinnik nutarterinissamut allilerinissamullu siunnersuut.....	67
9.4	Atuarfeqarneq pillugu nutaamik ilusilersuineq - perorsaaneq pillugu kinguneqartitsinissamik ilimagisat	

9.5 Kommunalbestyrelsip aalajangenera

10 Allakiatut tunngavigisat nalunaarsorneri 68

1 Aallaqqaasiut

1.1 Tunngaviit siunertallu

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut Kommuneqarfik Sermersuumi atuarfeqarnermut atuumassuteqartuni sanaartornermi iliuuserineqarsimasunik imaqarpoq. Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut ingerlaavartumik pilersaarusionerme sakkussatut isigineqassaaq taamaattuumermigullu qaqugukkulluunniit atuarfeqarnermut anguniagassatut atuuttuusut aamma qaqugukkulluunniit atuartut (amerlassusaat) aallaavigalugit atuarfiit inissitsiterneqarnissaannut aamma ilusilersorneqarnissaannut kiisalu sanaartornissamut tunngavissatut eqqanaarinnittuussalluni. Tamatuma kingunerussavaa atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarutip, piffissami atuuffimmi nalaani ingerlaavartumik allannguutit imaluunniit pisariaqartitsinerit nutaat aallaavigalugit, nutartertuarneqarnissaa.

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut 2013-imi killiffinnik aallaaveqarpoq aallaaviillu tamaku tunngavigalugit ukiuni qulini tulliuttuni, ukioq 2025 tikillugu, pilersaarusiutut allakkianik imaqartinneqarluni.

Kommuneqarfik Sermersuumi Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarummi pingaarnertut siunertarineqarput:

1. Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarummi Kommuneqarfik Sermersuumi atuarfinni ataa-siakkaani atuartullu angerlarsimaffiini allilerinissanut, allanngortiterinissanut nutarterinissanullu iliuussissat pingaarnertut allaaserineqarlutillu tulleriiaarneqarput tamatumunnga ilanngunneqarlutillu tunngavilersorneqarput aningaasalersuinissamut pisariaqartitsinerit aamma aningaasalersuinissanut tulleriiaarinissat.
2. Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut Kommuneqarfik Sermersuup Namminersorlutillu Oqartussat akornanni, Kommuneqarfik Sermersuumi atuarfeqarnerup ineriartortinneqarnissaanut, oqaloqatigiittarnissanut isummersoqatigiittarnissanullu tunngavissiissaaq.

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut kommunimi nunaqafinni illoqarfinnilu tamani atuarfinnik allaaserinnippoq. Allaaserinninnermi Nuummi, illoqarfinni nunaqarffinnilu atugassarititaasut, tunngaviusut periarfissaasullu assigiinngissuteqarnerat erserineqarpoq. Tamanna tunngavigalugu atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut ilusilersorneqarnermigut sumiiffinnut pingasunut; Nuummumut, illoqarfinnut Tasiilamut, Paamiunut aamma Ittoqqortoormiunut kiisalu nunaqarfinni atuarfinnut immikkoortitigaavoq.

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut Meeqqanut, Ilaqutariinnut aamma Atuarfeqarnermut Ingerlatsivimmit aamma Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivimmit suliarineqarpoq piffissamilu sisvisungaatsiartumi pilersikkiartuaarneqarsimalluni. Piffissap tamatuma ilaani suliaq uninngatinneqarallartarsimavoq ilaatigut kommunit kattussuunneqarnerinik peqquteqartumik.

1.2 Immikkoortukkaarinernut ilitsersuut

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut imatut aaqqissugaavoq:

Kapitalit aappaanni eqikkaasoqarpoq.

Kapitalit pingajuanni atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarummi tunngavigisat nassuiarneqarput.

Kapitalit sisamaanni inuttussutsit aamma atuartoqassutsit nikerarneri aallaavigalugit pisariaqartitsinerit pilersut allaaserineqarput.

Kapitalit tallimaanni, illuutit ullumikkut aaqqissugaaneri ilusilersugaanerilu nalunaarusiorneqarput.

Kapitalit arfernanni, atuarfeqarneq pillugu aaqqissuussinerup ilusilersuinerullu illuutit ilusilersugaaneranut sunniutissai, allaaserineqarput.

Kapitalit arfineq aappaanni piviusunngortiterisinnaanermut piffissalersuisinnaaneq siunnersuusiorfigineqarpoq.

Kapitalit arfineq pingajuanni illuutiniq nutaanik sanaartornissamut pioreersunillu nutarsaanissamut ukiukaartunik aningaasaliinissat missingersuusiorallarneqarput.

Kapitalit qulingiluaanni allakkiat tunngavigisatut llanngussukkat nalunaarsorneqarput.

2 Eqikkaaneq

2015-imiit 2025-imut Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut siunissami atuarfeqarnerup iluani illuutini aningaasalersuinissap pitsaanerpaamik eqqanaarneqarnissaanut tunngavisseeqataaginnarani aamma pilersaarusionermut sakkussaavoq. Pilersaarummi illuutit ullumikkut piusut aamma siunissami illuutit pillugit piunasaqaataajumaarsinnaasut sammineqarput taamatullu politikikkut anguniagaasut piunasaqaataasullu siunissamilu atuarfeqarnerup iluarsartuunneqarnissaanut eqqarsaatersuutaasut aamma sammineqarput.

Pilersaarummi sanaartornissamut iliuusaasinnaasunut siunnersuutit arlallit allaaserineqarput siunnersuusionernilu atuarfeqarnermi anguniakkat atuuttuusut aallaavigineqarput aamma innuttaasut amerliartornerisa nikerarnerat tunngavigineqarput tamannami tunngavigalugu Nuummi Tasiilamilu atuartut amerliartortussaapput illoqarfinnili allani aamma nunaqarfinni ikiliartornissaat naatsorsuutigineqarluni.

Pilersaarummi Nuummi atuarfeqarnerup iluarsartuunneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq taamaaliornerullu kingunerissussaavaa annerni atuartut taakkununga naleqqussakkanik atuarfeqalernissaat minernilu aamma akullerni atuartut tunngaviumik atuarfintut katersorneqarnissaat. Taamatut iluarsartuussinissaq anguniarlugu sanaartornissamut iliuusissat taamaaliorinnaanissap piviusunngortinneqarsinnaanissaanut naleqqussarneqarput.

Pilersaarummi aamma nunaqarfinni Ittoqqortoormiini atuartitsinerup nukittorsarneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq taamaalioritoqassaarlu sumiiffinni tamakkunani atuartut atuaqatigiiaat arfineq pingajuanniit Tasiilami Nuummilu atuartut angerlarsimaffiini najugaqartillugit ilinniartinneqartarnissaannik neqeroorfignerisigut.

Illoqarfinni allani nunaqarfinnilu atuartut ikiliartornerisa kingunerisaattut atuarfeqarnerup ilusilersorneqarnera nikitinniarneqanngilaq tamakkunanilu illuutini annertunerusunik iluarsartuussinissanik- aamma allilerinissanik siunniussaartoqanngilaq taamaaliornermili nalinginnaasumik illuutini aserfallaatsaaliinerit pilersaarutigeriikkat allanngortiterniarneqanngillat.

Pilersaarummi malinnaatitami 2-mi, Nuummi Tasiilamilu atuarfinnik iluarsartuussinissamut- aamma allilerinissamut siunnersuusiamut tunngassuteqartut, titartakkat ilanngunneqarput. Titartakkat taakkua allanngutissatut siunnersuutit sanaartornermi aningaasalersuinissamut kingunissaannut tunngavissatut titartarneqarsimapput. Taamaattumik suliaasat inaarutaasumik ilusilerneqarnissaat aalajangersariigaanngilaq sulialli ingerlateqqinneqarnerani tamakkua aalajangersagaajumaarput.

Nunaqarfinni atuariit

Kommunimi nunaqarfinni meeqqat ikiliartornerat malunnarpoq. Taamaattumik kommunimi atuarfinni tamakkunani illuutit pisariaqartitsineq naapertorlugu kommunimilu anguniakkat piviusunngortiterneqarnissaat siunertaralugu atorluarniarneqarnissaat siunniunneqarpoq.

Pilersaarummi atuariit illuutaasa sulisullu atorluarneqarnissaat siunertaralugu atualeqqaat meeqqeriviillu tigussaasumik annertunerusumillu suleqatigiissinnaanissaasa nukittorsarneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq, taamaaliornikkut perorsaaneq pillugu piginnaasat nukiillu atuarfinni paarlattuanillu meeqqerivinni atorluarneqarsinnaanerussammata.

Tasiilami, Paamiuni aamma Ittoqqortoormiini atuariit

Ukiuni qulini tulluuttuni Tasiilami atuartut amerliartornissaat naatsorsuutigineqarpoq tamannalu tunngavigalugu siunissami atuarfiup allilerneqarnissaa pisariaqartinneqalersussaavoq.

Piffissaq qaninnerusooq eqqarsaatigalugu atuaqatigiiaani atuartut amerlineqarnerisigut ajornartorsiutaalersinnaasooq tamanna ingalassimaneqarsinnaavoq. Piffissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu atuarfiup, atuaqatigiiaat inissaannik aamma ininik eqimattakkaarluni atuartitsiviusinnaasunik nutaanik pilersitsinikkut, allilerneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Atuarfimmil maannakkut piusumi pisariaqartitsinerlu tunngavigalugu atuaqatigiiaat inaannut atatillugit eqimattakkaarluni atuartitsiviusinnaa-

sut pilersinneqartariaqarput. Atuartunik nerisaqartitsisarneq Tasiilami atuartut angerlarsimaffiata iggavia-
niit nerisassanik pilersorneqartoq siunissami ingerlaannartussatut siunniunneqarpoq.

Paamiuni aamma Ittoqqortoormiini atuariit iluarsatuunneqarnissaat- imaluunniit allilernerneqarnissaat
pisariaqartinneqanngitsutut nalilernerneqarpoq. Atuarfinni taakkunani atuartut erseqqissumik ikileriarsimap-
put ukiunilu tulluuttuni ikiliartuinnarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Nunaqarfinnisulli atuariit illuutaasa sulisullu atorluarneqarnissaat siunertaralugu atualeqqaat meeqqe-
riviiillu tigussaasumik annertunerusumillu suleqatigiissinnaanissaasa nukittorsarneqarnissaat siun-
nersuutigineqarpoq, taamaaliornikkut perorsaaneq pillugu piginnaasat nukiillu atuarfinni paarlattuanillu
meeqgerivinni atorluarneqarsinnaanerussammata.

Nuummi atuariit

Nuummi atuarfeqarfiit ilusilersorneqarnissaat sumiiffimmut naleqqussagassatut siunnersuutigineqarpoq
taamaaliornermi atuartut angajullit alloriarfiini atuartuusut atuarfimmuut ataatsimut marlunnnulluunniit eqi-
terniarneqarput taamatullu nukarlerni akullernilu atuartuusut tunngaviusumik atuarfimmuut pingasunut si-
samanulluunniit eqiterniarneqarlutik. Naleqqussaannermi atuarfeqarnermi maannakkut anguniagaasut
anguneqarluarnerusinnaanissaat siunertarineqarpoq taamaaliornermimi pilersinneqartussaapput pe-
rorsaannermi avatangiisit aqutsinermilu atugassarititaasut naleqqusaannermi tunngaviusumik pinngit-
soorneqarsinnaanngilluinnartut.

Naleqqussaannerikkut aamma illuutit maannamut piusut atorluarneqarnerusinnaanissaat anguneqarsin-
naavoq assersuutigalugu init aalajangersimasumik atuartitsiviit atuaqatigiiaanit pisariaqartitaasut atu-
aqatigiiaat inaannut atatillugit pilersinnerisigut taamaaliornermimi atuarfinni ataasiakkaani init aalaja-
ngersimasumik atuartitsiviit ikilisarneqarsinnaammata.

Pingaartuuvoq oqaatigissallugu atuarfeqarnerup ilusilersorneqarnissaa nutaaq akuerineqassanngikkalu-
arpat Nuummi, pilersaarusiap atuuffiata nalaani atuartut amerliartornissaannut naatsorsuutigisat pissuti-
galugit pisariaqartinneqalersussamik, atuarfimmik nutaamik sanasoqartariaqarmat. Akuersinngitsoorne-
rup, atuartitsinerup avatangiisaasa nukittorsarneqarnissaannut aamma atuarfeqarnermik aqutsinermi
atugassarititaasutut anguniagaasut anguneqarsinnaanissaasa ajornakusoornerulernissaat, aamma ki-
ngunerissavaa.

Ilusilersuinermi nutaami qitiusut ilagaat atuarfinni ataasiakkaani alloriarfiit ataasiakkaat iluini, atu-
aqatigiiaat naligiit marlukkaaginnartut iluini anguneqarsinnaanngitsumik, atuartoqassutsinik annertussu-
silersuisinnaaneq. Taamatut annertussusilersuisinnaanerup kingunerisaanik siunissami Nuummi atuar-
finni alloriarfimmuut inissitsiterineq nalinginnaasoq atuussinnaalissaaq taamaaliornermi illoqarfimmi atuariit
tallimaasut tunngaviusumik atuarfittut (atuaqatigiiaat siullianniit arfineq aappaannut atuartullit) aamma
angajullernut atuarfittut (atuaqatigiiaat arfineq pingajuanniit qulingannut atuartulinnik) ilusilersorneqarsin-
naalissapput. Alloriarfimmuut atuarfiliornermi alloriarfiit amerlanerungaatsiartunik atuartoqarsinnaanerit
anguneqarsinnaaliinnarani aamma atuarfinni tamani atuartitsisut ataasiakkaat ingerlanneqarnerini ava-
tangiisit pitsaanerpaat pilersinneqarsinnaalissapput. Atuartut angajullit atuarfimmuut ataatsimut atuarfin-
nulluunniit marlunnut katersorneqarneranni Nuummi inuusuttut avatangiisaat nukittorsarneqartussaapput
taamaaliornermilu aamma "inuusuttut-atuaqqittarfiat" pilersinneqarsinnaalissaaq.

Atuarfeqarnermut ilusilersuinermi atuarfeqarfinnik immikkoortukkaartunik pilersitsiniartoqanngilaq.
Nuummi atuarfeqarfiit: Illoqarfiup qeqqanut aamma illoqarfiup immikkoortortaanut Nuussuarmut Qinngut-
sinnullu, marluinngorlugit immikkoortinneqassapput. Nuup qeqqani atuarfik marloqiusaasoq nutaaq,
ASK-ip maannakkut inissisimaffiata kujataatunginnguani kangiatunginnguani, sananeqartussatut
kissaatigineqarpoq. Taamaalilluni Ukaliusap Atuarfia siunertanut allanut atorneqarsinnaanngussaaq. Il-
loqarfiup immikkoortortaanu Nuussuarmi Qinngutsinnilu atuariit tunngaviusut, Atuarfik Hans Lyngemi
(AHL) aamma Kangillinnguit Atuarfianni (KANG) atuartut katersornerisigut, pilersinneqassapput anner-
nullu atuarfik Nuussup Atuarfiani (NUUS) atuartut katersornerisigut pilersinneqarsinnaalluni. Atuarfinni

tamani atuaqatigiiaanut, immikkut annertusisamik atuartinneqartussanut, ininik atuartsivissanik pilersit-
sisoqassaaq.

Illoqarfiup qeqqani atuarfinni atuaqatigiiaat naligiit sisamakkaartut pilersinneqassapput taamaalilluni Atuarfik Samuel Kleinschmidtim (ASK) atuaqatigiiaat naligiit sisamakkaartut pilersinneqassapput atuaqatigiiaani siullermiit arfineq aappannut atuartoqartut tamatumunngalu ilanngullugit immikkut annertusisamik atuaqatigiiaat arfinillit pilersinneqassapput aamma Ukaliusami (USK) atuaqatigiiaat naligiit sisamakkaartut atuaqatigiiaani arfineq pingajuanniit atuaqatigiiaat qulingi ilanngullugit atuartoqartussat pilersinneqassapput aamma atuaqatigiiaat immikkut annertusisamik atuartinneqartartut sisamat pilersinneqassapput. Illoqarfiup immikkoortortaani Nuussuarmi aamma Qinnngutsinni atuarfinni, atuaqatigiiaat naligiit arfininnit, pilersinneqassapput taamaalilluni Atuarfik Hans Lyngemi (AHL) aamma Kangillinnguit Atuarfianni (KANG) tunngaviummik atuarfinnik, atuaqatigiiaanik siullermiit arfineq aappaannut atuartulinnik atuaqatigiiaanullu naligiinnut pingasunut agguakkanik atuartulinnik aamma immikkut annertusisamik atuaqatigiiaanik atuartoqartunik sisamanik, pilersitsisoqassaaq aamma Nuussup Atuarfiani (NUUS) atuaqatigiiaanik naligiinnik, atuaqatigiiaat arfineq pingajuanniit qulingannut atuartoqartunik pilersitsisoqassaaq tamatumunngalu ilanngullugit atuaqatigiiaat sisamat immikkut annertusisamik atuartinneqartussat pilersinneqassapput.

Atuarfik	Alloriarfiit	Atuaqatigiiaat naligiit	Atuaqatigiiaat amerlassusaa	Atuaqatigiiaat immikkut annertusisamik atuartinneqartartut amerlassusaa	Atuartut tamakkiisumik amerlassusaa ¹
Kangillinnguit Atuarfiat (KANG)	Nukarliit aamma akulliit	3 naligiit	21 atuaqatigiiaat	4 atuaqatigiiaat	483 (546)
Nuussuup Atuarfia	Angajulliit	6 naligiit	18 atuaqatigiiaat	4 atuaqatigiiaat	414 (468)
Atuarfik Samuel Kleinschmidt (ASK)	Nukarliit aamma akulliit	8 naligiit	30 atuaqatigiiaat	10 atuaqatigiiaat	910 (1040)
Ukaliusaq (USK)	Siunertanut allanut	4 naligiit	12 atuaqatigiiaat	4 atuaqatigiiaat	276 (312)
Atuarfik Hans Lyngem (AHL)	Nukarliit aamma akulliit	3 naligiit	21 atuaqatigiiaat	4 atuaqatigiiaat	483 (546)
Katillugit			100	22	2300 (2600)

¹ Atuaqatigiiaani atuartut amerlanerpaaffissaat anguniagaq naapertorlugu 23-nut amerlassusilerneqarpoq kisitsimmi ungaluusik-kami atuartut amerlanerpaaffigisinnaasaat 26-inut inissinneqarsimavoq tamatumani maleruagassat malillugit amerlanerpaaffiusinnaatitaasoq pineqarluni. Nalunaarsuinerimi atuaqatigiiaat immikkut annertusisamik atuartinneqartussat ilanngunneqanngillat.

Ilusilersuinerimi nutaami illoqarfiup immikkoortuini Nuussuarmi aamma Qinnngutsinni atuartut 1.380-inik amerlassuseqassapput tamatumani anguniagaq malillugu atuaqatigiinni atuartut 22-inik amerlassusilerneqarnissaat aallaaviuvoq (atuaqatigiinni atuartut 26-inut amerlassusilerneqarpata atuartut 1.560-iusinnaassapput). Nuup qeqqani atuartut 920-iussapput tamatumani anguniagaq malillugu atuaqatigiinni atuartut 22-inik amerlassusilerneqarnissaat aamma aallaaviuvoq (atuaqatigiinni atuartut 26-inut amerlassusilerneqarpata atuartut 1.040-uisinnaassapput). Nuup illoqarfiani atuartut katillutik 2.300-nut amerlassusilerneqarput atuaqatigiilli 26-inut amerlassusilerneqassappata atuartut 300-nik amerlanerusiinnaassapput.

Illutanik naleqqussaanerit

Siunissami Nuummi ilusilersuinissamut siunnersuutaasut tunngavigalugut illutanik pioreersunik naleqqusaasoqassaaq taamaaliornermilu illutani pioreersuni periarfissarititaasunik annertunerpaamik atorluanaanissaq aalaavigineqassaaq.

Siunnersuummi Nuummi atuarfinni tamani init immikkut annertusisamik atuartsiviit pilersiorneqasapput taamaaliornermilu ullumikkutut atuartut tamakkunani atuartinneqarsinnaasut inillu atuartsiviusut amerlassusaat nikitinniarneqanngilaq. Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarummi ullumikkut Nuussuup Atuarfianut (NUUS) atasup "Illup tungujortup" siunissami immikkut annertusisamik atuartunut atuartsivittut atorneqaannarnissaa aamma aallaaviusunut ilaatinneqarpoq.

Siunnersuutini illuutit naleqqussarneqarnissaannut tunngassuteqartuni init atuaqatigiiaanut angerlarsimaffiusussat angissusaat allanngortinniarneqanngilaq taamaalilluni init atuaqatigiiaanut angerlarsimaffiusut angissutsimikkut annertusarniarneqanngillat. Ininik atuartunik amerlanerusunik atortoqarsinnaasunik "ininillu atuartunit amerlanerusunit atorneqarsinnaasunik" pilersitsinissaq inimut qitiusumik atuartsiviusumut qanittunik ineeqqanik aamma inimut qitiusumik atuartsivimmu atatilugu iikkanik nikiterneqarsinnaasunik pilersitsinikkut anguneqarsinnaavoq inimmi tamakku atuartsinermi, eqaatsumik atuartitassat amerlassusaasa agguluttukkaarneqarnerini, atuartsivittut atorneqarsinnaanngussammata.

Siunnersuutini illuutit naleqqussarneqarnissaannut tunngassuteqartuni illuutit iluanni nutarterinissat sanaqqiinissallu tunngavigineqarput aamma tunngavigineqarput atuartut tamakkerlutik aamerlassusaannut naleqqussakkanik illuutissanik nutaanik sanaartornissat. Tamatuma saniatigut pilersaarutitut aamma ilaatinneqarput Atuarfik Samuel Kleinschmidtini (ASK), USK-imi aamma NUUS-uarmi atuarfiit silataasa nutarterlugit iluarsartuunneqarnissaat.

Immikkut erseqqissarneqartariaqarpoq pisariaqarluinnartumik tuaviortumillu Atuarfik Samuel Kleinschmidtini (ASK) nutarterluinnarneqarnissaminut pisariaqarluinnarnera ullumikkummi ajornartorsiutit annertunerit ilagaat silataata aserfallalluinnarsimanera oqorsarneqarsimaneratalu amigaaqarluinnassusia aamma ajornartorsiutitut ilaavoq atuarfiup ataaniit isugutaap engullu pilersitaanik tamatumalu kingunerisaanik oquup, atuarfiup iluata silaannalunnerujussuanik kinguneqartumik, ajornartorsiutaanera. Aaqqiiniarnermi siunnersuutaasut suugaluarpataluunniit ajornartorsiutit tamakkua tuaviortumik aaqqinneqarnissaat pisariaqartinneqarluinnarpoq taamaaliornissarlu annertuumik aningaasartuutaasussaavoq. Taamaattumik Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarummi Atuarfik Samuel Kleinschmidtini (ASK) pilersaarusiorneqarnerani aaqqiissutissanik marluinnik tikkuussisoqarpoq, aaqqiissutissami siulermi atuarfiup tamakkiisumik iluarsartuunneqarlunilu nutarterluinnarneqarnissaa eqqartorneqarpoq aaqqiissutissallu aappaani nutaarluinnarmik atuarfimmik, ASK-ip taartissaanik, sanasoqarnissaa innersuussutigineqarpoq.

Nunaminertami ASK-imik sanaartorfiusimasumi atuarfiup marloqiusatut sanaasup sananeqarnissaa Kommunalbestyrelsip qinnutigisassatut akuersissutigereepaa.

Nuummi atuartunik paaqqinnittarfik AKO atuarfiit ilusilersorneqarnissaannut siunnersuummut naleqqussarneqassaaq taamaalilluni tunngaviumik atuarfinni AKO-mut inissanik pilersitsisoqassaaq. Taamaaliornissami atuartunut minnernut atuareernerup kingorna paaqqinniffittut, atuarfiit initaannik atorluanaanissaq aamma anguniarlugu, atorneqarsinaasunngorlugit pilersinneqassapput.

Siunnersuummi aamma anguniakkat naapertorlugit, Nuummi atuarfinni tamani, nerisarfinnik igaffittalinik/nerisitsisarnermut aaqqiissuussinernik ullumikkumut Atuarfik Hans Lyngemi nerisarnermik aaqqiissuusinerup assigisaanik, pilersitsinissaq aallaavigineqartut ilagaat. Taamaattumik Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunik pilersaarutip kingunerisaanik Nuummi atuarfinni tamani nerisarfittigaffittallit pilersiorneqassapput.

Atuarfik Hans Lyngemi Brugseni avataaniit pilersuisoralugu nerisitsisarnermi ilisimalikkat atuarfiit arlaanni qitiusumik igaffissuarmik pilersitsinissamik isummap piviusunngortittariqarnera pisariaqartilersimavaat.

Atuarfik Hans Lyngemi atuartunut kigutigissaasarnermut inissamik pilersitsisoqassaaq, tamatuma kingorna atuarfiit tamarmik atuartunut kigutigissaasarnermut inissanik peqalissapput tamatumani ilaanngilaq Atuarfik Samuel Kleinschmidt (ASK), tassani atuartunut kigutigissaasarnermi, kigutileriffiup atuarfiup qanittuaniittup kigutigissaasarnermi atorneqartarnerata ingerlaannarnissaa siunniunneqarpoq.

Atuartut angerlarsimaffii - efterskoli

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarutip suliarineqarnerani eqqarsaatersuutigineqalersut ilagaat nunaqarfinni atuartut, atuaqatigiiaat arfineq pingajuanniit qulingat ilanngullugu atuartuusussat, Nuummi aamma Tasiilami atuarfinni atuartinneqatarnissaannik aqutissiuiinissaq taamaaliornermi anguniarneqarpoq nunaqarfinni atuartut annerni atuartitaasarnerisa ataqatigiinnerusumik pitsaanerumumillu aaqqissorneqarnissaanik pilersitsinissaq. Tamatuma kingunerisaanik piffissaq sivisunerusoq eqqarsaatigalugu Nuummi Tasiilamilu atuartunik amerlanerusunik atuartoqarsinnaanissaa aqutissiuttariaqarpoq.

Nuummi atuartut angerlarsimaffiisa annertusarneqarnissaannut atatillugu eqqarsaatigineqartariaqarpoq Nuup illoqarfiani atuarfiit arlaannut atatillugu "efterskolit immikkoortamik" pilersitsinnaanissaq tamatumani eqqarsaatigineqarpoq atuarfimi inuunerup atuarfiullu avataani inuunerup ataqatigiinnerusumik aaqqissuussivigineqarsinnaanissaa soorlu timersortarfiusinnaasut eqqarsaatigalugit.

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarummi, piffissami pilersaarutip atuuffiata nalaani, atuartunut angerlarsimaffiit annertusarneqarnissaannik aamma efterskolit immikkoortamik pilersitsinnaanermut isummat sanarfineqaqqinnissaat siunnersuutigineqarpoq tamatumunnga atuartuusinnaasut amerlassusaasa illuutillu angissusissaasa annertusarneqarsinnaaneriniq nalilersuinerit ilanngullugit.

Sanaartugassat aningaasartuutissatigut kingunerisassaat

Pilersaarummi sanaartugassatut siunniunneqartunut aningaasalersuinissamut pisariaqartitsinerit imatut nalunaarsorneqarput:

Atuarfik	Iluarsartuussinerni-aamma allilerinerni nutarsaaneruilu aningaasartuutissat kr.-inngorlugit	2014-imiit 2024-mut aserfallatsaaliinermi aningaasartuutissat kr.-inngorlugit ¹
Nuussuup Atuarfia (NUUS)	42.634.000	6.727.580
Ukaliusaq (USK) Siunertanut nutaanut	060.355.000	5.640.000
Kangillinguit (KANG)	10.712.000	6.057.360
Atuarfik Samuel Kleinschmidt (ASK) (sanaartugassat nutaat)	167.792.000	4.687.780
Atuarfik Hans Lyngemut, Qinnngorput	46.471.000	5.875.000
Tasiilak Alivarpik, Tasiilaq	12.480.000	3.921.680
Atuarfik Tuiisaaq, Paamiut		4.668.980
Ejnar Mikkelsen Atuarfik, Ittoqqortoormiit		1.561.340

Atuarfik	Iluarsartuussinerni- amma allilerinerni nu- tarsaanernilu ani- ngaasartuutissat kr.- inngorlugit	2014-imiit 2024-mut aserfallatsaaliinermi aningsartuutissat kr.-inngorlugit ¹
Kuummiut Alivarpia, nunaqarfimmi atuarfik		858.220
Kulusumi Alivarpia, nunaqarfimmi atuarfik		587.500
Qeqertarsuatsiaat, nunaqarfimmi atuarfik		751.060
Sermiligaap Alivarpia, nunaqarfimmi atuarfik		228.420
Arsuup Atuarfia, Arsuq, nunaqarfimmi atuarfik		759.520
Tiniteqilaaq, nunaqarfimmi atuarfik		252.860
Isortup Alivarpia, nunaqarfimmi atuarfik		140.060
Kapisillit Atuarfiat, nunaqarfimmi atuarfik		141.000
Katillugit	280.089.000	42.858.360

¹ Kommuneqarfik Sermersooq aserfallaatsaaliinissamut pilersaarusiut Frontius atorlugu piffissami aserfallatsaaliiffissami 2014-imiit 2024-imut aningsartuutissanik imatut aningsaliinissaminut pilersaaruteqarpoq.

Aningsaasat nalunaarneqarput 2013-mi akusut tunngavigalugit.

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarutip piviusunngortiterneqarnissaa

Nuummi atuarfiit eqqarsaatigaanni, pilersaarummi nutaanik sanaartornissat nutarterinissallu piaartumik piviusunngortiterneqarnissaasa eqqanaarnissaat pisariaqarpoq taamaaliornermi atuarfeqarnerup ilusiler-sorneqarnissaa kissaataasoq angulertorneqarsinnaassamat. Taamaattumik innersuussutigineqarpoq atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarutip akuersissutigineqarneranut atatillugu tamatumun-galu ilutigitillugu Nuummi atuarfiit suliarineqarnissaasa pilersaarusiortat piviusunngortiterneqarnerallu piaartumik aallartinneqassasoq siunniunneqartariaqarporlu suliassat 2019-ip naanerani naammasse-reersimanissaat.

Tasiilami atuarfiup allilerneqarnissaa suliassat allat qiviiallaanagit piviusunngortinneqarsinnaavoq maan-nakkullu pissusiusut tunngavigalugit piaartumik aallartinneqarnissaa pisariaqartinneqanngikkallarpoq.

3 Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarummi tunngaviusut

Atuarfeqanermi tunngassuteqartunut pilersaarummi, siunissami illuutitut sanaartornermi aningaasaliisutini siunertanut tulluuttumik tamakkiisumillu atuisoqarnissaat, eqqanaarniarneqarpoq. Illuutit pigisat aamma illuutit atorfissaqartinneqalersussat kisiisa isummersorfiginagit aamma pineqartut pillugit politikikkut anguniakkat siunissamilu atuarfeqarnerup ilusilersorneqarsinnaanera tamatumunngalu tunngatilugit piumasaqaataasut eqqarsaatersuutaasullu isummersuutitut ilanngussorniarneqarnissaat aamma pisariaqarpoq.

3.1 Atuarfiit- aamma atuareernermi nakkutiginnittarneq pillugit politikikkut anguniakkat

Kommuneqarfik Sermersuup 2015-imiit 2025-imut pilersaarutaani, Nunatta siunissaa pillugu isummersuutitaani, ilinniartitaaneq qitiutinneqarpoq. Tamatumani meeqqat inuusuttullu atuartitaanertik- aamma ilinniartitaanertik aqutugalugu siunissami inuiaqatigiinni kalaallini pissutsinik nikerartuarfiusuni anner-tuunillu unammilligassaqaarfiusuni inooqataanissaminnut naleqqussarnissaat pingaartinneqarlunnarpoq.

Inuunerup ingerlanerata nalaani qinigassanik assigiinngitsunik akuersaarnissamut akuersaanginnissamulluunniit nalilersuinermi pisariaqarpoq sumiiffimmi silarsuarmilu tamarmiusumi inuiaqatigiinni pissutsinik aamma Nunatsinni inuiaqatigiinni pissutsinik nalunngisaqarlunnarnissaq.

Ilinniartitsisut perorsaasullu suleqatigiinnermikkut suliarthillu pillugu kivitseqatigiittarnemikkut meeqqat ingerlaffissaannut aqquersueqataanissaannik isumalluortoqarpoq.

Kommuneqarfik Sermersuumut ineriartortitsinissamut pilersaarusiornermi periusaasuni aamma nunap immikkoortuani ineriartortitsinissamut pilersaarusiornermi periusaasuni ilinniartitaaneq annertuumik tunngavilersuutigineqarpoq. Kommunip ineriartortitsinissamut pilersaarusiornermi periusaani ineriartortitassani arfineq marluusuni *inuuner-mut piginnaaneqarnissaq* ilaavoq¹. Ineriartortitassani ilaatinneqarput kommunimi ilinniartitaanermut avatangiisit tamatumunnga ilanngullugit atuarfiit meeqquerviillu, meeqqanut- aamma inuusuttunut siunnersuisarneq aamma inuuneq tamaat ilinniartuarneq kiisalu piginnaasanik ineriartortitsisarneq. Tamatumani ilaatigut ilinniartitanneq pillugu pingaarnerusutut anguniakkani makku ersersinneqarput:

- suliffeqarneq ilinniartitaanerlu aqutugalugu nunani avannarlerni pissutsinut naapertuuttunik piginnaasaqarneq. Tamatumunnga isiginninniarnermi qitiutitsinermilu inuit pissusitoqqanik akimuillutik ineriartortit ilinniarsimassutsimikkut qaffassarnissaat ikiorserniarneqarpoq.
- meeqqat inuusuttullu tamarmik anguniagaat kissaataallu aamma piginnaasaat tunngavigalugit ilik-kagassatigut ilinniarsimassutsikkullu piginnaasartaarnissaannut neqeroorfigineqarnissat anguniarneqarpoq
- kommunimi tamarmi atuartut angerlarsimaffii, ilinniartut angerlarsimaffii, ilinniaqqittut angerlarsimaffii aamma ilinniarneq pillugu suliffiit tamarmik ilinniartut ilinniarneminnik naammassisaqarnissaannut eqqanaareqataanissaat anguniarneqarpoq
- Kommuneqarfik Sermersuup innuttaasut tamarmik pikkorissarnissaminnut, ilinniagaqarnissaminnut suliffeqarfinnilu sulilernissaminnut periarfissinneqarnissaat kisaatigaa
- sumiiffitsinni pissusiusut periarfissallu tunngavigalugit ilisimatusarnermi, ilinniartitaanermi aamma inuiaqatigiinni inerisimassuseq pillugu nalunngisatsigut piginnaasatsigullu taamatut piginnaasalinnut nal-lersuussinnaalernissarput anguniarneqarpoq
- Kommuneqarfik Sermersuumi sulisoqarniarneq suliffissaqarnerlu pitsanngorsarniarlugit sulisussat pigineqartut piginnaasaminnik ineriartortitsinissaminnut, ilinniaqqinnissaminnut- aamma ilinniagaq-qinnissaminnut periarfissinneqassapput taamaaliornikkut pisortat aamma namminersortut suliffearfiisa ilinniarsimasunik sulisussaqaarniarnerat ikiorserniarneqarpoq.

¹ Tunngavik: Planstrategien: http://www.sermersooq2024.gl/dk/redegoerelse/kompetencer_til_livet/

Nunap immikkoortuata ineriartortinneqarnissaanut suliani periusissatut tunngaviusut pingaernerit ilinniar-titaaneq piginnaasanillu ineriartortitsineq ilagaat tamatumunngalu atatillugu Akileraartarnermut- aamma atugarissaarnermut isumalioqatigiissitap nalunaarusiaani, atuartup ilinniartullu qitiutinneqarnissaat angu-niarlugu, aqutsinermi periusiusunik allanngortiterinissaq taakkartorneqarpoq. Tamatumani ilinniarfinnut assigiinngitsunut alloriartarnernit qitiusumik isiginiarneqarput, taamaattumillu nunaqarfinni atuariit ta-marmik illoqarfinni atuarfinnut atassuserneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq taamaaliornermilu illoqar-fimmi atuarfimmi ingerlatsisuusut aamma nunaqarfinni atuarfimmi perorsaaneq allaffissornerlu pillugit akisussaaffilerneqartussaapput, tamanna Atuarfik pillugu inatsimmi, december 2012-imi pilersinneqartu-mi ersersinneqarpoq.

Pineqartut makkuupput:

- nunaqarfinniit illoqarfinnut ikaarsaariarneq – atuartut ilinniartullu angerlarsimaffii – tamatumani angu-niarneqarpoq atuartut atuarfimmi atuarnissaminnik, inuussutissarsiutinut tunngasunik ilinniagaqar-nerminnik- aamma qaffasinnerusumik ilinniarfinni ilinniagaqarnerminnik naammaginatsumik naam-massinissinnaanissaat
- ilinniartitsisunik angalasartunik aamma alimasissumit ilinniartitsinermit inerisaanissaq
- nunaqarfinni atuarfeqarfinnik allanngortiterinissaq matumani ingammik meeqqerivinniit atuarfinnut ikaarsaariartarneq aamma atuarfinnik aqutsinermi allaffissornerkullu suleqatigeeriaatsinik nutarterineq eqqarsaatigalugit.

3.2 Siunissami atuarfik – Atuarfitsialak

Pilersaarusiame, siunissami Kommuneqarfik Sermersuumi atuarfinni, Atuarfitsialammi tunngaviusut tunngavigineqarnissaat aamma aallaavigineqarpoq. Inatsit siunissami Nunatsinni atuarfeqarnermi angu-niagaasunik tunngaviusunillu erseqqissisitsivoq. Taamaaliornermi perorsaaneq pillugu periutsit, aaqqis-suusseriaatsit ilikkarniarnermilu avatangiisit qitiutinneqarput tamakkulu aallaaviginerisigut tunngavigi-neqarnerisigullu eqaatsumik atuarfinnik ingerlatsinissaq anguneqarsinnaavoq.

Kommuneqarfik Sermersuumi Atuarfitsialaap tunngavii, siunissami atuariit ataasiakkaat ilusilersorneqar-nissaannut avatangiisitigullu aaqqissorneqarnissaannut, aallaavigineqassapput.

Kommuneqarfik Sermersuumi kommunimi atuarfinni, meeqqat atugarisaminnik kingornussiinnartarner-minnit kaanngarniartarnerat tamatumunngalu atatillugu aniguiniartarnerat ikiorserniarlugu ikorfartorni-arlugulu sulisoqassaaq taamaaliornermilu meeqqat imminnut upperilluartut, suliumassuseqarluartut aam-ma immikkuullarissumik piginnaassutsiminnik aallaaveqarlutik inuusut pilersinniarniqassapput.

Tunngavigineqartut aallaavigalugit alloriarnissamut aallartiffissat pissutsinillu aaqqiiniartussat pilersaar-u-siami eqqartorneqartut makkua pilersinneqassapput. Aallaaviusussat tunngaviusumik kommunimi atuar-finni tamani atuutsinneqassaput taamaakkaluartorli sumiiffinni pissusiviusut periarfissallu tunngavigalugit sumiiffinnut naleqqussarneqartussaallutik. Atuariit initaannik aaqqissuussineq ilusilersuinerlu siunertanut naapertuullunilu immikkuualuttukkaarnermigut ataqatigiissuussaq.

- Nuummi atuarfinni, atuaqatigiiaani siullianniit arfineq aappaannut, minnerpaamik atuaqatigiiaat naligiit marluk imaluunniit, atuaqatigiiaat arfineq pingajuanniit qulingannut, atuaqatigiiaat naligiit pingasut pi-lersinneqassapput. Taamak iliuutsit atuartunut ilinniartitsisunullu atuartitsinermi avatangiisinik naleqqulluartunik pilersitseqataassapput. Atuarfinnik atuaqatigiiaanik siullianniit arfineq aappaannut (tunngaviusumik atuarfinnik), tamatuma kingorna atuartut inuusuttuaqqat atuaqqittarfiannut inger-laqqittussaapput, imaluunniit atuaqatigiiaanik arfineq pingajuanniit qulingannut (inuusuttuaqqat atu-aqqittarfiannik) atuartulinnik pilersitsinissamik periarfissap atornerarnerani atuariit atuartut pigin-naasaat ilikkariaasiallu pillugit nalunngisaqarnermikkut eqaatsumik atuaqatigiiaanik eqimattakkaartu-nik pilersitsiortortarsinnaanissaat eqqanaarniarneqarpoq. "Inuusuttuaqqat atuaqqittarfiinik" pilersitsi-nermi atuartut timimikkut, inooqatigiinnikkut aamma qarasarnerikkut piginnaasaminnik assigiin-ngitsunik ineriartortitsinissaminnut periarfissinneqassapput tamatumani atuartitseriaatsit silatussut-

sikkut ilikkariaatsillu pillugit ilisimatusarnerit tunngavigalugit ineriartortinneqarsimasut sakkugineqassapput.

- Nuummi Tasiilamilu atuaqatigiiaat agguaqatigiissitsinikkut 23-inik atuartullit pilersinneqassapput atuaqatigiiaallu tamarmik ikinnerpaamik 22-inik amerlanerpaamillu 26-inik atuartoqassapput.
- Nuummi tunngaviumik atuaqatigiiaat tamarmik aalajangersimasumik inimik atuarfeqartinneqassapput. Atualeqqaarfinni (atuaqatigiiaat suillianniit pingajuannut atuartortalinni atuarfimmi paaqqinnittarnermik aqqissuussinerit ilanngullugit) ini atuaqatigiiaanut aalajangersimasumik inigittinneqartartoq 120 m² missaani angissuseqarnissaa anguniarneqarpoq tamatumani ilaatinneqarput init atuaqatigiiaanik eqimattakkaarfiusut inillu ataatsimoorfiusinnaasut. Atuartut sinnerinut init aalajangersimasumik inigittinneqartartut 100 m² missaannik angissuseqartinneqarnissaat anguniarneqarpoq tamatumani ilaatinneqarput init atuaqatigiiaanik eqimattakkaarfiusut inillu ataatsimoorfiusinnaasut.
- Atuarfimmi atuartunik peqataatitsiffiusumi perorsaanermi meeqqat immikkut pisariaqartitsisut ilikkarniarnermikkut meeraqatitik peqatigalugit immikkut aqqissukkanik periarfissiuunneqarsinnaanissaat siunertarineqarpoq kisiannili avatangiisinik immikkut aqqissuussinikkut. Immikkut neqeroorutit pisariaqartitsinernut assigiinngitsunut iluarsartuussaassapput ilaatigut meeqqat sakkortuumik periusillit taamaattumillu ukkassiniarnerminni ajornartorsiutillit aamma meeqqat annertuumik timimikkut innarluutillit innorluutillilluunniit tamatumani eqqarsaatigineqarput. Taamaattumik immikkut neqeroorutit meeqqanut atuarniarnermikkut, ilikkarniarnermikkut aamma pissusilersornermikkut ajornartorsiortunut kiisalu meeqqanut sumiginnagaasimasunut aamma meeqqanut tarnimikkut timimikkulluunniit innarluuteqartunut neqeroorusiaassapput. Taamatut immikkut neqeroorusiornerit atuarfinni innarluutilinnut angallavigissallugit naleqqussakkani piviusunngortiterneqarsinnaapput.
- Atuarfinni tamani perorsaaneq pillugu sullissiviit qitiusut (PSC) pilersiororneqassapput tamakunungalu atasunik ininik eqimattakkaarfinnik/ataatsimiittarfinnik atuarfiup angissusaanut aamma pisariaqartitaanut naleqqusakkanik aamma pilersitsisoqassaaq. Perorsaaneq Pillugu Ataatsimiititaliap suliffigisinnaasaanik/ataatsimiittarfigisinnaasaanik aamma atuarfimmi sulisut ataatsimoorfigisinaasaanik inimik pilersitsisoqassaaq taamatullu init mikinerit ataatsimiiffiusinnaasut pilersinneqassapput kiisalu allaffissornikkut immikkut sulliviliortoqassaaq.
- Alloriarfinni tamani ilinniartitsisunut inissamik pilersitsisoqassaaq. Tamatumani anguniarneqarpoq suliffik ilinniartitsisunit marlunnit eqaatsumik suliffigineqarsinnaasoq.
- Inersimasunut meeqqanullu perusersartarfiit pitsaasut pigineqassapput.
- Atuarfiit tamarmik sulissunniakkamik ukioqqortussusaat naapertorlugit ilikkarniarnermi avatangiisinik naleqqussakkanik neqerooruteqarsinnaasariaqarput. Tamatumani pineqarput: Pinngortitalerineq aamma teknik, Nipilersorneq aamma aalaneq, Namminersorluni pilersitsiniarnermi sannaviit, Timersorneq timimillu atuineq.
- Atuarfinni inini tamani qarasaasiatigut avammut attaveqarsinnaaneq pilersinneqassaaq. Atuarfimmi PSC qarasaasiatigut saqqummiussuineri atortorissaarutinik naleqquttunik pitsaasunillu aamma qarasaasiatigut atortorissaarutinik allanik atorissaaruteqarnikkut sulliviusinnaassapput. Atuaqatigiiaat inaat, qitiusumik init aamma ilikkagassat aalajangersimasut pillugit init aqqissukkat tamatigut naleqqussakkanik qarasaasiarnermut atortorissaarusiorneqassapput atortorissaarutillu nutartuarneqassapput.
- Atuarfinni tamani silami pinnguartarfinnik- aamma uninngaarfiusinnaasunik pilersitsisoqassaaq taamaaliornermi alloriarfinni sullinniakkani meeqqat silamiiffigisinnaasaannik, iliuuseqarfigisinaaffissaannik aamma timiminnik atuiffigisinaaffissaannik taamaattumillu ilaatigut ilikkariartornerminni ikorfartorneqarfigisinaasaannik pilersitsisoqassaaq. Pingaartinneqarpoq silamiiffissat ukioq naallugu sumiiffinnilu silap allangorartarnera aallaavigalugu uninngaarfiusinnaanissaat, pinnguarfiusinnaanissaat aamma iliuuseqarfiusinnaanissaat.

- Nuummi tallimanik atuarfeqartumi atuariit immikkoortortakkaartinniarneqanngillat siunertaavorli illoqarfiup immikkoortuini tamani atuartussaaitaasut atuarfissaqartinneqarnissaat.

3.3 AKO – annertusisamik suleqatigiinneq

Kommuneqarfimmi Sermersuumi AKO-mik (AS) (Annertusisamik Suleqatigiinneq) eqqussinermi suleqatigiinnerup nukittorsarneqarnissaa siunertaavoq. Kommuneqarfik Sermersuumi atuariit akornanni aamma suliffeqarfiit akornanni suleqatigiinnerunissaq anguniarneqarpoq taamaaliornermi atuarfeqarfiit-, suliffeqarfiit allat aamma sunngiffik pillugu ingerlataqarfiusut, ataasiakkaatut immikkoortut isigineqaratik, ataatsimoortutut isigineqarnerulersussaammata.

AKO-ip eqqunneqarneratigut naatsorsuutigineqarpoq ataatsimoortutut isiginnilerup kingunerissagaa atuariit aamma sunngiffimmi sammisaqartitsisarnerit ininik atuisarnerisa pitsaanagerusumik tamakkiinerusumillu aaqqissuunneqarsinnaanissaat taamaaliornermimi init siunertamut atorluarneqarsinnaasuugalut ilaasa atorluarneqannginneri ilaasalu piffissani tamakkunanerpiaq ulikkaartooqqasarneri taamaalillunilu inikilliuuttoqartarnera ingalassimaniarneqarsinnaammat.

Atuariit, sunngiffimmi ornittakkat aamma atuarfinni atuaernermi nakkutiginnittarnerit suleqatigiinnerulernerisigut perorsaaneq pillugu iliutsinik ineriartortitsinerit siuariartornerat annertusarneqarsinnaavoq pissutsillu taamaalinerisa kingunerissavaat perorsaaneq pillugu sulianik aallussilluarneq aamma meeqqat immikkut mianersuuttariillit sammisariallillu pitsaanagerusumik inuuneqalersinnaanissaat.

Meeqqanut paaqqinnittarfiit atualeqqaarfiillu suleqatigiinnerat aqquissuunneqartariaqarpoq ilusilerorneqarluni aamma nukittorsartuartaqarluni taamaaliornermi sinaakkutinik anguniakkanillu ataatsimoorussanik pilersitsiortortoqassaaq meeqqanut atuartunullu paasisimasat pingaaruteqartutut pigineqareersut kinguarsarumanagit annaajumanagillu taamaattoqartillugumi meeqqat ilikkarniarnerat ineriartornerallu siunertamut tulluutinnngitsumik sunnerneqartarmat.

Nuummi atuartunut paaqqutarinnittarfiit aamma sunngiffimmi ornittakkat annertuunik iluaqutigineqanngitsunilli periarfissaqartitsigaluarput. Sulisorisat ilaatigut atuarfinni atuartunik immikkut isumassortariqartunik atassuteqarfigisariaqartunillu sullissinermi atorluarneqarsinnaagaluarput.

3.4 Meeqquerivitsialak

Meeqquerivitsialammi suliffeqarfik ataatsimut isigalugu nalinginnaasumik perorsaaneq pillugu anguniagaqartoqarpoq taamatuttaaq meeraqatigiinnut meeqqanullu ataasiakkanut tunngatitanik perorsaaneq pillugu ineriartortitsinissamut iliuisissatut pilersaarusiortoqarsimavoq.

Meeqquerivitsialammi erseqjissunik tigussaasunillu angajoqqaanik, perorsaaneq pillugu siunnersortinik, meeqquerivinnut immikkoortortamut, sunngiffinni ornittakkanut, atuaernermi paaqqinniffiusartunut atuartunullu atualersunik tiguisissamut suleqatigiinnissamut pilersaarusiaqarpoq.

Pingaarnertut, meeqqueriviit atuarfinni perorsaaneq pillugu sullissinermi sakkuusunik sulisunillu, atuisinnaanissaat anguniarneqarpoq. Periarfissaat taamaattut ingammik nunaqarfinni illoqarfinnilu minnerusuni atugassaqqilluinnartuupput sumiiffinnimi tamakkunani perorsaaneq pillugu ilinniarsimasut ikitunnguupput imaluuniit taamatut ilinniarsimasunik piqanngivittarluni. Taamatuttaaq siunertamut tulluutissaaq init atorluarneqarsinnaanerit anguniarlugu atualertussat atualeqqaallu ininik ataatsimoorussisinnaanerit.

Meeqquerivitsialammi siunissami nunarsuarmi tamanut ataqatigiiffiusumi meeqqat misigissutsitigut, inooqataanikkut, inuiaqatigiittut kingornuttakkatigut aamma eqqarsaatersorsinnaanikkut tunngavilerorneqarsinnaanissaat unammillernarnerpaavoq.

3.5 Atuarfinni nerisarfiit/atuarfinni nerisaqartitsisarnerit

Atuarfinni nerisaqartitsinermik aaqquussuussinermi atuartut nutaanik, mamartunik, peqqinnartunik aamma inuussutissaqarluartunik aamma Nerisaqartitsineq pillugu siunnersuisoqatigiit innersuussutaannut

naleqquttunik ullueqqasiortinneqartarnissaat siunertaavoq. Atuartut tamarmik taamatut nerinermik nalaa-
ni inini eqqissisimanartuni angerlarsimaffippalaartunillu avatangiiseqarlutik aamma toqqissillutik nerinis-
saminnut periarfissaqartinneqartariaqarput.

Taamatut periarfissaqartinneqareerput Atuarfik Hans Lyngemi, Tasiilap Alivarpiani, Tuiisami, Ejnar Mik-
kelsenila Aluarpiani aamma nunaqarfinni atuartut taakkua ullut tamaasa nutaanik aamma illinnartunik
ulloqeqqasiortinneqartarput. Nuup atuarfiisa sinnerini aamma atuartunut taamatut periarfissiinissaq
kisaatigineqarluinnarpoq.

Ukiumi atuarfiusumi 2013-14-mi Nuup illoqarfiata iluani atuarfinnut sisamanut suliffeqarfimmiit
ullueqqasiutissanik peqqinnartunik, illinnartunik aamma sanaqqaanik, pilersuisussamik isumaqatigiis-
suteqartoqarpoq. Atuarfeqarfimmut pingaaruteqarpoq, minnerunngitsumik akiutitat eqqarsaatigalugit,
nerisassiornermi ingerlatsinermut sunniuteqaqataanissaq. Taamaattumik anguniarneqarpoq Nuup il-
loqarfiani atuarfinni sisamani iggavimmik pilersitsisoqarnissaa taamaaliornermi anguniarneqarpoq atuar-
finni aamma taakkunani nerisassiorsinnaanissaq. Tamatumani nerisassianik amerlanerusunik neqe-
rooruteqarsinnaaneq anguneqarsinnaavoq.

Nuup illoqarfiani atuarfinni tamani peqqinnissaq eqqarsaatigalugu akuerisaasunik iggaviliortoqarsinnaa-
galuarpat timersornermi kulturikkullu ingerlattakkat annertuut soorlu Arctic Winter Games, Island Interna-
tional Games, Nunatsinni pissartanngorniuttarnerit nunalu tamakkerlugu silarsuarmiillu allaneersunit
peqataaffigineqartunik ingerlattakkat ajornannginnerusumik piviusunngortiterneqartarsinnaassagaluar-
put.

3.6 Atuarfinni qarasaasianik atuineq

Kommuneqarfik Sermersuumi Nuummi kommunillu illoqarfiini allani atuarfinni Qarasaasianut atta-
veqartoqarpoq tamakkulu ilinniartitsinermi atorneqartarput. Atuartut tamarmik atuisullu allat attavinnik
atuisinnaapput ilinniartitsinermilu qarasaasiatigut aaqjissuussinerit qarasaasianiittut piginnaasatik naa-
pertilugit atortorissaarutigisinnaavaat.

Qarasaasiatigut attaviit kommunip atuarfianiittut Nuummi Qarasaasianik Immikkoortortaqarfimmiit
aserfallatsaalineqarlutillu iluarsartuunneqartartussaapput taamaaliornermi kommunimi atuartut kom-
munip iluani sumiikkaluarunilluunniit qarasaasiatigut atortuutit assigiimmik atorsinnaasariaqarpaat.

Nuummi atuarfinni immikkut atortulersuuteqarnani internettikkut attaveqartoqarsinnaavoq. Attaveqaatit
ingerlaavartumik inerisarneqarput ullumikkullu attaveqarnermi qarasaasiatigut atortuutit assigiinngitsut
atorneqarsinnaapput soorlu atuartut namminneq qarasaasiaat angallattakkat, iPads/tablets-it imaluunniit
Smart-Phones-it. Attaveqaatit atuartut inaanniittut ingerlaavartumik avataanut aamma avataaniit akiorii-
luni attaveqaqatigiissinnaanermut atorneqarsinnaanngorlugit piorsarneqarput assersuutigalugu seqer-
sittakkatigut allattarfissuuartigulluunniit attaveqaqatigiissutinik internettimut atassuteqartunik pilersuinikkut.

Atuarfeqarfiup anguniagaraa atuartut tallimaagaangata atuartunut taakkununga ikinnerpaamik
qarasaasianik marlunnik atorneqarsinnaasunik peqartitsinissaq.

Atuarfiit internettimut atassuteqaataat nikerartumik pitsaassuseqarput ingammik nunaqarfinni illoqarfin-
nilu atassuteqaatit sukkassusaasa piginnaasaasalu annertussusaat killeqartinneqartillugit. Kommunip
anguniarpaa atuarfiit piaarnerpaamik naammaginarumik internettimut atassuteqalernissaat.

Maannamut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartoq atassuteqaat ATTAT kisimi atuarfinnut internet-
timut atassuteqaatinik pilersuisuuvoq. Kommunip Qarasaasianik Ingerlatsivia aamma Atuarfeqarnermi
Qarasaasiarsornermut immikkoortoq atuarfinnut tamarmiusunut qarasaasiarsornermut sulissussisuuvoq
tamannalu pisarpoq Namminersorlutik Oqartussat atassuteqaataatigoortumik.

Atuarfeqarfimmi, atuarfiit inaarutaasumik misilitsiffiusartut tamarmik internettikkoortumik immikkut ator-
tulersunnigikkaluarlunilu attaveqaatitigut inaarutaasumik misilitsinnernik ingerlatsisinnanissaat anguni-
agaavoq.

Annerni atuarfiusuni tamani perorsaaneq pillugu sullissivinni saqqummiussuisinnaanermut atortuutininik
peqarnissaq anguniagaavoq.

Atuartut tamarmik piareersartarnerminni ilinniagasserisarnerminnilu internettimut atuarfiullu iluani atas-
suteqaatinik atuisinnaanissaat eqqanaarniarlugu atuarfeqarfimmi atuartut tamarmik qarasaasianik a-
ngallattakkanik allanik atortulersunnigikkaluarluni internettimut attaveqarsinnaasunik angerlaassas-
saminnik atorsinnaalernissaat siunertarineqarpoq.

3.7 Alimasissumit ilinniartitsineq

Ullumikkut Nuummiit alimasissumit ilinniartitsinermik ingerlatsineq aallartinissarnermi misileraanertut
taaneqarpoq atuarfimmilu alimasissumit ilinniartitsinermut misileraanermi suliffittut qitiusutut isigineqar-
tussaalluni. Nunatta sineriaani aallartinissarnermi misileraanerit arlallit aamma atassuteqarfingineqarput.
Misileraalluni suliffiup Atuarfitalammii perorsaaneq pillugu ilinniartitseriaatsinik- aamma ikorfartueriaatsi-
nik atugaasunik misileraaneq suliassaraa.

Alimasissumit ilinniartitsinermik misileraanerit, alimasissumit ilinniartitsinerup aallartinissarneqarnissaa
aamma tamatumap atortutigut periutsitigullu periarfissarititaanik nutaanik atuisinnaanissamik aamma
inerisaanissamik misilittagaqalernissaq, siunertaraat. Taamatut aalajangersimasumik anguniagaqarnermi
siunniunneqarpoq qarasaasianik iluaqutsersornerup, atortuutit periarfissarititaat tunngavigalugit, suliner-
mi sakkutut nalinginnaasutut atorneqalernissaa. Atortuutit nutarsartuartaariaqarput assigiinngitsutigullu
atorneqarnerminni allanngujaatsullutillu siunertamut naleqquttuussallutik. Tunngaviusumik atortuutit
inerisarneqassapput atortuutillu assigiinngitsut tamarmik soorlu assiliissutit, saqqummiussiviit seque-
rsitsisaatillu ataatsikkut atorneqarsinnaasariaqarput aalajangersimasunillu suliaqarnermi assigiinngitsuni
iluqaataasinnaasariaqarlutik.

Atuarfik Samuel Kleinschmidt-imiit Kapisillinnut alimasissumit ilinniartitsinermik misileraanerup immik-
koortua siulleq misileraaneruvoq annikitsoq atuartunullu ikittunut tunngatinneqarluni. Misileraanermi
pingaartinneqarnerpaavoq atortuutininik periutsinillu tunngaviusunik misilittaanaissaq. Alimasissumit ilinni-
artitsinermik misilittaanerup annertusarneqarnissaani atortuutit atuartunut amerlanerusunut atorneqarsin-
naanissaat misissorneqassaaq ilaatigullu perorsaanerminni periarfissat, periutsit sinaakkutillu misi-
lerarneqassapput minnerunngitsumillu atuartut/ilinniartut amerlanerit peqataatillugit ilinniartitsinermik
periarfissat qanoq atorneqarsinnaanerininik misissuisoqassaaq. Misileraanermi Piareersarfimmi ilinniartut
peqataatikkiartuaarneqarnissaat periarfissaasinnaavoq.

Pisariaqarpoq misileraanermi ingerlatat tigussaasuunissaat alimasissumiillu ilinniartitsinerup ingerla-
teqqinneqarnissaanut tunngavilersuisinnaanissaat. Pineqartoq tamanna pillugu allaatigisarpassuarnik
peqartoqalereerpoq kisiannili Tele-p atassuteqarnermi akigititaasa tigussaasumik suliaqarnissaq
tunuarsimaarnartissimavaa. Taamaakkaluartoq misileraanerit arlaqartut suli ingerlanneqarput sulialli
suliffeqarfinni pisortanit ingerlanneqartuni allani siammakarsimapput naammaginartumillu ata-
qatigiissaarneqaratik.

Qitiusumi misileraanerit ingerlanneqartut saniatigut misileraanernullu tapertaasunik illoqarfinni ilinni-
artitsisut nunaqarfinni ilinniartitsisut suleqatigalugit qarasaasiatigut atortuutit, aqutsissutit ujarlerfiusinnaa-
sullu atorneqarsinnaanerininik misileraanernik annikitsunik ajornaatsunillu ingerlatsinissaminnut kaammata-
torneqartariaqarput. Taamaaliornermi pissusiviusut tunngavigalugit akisuunillu suliffinnik pilersitsinngik-
kaluarluni atortuutinillu atuinissamat immikkut piginnaaneqanngikkaluarluni aaqqiissutaasinnaasunik as-
sigiinngitsunik misileraasoqarsinnaavoq.

Siunissami sulinissami alimasissumit ilinniartitsinermi perorsaaneq pillugu anguniarneqartussat oqaaser-
talsorneqarnissaat qitiutinneqartariaqarpoq eqqarsaatersornermilu ilanngussorneqartariaqarput kom-

munimi atortuutitigut attaveqaatitigullu aaqqiinerit tamakkunungalu atatillugit aningaasartuutit ilanngutariaqarpullu alimasissumit ilinniartitsinerit ingerlanneqartut ilinniartitsisullu angalatittakkat suliaasa ataqatigiissaarneri aamma nunani allani alimasissumut ilinniartitsineri misilittagarilersimasat ilanngullugit.

3.8 Atuarfinni kigutigissaasarneq

Nunatsinni kigutigissaneq pillugu inatsimmi (GTP), Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 15, 13. september 2006–imeersumi ilaatigut meeqqat suli atualersimangitsunut aamma atuartunut kigutit pillugit sullissineq katsorsaanerlu pingaartinneqarlunnassasut.

Tamatumani sulineri, 2008-miit 2018-imut Nunatsinni Kigutininik putoqalernaveersaartitsineri immikkut pinngitsoorani iliuusissat nalunaarsorneqarsimapput.

Meeqqanut suli atualersimangitsunut sullissineq angajoqqaanik aggersaasarnikkut suleqateqarluinnarnikkullu ingerlanneqartussaavoq. Meeqqanut atuartunut sullissineq aamma taamatut atuarfimmik ataveqarluinnarnermik tunngaveqartussaavoq tamatumani pineqarput ilinniartitsisunik suleqateqarneq aamma kigutileriffinnik atuarfinni illutalersuineq.

Ukiorpassuarni misilittagaalersimasut erseqqissisippaat, pinaveersaartitsineri aamma sullissineri angusarisartakkat atuarfinni kigutileriffinnik illutalersuinikkut malunnarluartumik siuariartortinneqartut.

Nuummi atuarfinni tamani kigutileriffeqarpoq kigutileriffeqanngitsortaapput Atuarfik Samuel Kleinschmidt atuarfillu nutaaq, Atuarfik Hans Lynge. ASK-imi atuartut kigutileritinniarunik atuarfimmu qanittumi kigutileriffiliartarput AHL-imilu atuartut Nuummi kigutileriffiliartarlutik.

3.9 Atuartunut angerlarsimaffiit

Nunaqarfinni atuartut atuartunut angerlasimaffinnut inissinneqartarput, taakkua illoqarfinnut atuariartortarput – amerlanertigut atuaqatigiiaat arfineq aappaanni atuaernerup kingorna – taamaaliortarpullu atuaqatigiiaani arfineq pingajuanniit qulingat tikillugu atuaqataajumallutik tamatumalu kingorna atuarfimi inaarutaasumik misilitsikkumallutik.

Kommuneqarfik Sermersuumi, meeqqat inuusuttullu kommunip iluani sumiluunniit najugaqaraluarunik tamanna akornutiginaq piginnaasatik soqutigisatillu tunngavigalugit pitsaasumik atuarsinnaanissaat, ilinniagaqarsinnaanissaat aamma suliffeqalersinnaanissaat, anguniagaavoq.

”Atuartut angerlarsimaffiat inersimasut akisussaassuseqartut piffissat ilaanni atuartut angajoqqaavinut paarlatsit atuaqarsornermut isumassuinissamullu isumaginnittussatut pisussaaffeqartut, maleruaqqusaqartitsisutut naleqartitsisutullu peqatigalugit atuartut ilinniagaqaaqinnissaannut periarfissiisaaq. Atuartut angerlarsimaffiata meeqqat atuarfiani anguniakkat tapersorsorpai.” Issuagaq ”Atuartut angerlarsimaffii pillugit nalunaarusiaq”-mit tigusaavoq.

Illoqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu atuarfiit ilinniartitsisunik ilinniarsimasunik atorfinitsitsinissaminut taakkuninngalu suliffimmi alaakkaasumik sulisoqarnissaminut ajornartorsiuteqartarput taamaattumillu angajullernut maleruagassat malillugit atuartitsinissaminut inorsartarlutik.

Taamaattumik Kommuneqarfik Sermersuumi atuartut atuaqatigiiaat arfineq pingajuanniit qulinganni atuartuusussat Tasiilami Nuummiluunniit, sumiikkumallutik nammeneq aalajangikkaminni, atuaqqinnissaminut neqeroorfigineqartarput. Tamatumunnga atatillugu atuartut Nuummi Tasiilamiluunniit atuartut angerlarsimaffiini najugaqarnissaminut neqeroorfigineqartarput.

Atuartut Kommuneqarfik Sermersuumiit ukiumut marloriarlutik angerlarnissaminut uternissaminnullu akiliunneqartarput – aasakut atuanniggiup nalaani aamma juullimi atuanniggiup nalaani. Maleruagassat maannakkut atuuttuusut tunngavigalugit illoqarfinni atuarneq atuartullu angerlarsimaffiini najugaqarneq angajoqqaat meeqqanut tapinik pisartagaqarnerinut imaluunniit pisortanit aningaasarsiaqassuseq-

imaluunniit illoqatigiit aningaasarsiaqassusaat naapertorlugu aalajangerneqartartunik tapisiaqarnerinut pisartagaqarnerinulluunniit sunniunneq ajorpoq.

Atuartut angerlarsimaffii atuartunit 15-iniit 20-nut amerlassuseqartunit najugaqarfigineqarsinnaangorlugit angerlarsimaffippalaartunngorlugillu aaqqissorneqassapput. Atuartut angerlarsimaffianni pisortaausut ilaqqatitillu angerlarsimaffimmi najugaqarnissaat anguniagaavoq. Angerlarsimaffinni pisortat sulisullu perorsaasuussapput imaluunniit ilinniartitsuullutik aamma inuttut perorsaanerlu pillugu piginnaaneqarlartuussallutik.

Nuummi atuartunut angerlarsimaffimmik ataatsimik angerlarsimaffinnilluunniit marlunnik 15-iniit 20-nut najugaqarfigineqarsinnaasunik pisariaqartitsisoqalernissaa nalilerneqarpoq. Atuartunut angerlarsimaffiit allangortiterpallaanngikkaluarlugit ilinniartunut annertunerumilluunniit ilinniagaqaqqittunut inissiatut aaqqissuunneqarsinnaanissaat atugaalernerneqarsinnaanissaalluunniit anguniarneqartariaqarpoq.

3.10 Ingerlatsinermit- aamma aserfatsaaliinermit pilersaarutit ataqatigiinnerat

Nuummi atuarfinni illuutit iluarsartuusseqqinnissanut pilersaarutit illuutit aserfatsaaliineqarnissaannut pilersaarutinut ataqatigiissaarneqassapput.

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarummi matumani illuutit sanaartornissamut pilersaarutaasut ingerlatsinermit- aamma aserfallatsaaliinissamut pilersaarutinut taakkulu pilersaarusionerqarnerini tulleriiaarnermut ataqatigiissaarneqassapput. Tamatumunnga siunertamut atatillugu naleqquttuussaaq atuarfiit igalaavinik aserfallassimasunik, atuarfinnik allangortiterinerneqarnerit-, allilerinerneqarnerit-, imaluunniit nutaanik sanaartornernut atatillugu, taarsersuinissaq piviusunngortiteraanit. Taamaaliinermit aningaasartuutitigut illuliortaatsimilu iluaqutaasinnaasut anguneqarsinnaapput aamma nalinginnaasumik sanaartornerit arlaleriarlutik atuarfiit ulluinnarni ingerlatsinerinut akornusersuutaanatit ingerlanneqannginnissaat anguneqarsinnaavoq.

3.11 Nukissiuutit atuneq aamma illuutit silaannarissusaat

Atuarfeqarnermut tunngasunut pilersaarutit piviusunngortiterneqarnerani illuutit nukissiuutitigut atunerinut aamma silaannarissusaannut anguniagassanik aalajangersaasoqartariaqarpoq. Matuma ataani illuutit nutaanik sanaartornissami iluarsartuussinissamilu anguniagassatut siunnersuutit eqqartorneqarput. Anguniakkat tamakku atuarfeqarnermut tunngasunut pilersaarutit piviusunngortiterneqarnerani pitsanngorsaqinneqassapput naatsorsuutigineqassaarlutik pilersaarusionerup ingerlanerani aaqqiiffigineqaqqittarnissaat taamaaliinermit siunissami illuutit nukissiuutit atunermit piumasaqaataalerumattussat naapertorneqarsinnaalissammata.

Taamaattumik atuarfiit pilersaarutit naammassinerani sapinngisamik illuutit silaannarissuunissaannik nukissiuutinillu atuinissamut anguniagaasunik taakkartorneqartunut naapertuuttunik naammassinissimanissaat kissaataavoq.

Ilanngulluguli eqqaaneqartariaqarpoq init annertunerusutit allangortiterneqanngitsut piumasaqaataasunik eqqortitsisinnanissaat naatsorsuutigineqanngimmat tamatumani ingerlaavartumik aserfallatsaaliinermit atortorissaarutinillu taarsersuinermit aningaasaliinikkut periarfissiissutit naammassininnissamut tulluuttuunngippata.

3.11.1 Illuutit silaannarissusaat

Init silaannarissuunissaannik piumasaqaatit atuartitsinermit- aamma allaffissornermit init silaannarissusisaannik piumasaqaatinut piffissami atuuttuusunut naapertuuttunngorlugit aalajangersarneqassapput. Piumasaqaatit tigussaasut makkua atuuttussatut aalajangersarneqassapput:

- Atuartitsinermit- aamma allaffissornermit ininik nutaanik sanaartornermit pioreersunilluunniit allilerinermit silaannarissaatit silaannarmik milluuaasut supoortullu ikkussorneqassapput.

- Atuarfeqarnermi- aamma allaffissornermi ininik annertunerusumik allannortiterinermi- aamma nutarterinermi silaannarissaatit silaannarmik milluaasut supoortullu ikkussorneqassapput.
- Aalajangersimasumik piomasagaataassaaq, piffissani sivilunerusuni silaannaap CO₂-mik akoqasusaata 1000 ppm qaangersimasassanngikkaa. Tamatumani tunngavigineqarpoq inuup ataatsip nalunaaquttap akunneranut CO₂-mik 20,4 liiterimik pilersitsisarnera.

3.11.2 Nukissiuutininik atuineq

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarutip atuunnerata nalaani illuutit nukissiuutininik atuinerinut piomasagaataasut sukaterneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Illuutit nukissiuutininik atuinerinut piomasagaatit Sanaartornermi piomasagaatinut ingerlaavartumik naleqqussarneqartuassapput. Sanaartornermi piomasagaatinut 2006-imeersunut naleqqiullugu siunissamilu piomasagaataalerumaartussat piareersimaffigikannerumallugit Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarummi illuutininik nutaanik sanaartornermi aamma iluarsartuussinermi piomasagaatigineqartussat, 2006-imi Sanaartornermi piomasagaatinut naleqqiullugit, annertunerusut ataani nalunaarsorneqarput.

Illuutit nukissiuutininik atuineri pillugit piomasagaatit tigussaasut makkua atuuttussatut aalajangersarneqassapput:

- Sanaartornermut piomasagaatinut 2006-imeersusut immikkoortumi 8.2-mi eqqartorneqartunut naleqqiullugit illuutininik kiffiaanerit 25 %-imik pitsaanerussapput.
- Qullit qaamarsaanermullu atortuutit annertunerpaamik 8 W/m², 200 Lux-imiitillugit atuisussatut aaqjissorneqassapput.
- Qullit qaamarsaanermullu atortuutit aalasunut malussarniutitigut ikkitaatigullu qaminneqarsinnaalutillu ikinneqarsinnaasut pilersiororneqassapput.
- Ikittaatigut qullernik ikitsisinnaaneq inini ataatsimoorfinni pilersinneqassanngilaq. Tamakkunani inoqartillugu qullit nammineerlutik ikkittartuussapput.
- Qullit qaamarsaanermullu atortuutit ullup qaamanerata naammattup sunniineranik aqunneqarsinnaasunngorlugit pilersinneqassapput.
- Silaannarissaatit silaannarmik milluaasut supoortullu kiammillu pilerseriikkamik isugutaqanngitsumik 75 % tikillugu atoqqiissinnaasut ikkussorneqassapput.
- Silaannarissaatit silaannarmik nutserinerminni annertunerpaamik 2.000 J/m³-mut nukimmik atuisut ikkussorneqassapput.
- Inini inuit amerlassusaannik nikerartunik atuuffiusuni silaannarissaatit nammineerluni aquttumik silaannarmik nikerartumik annertussusilimmik taarsaasinnaasut pilersinnaqassapput.

Piomasagaatit siuliani eqqartorneqartut sanaartukkani nutaani aamma initanik allisaanerme kiisalu initanik annertunerusumik iluarsartuussinerne- aamma nutarnerinerne atuutsinneqassapput.

4 Innuttaasut amerlassusaasa atuartoqassutsillu nikerarneri taakkualu tikkuussineri

4.1 2000-imiit 2013-imut meeqqat inuusuttullu amerlassusaasa nikerarneri

Kommuneqarfik Sermersuumi 6-iniit 15-inut ukiullit amerlassusaat ukiumi 2000-imi 3.573-iniit ukiumi 2013-imi 3.349-nut ikileriarsimapput (tamanna %-inngorlugu 6,3 % inik appariarneruvoq) taamatutaaq 0-imiit 5-inut ukiullit 2.393-iniit 2.189-inut ikileriarsimapput (tamanna %-inngorlugu 6,4 %-inik appariarneruvoq).

Nuna tamakkerlugu aamma ineriartorneq taamaattoq takuneqarsinnaavoq tassami 6-iniit 15-inut ukiullit amerlassusaat ukiumi 2000-imi 10.927-iniit ukiumi 2013-imi 8.920-nut ikileriarsimapput (tamanna %-inngorlugu 18,4 % -inik appariarneruvoq) taamatutaaq 0-imiit 5-inut ukiullit 5.935-iniit 4.826-inut ikileriarsimapput (tamanna %-inngorlugu 18,7 %-inik appariarneruvoq).

Sumiiffik	2000-imi 0-imiit 5- inut ukiullit amerlas- susaat	2013-imi 0-imiit 5- inut ukiullit amerlas- susaat	Allan- nguutit %- inngorlugit	2000-imi 6-imiit 15- inut ukiullit amerlas- susaat	2013-imi 6-imiit 15- inut ukiullit amerlas- susaat	Allan- nguutit %- inngorlugit
Nunami tamarmi	5.935	4.826	-18,7	10.927	8.920	-18,4
Kommuneqarfik Sermersooq	2.038	1.907	-6,4	3.573	3.349	- 6,3
Nuuk	1.278	1.344	5,1	2.318	2.304	- 0,6
Kapisillit	9	10	11,1	28	4	-85,7
Qeqertarsuatsiaat	32	19	-40,6	43	20	-53,5
Paamiut	218	125	-42,7	351	247	-29,6
Arsuk	18	7	-61,1	42	15	-64,3
Tasiilaq	219	241	10,0	380	434	14,2
Isortoq	25	12	-52,0	34	18	-47,1
Kulusuk	52	24	-53,8	67	55	-17,9
Kuummiut	58	33	-43,1	91	88	-3,3
Sermiligaaq	33	32	-3,0	52	49	-5,8
Tiniteqilaaq	13	11	-15,4	33	23	-30,3
Ittoqqortoormiit	83	49	-41,0	134	92	-31,3

Naluaarsugaq 1 Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfinni nunaqarfinnilu meeqqat inuusuttullu amerlassusaasa nikerarnerat. Tunngavissiorfik: Grønlands Statistik, Statistikanken.

Ataatsimut isiginninnermi meeqqat amerlassusaasa ikileriarnertat kommunimi susassaqarfiusuni assigiinngitsuni assinganik atuutinngilaq.

Nuummi 0-iniit 5-inut ukiullit annikitsumik amerleriarsimanerat nalunaarsorneqarsimavoq kisiannili 6-iniit 15-inut ukiullit annikitsumik ikileriarsimapput. Ataatsimut isiginninnermi Nuummi atuartut amerliartorsimapput kommunili ataatsimut isigigaanni atuartut ikiliartorput.

Tasiilami meeqqat amerliartorput, 0-imiit 5-inut aamma 6-imiit 15-inut ukiullit 10 %-inik aamma 14 %-inik amerleriarsimapput.

Kommuneqarfik Sermersuumi 0-imiit 5-inut ukiullit aamma 6-iniit 15-inut ukiullit Nuummi aamma Tasiilami eqiterlutik amerliartornerat erserpoq.

4.2 Innuttaasut amerlaasusaasa nikerarneri, nunassittarnerit aamma nuttartarnerup ersersitai

Innuttaasut nuttartarnerat nunassittarnerallu siunissami atuarfeqarfiup ilusilersorneqarnissaanut kommunimilu atuarfiit sanaartorneqartussat sinaakkusersorneqarnissaannut piareersaatinut sunniuteqarpoq.

Kommunimi 2014-imiit 2024-imut pilersaarusionermermi kommunimi nunassittarneq aamma nuttartarneq nalunaarusiorneqarsimavoq naluaarusiamilu ilaatigut makkua tikkuartorneqarput²:

- kommunimi innuttaasut amerlisartornerat 2000-imiit 2011-mut 10%-imik annertussuseqarpoq taamaalillunilu kommunimilu innuttaasut 21.401-ipuut
- kommunimi innuttaasut amerliartornerat naligiissumik ingerlanngilaq; Nuummi aamma Tasiilami innuttaasut amerliartorsimapput kommunimili illoqarfinni allani nunaqarfinnilu innuttaasut ikiliartorsimapput
- siullermi inoqarfinni innuttaasut ikiliartorfiini nuttarneq pisarpoq illoqarfinnut sumiiffimmi qaninnerusunut tulluullugulu Nuummut nuttarneq pisarluni
- Nuuk nunami tamarmiusumit nuuffigissallugu orniginarnerutinneqarpoq.

4.2.1 Nuummi nunassittarnerup nuttartarnerullu ersersitai

2024-mut kommunimut pilersaarusiami ersersinneqarpoq illoqarfiit immikkoortui – ingammik Qinggorput –piorsarneqassasut aammali Nuummi aamma Nuussuarmi najugaqarfiusut inuttussutsimikkut ineriartortinneqarnissaat pisariaqartinneqarpoq. Taamatut ineriartortitsineq illoqarfiup qeqqanik pilersaarusionermermi "Nunarsuup Qeqqani // Nuup Qeqqani"(Tuujummi- aamma Blok P-p inissisimaffigisimasaata nalaani) aammali Qinggutta ineriartortinneqarnerata ingerlatiinnarneqarnerani aallartinneqareerpoq.

Qinggutta illoqarfiup immikkoortortaataut pilersikkiartuaarneqarnera ukiuni arlaqartuni ingerlanneqareerpoq taamaaliornermilu sanaartorneqarput inissiat, atuarfik nutaaq aamma meeqqerivik nutaaq. Piffissap pilersaarusiamut atuuffiusup nalaani ineriartortitsineq ingerlaqqissaaq illoqarfiullu immikkoortortaata tamanna 2024-ip tungaanut immikkoortumik sanaartorfigineqartussaavoq tamatumalu kingorna illoqarfiup immikkoortortaata tamassuma ineriartortinneqarnermigut naammassisimanissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Piffissaq qaninnerusoq eqqarsaatigalugu illoqarfiullu immikkoortortaata ineriartortinneqarnerata nalaani Atuarfik Hans Lyngemi (AHL) atuartut aamma amerliartornissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu illoqarfiullu qeqqata pilersaarusionermermi tunngavigalugu tamatumalu kingunerisaanik inissiat amerlisaneqarnissaasa nassatariumaagaattut Nuup Qeqqani atuarfiit amerlanerusunik atuartoqalersinnaanissaat naatsorsuutigineqarpoq.

4.3 Kommuneqarfik Sermersuumi atuartut amerlassusaasa nikerarnerat

Nalunaarusiami matuma ataaniittumi kommunimi atuarfinni atuartut amerlassusaasa ukiumi atuarfiusumi 2000/2001-miit ukiumi atuarfiusumi 2013/2014-mut nikerarnerat ersersinneqarsimavoq.

Nalunaarusiami erserpoq Nuummi atuarfut ukiuni kingullerni ikiliartorsimasut Tasiilamili amerliartorsimalutik. Kommunip illoqarfiini allani nunaqarfinnilu atuartut annertunerusumik annikinnerusumilluunniit ikiliartorsimapput.

Sumiiffik	2001/2002	2002/2003	2004/2005	2006/2007	2009/2010	2010/2011	2013/2014*
Nuuk	2.520	2.513	2.613	2.420	2.118	2.049	2.049
NIF	0	0	0	48	117	149	199

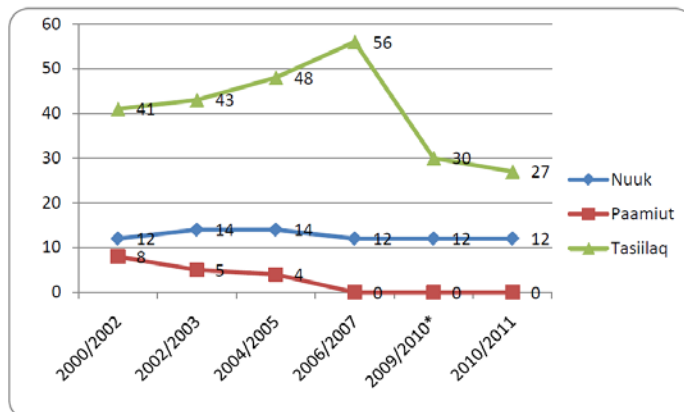
² Tunngavissiorfiit: Sumiiffiup ilisaritinneqarnera aamma Najugaqariaatsimik misissuineq

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut
3. Tunngaviit

Sumiiffik	2001/2002	2002/2003	2004/2005	2006/2007	2009/2010	2010/2011	2013/2014*
Tasiilaq	386	445	430	474	445	448	421
Paamiut	351	335	336	323	254	250	198
Ittoqqortoormiit	137	148	144	125	93	93	62
Kuummiut	84	87	83	72	76	71	71
Kulusuk	66	58	63	64	57	53	49
Qeqertarsuatsiaat	44	46	58	50	27	25	13
Sermiligaaq	48	43	46	41	34	34	28
Arsuk	38	32	20	32	26	18	12
Tiniteqilaaq	34	29	23	18	20	19	18
Isortoq	31	28	24	16	21	13	9
Kapisillit	24	15	9	0	6	5	3

*Nalunaarsuiffik 2. Kommuneqarfik Sermersuumi atuarfinni atuartut amerlassusaasa nalunaarsorneri, 2000-2013. Tunngavissiorfik: Sumiiffiup ilisaritinneqarnera, 2012 (ukiuni atuarfiusumi 2008/2009-mi kisitsisit pigineqanngillat). * Atuartut amerlassusaat 26-09-2013-mi, kisitsisit Atuarfeqarnermi Ingerlatsivimmit naatsorsuusiarineqartut.*

Atuaqatigiiaat arfineq aappaanni atuareernerup kingorna nunaqarfinni atuartut ilaat illoqarfinni angine-rusuni atuarnermikk nangitsisarput (Nuummi aamma Tasiilami). Nalunaarusiami ataaniittumi nunaqar-finni atuartut Nuummut aamma Tasiilamut atuariartortinneqartartut amerlassusaasa nikerarnerat takusassiarineqarpoq.

Nalunaarsuiffik 3. Nunaqarfimmiut atuaqatigiiaat arfineq pingajuanniit qulingannut atuartut illoqarfimmut atuariartortinneqartartut. Tunngavissiorfik: Sumiiffiup ilisaritinneqarnerane, 1. udgave 2012.

Takusassiami ukiuni atuarfiusuni kingusinnerusuni atuartut nunaqarfinniit Nuummut atuariartortinneqar-tartut amerlassusaasa nikerarpallaarsimanginnerat ersersinneqarpoq Tasiilamulli atuariartortinneqartar-tut ikiliartorput. Nunaqarfimmiit illoqarfinni atuarfinni atuarnermikk nangitsisartut amerlanertigut atuartut angerlarsimaffiini najugaqartarput.

4.4 Siunissami meeqqat amerlassusaasa ineriartornissaat

Siunissami atuartut amerlassusaasa ineriartornissaannik naatsorsuutigisat Nunatsinni Naatsorsuuseriviup 5-iniit 16-inut ukiullit amerliartornissaannik naatsorsuutiginninneranik tunngaveqarput. Nuummi, Tasiilami aamma Paamiuni Innuttaasut amerlassusaasa ineriartornissaannik naatsorsuutiginninnerit kisitsisaatigineqarput kommunimili nunaqarfinnut illoqarfinnullu allanut tunngassuteqartut kisitsisit pigineqangillat.

6-iniit 16-inut ukiullit	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nuuk	2.223	2.260	2.338	2.382	2.400	2.426	2.479	2.529	2.581	2.632	2.671
Tasiilaq	405	433	437	447	447	451	448	452	454	456	460
Paamiut	237	243	234	226	213	212	206	204	199	189	185

Tunngavissiorfik: Grønlands Statistik, Statistikbanken.

Innuttaasut amerlassusaasa ineriartornissaat pillugu naatsorsuusiami Nuummi 5-iniit 16-imut ukiullit 448-unik amerleriarnissaat takutinneqarpoq tassa 2014-mi 2.223-iniit 2024-imi 2.671-inut. Taamatutaaq Tasiilami 5-iniit 16-inut ukiullit ukiut qulit tulliuuttut ingelanerini 55-inik amerleriassangatinneqarput. Piffissami tamatumani Paamiuni taamatut ukiullit ikiliartuinnassangatinneqarput.

Erseqqissarneqassaaq innuttaasut amerlassusaasa nikerarnerat taamaalillunilu aamma atuartut amerlassusaasa nikerarnerat pissutsinit allanit ilaatigut nunaqarfiit illoqarfiillu akornanni nuttartarnernit sunerneqarsinnaammata.

Piffissami pilersaarutip atuuffiata nalaani innuttaasut amerlassusaasa ineriartornissaannut tamatumalu kingunerisaanik atuartut amerlassusaasa ineriartornissaannut kisitsisileruinerit malinnaaffigeqqissarneqarnissaat innersuussutigineqarpoq tamatumunnga kommunimi illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni nuttartarnernit ilanggullugit.

5 Ullumikkut illuutitut tungasut

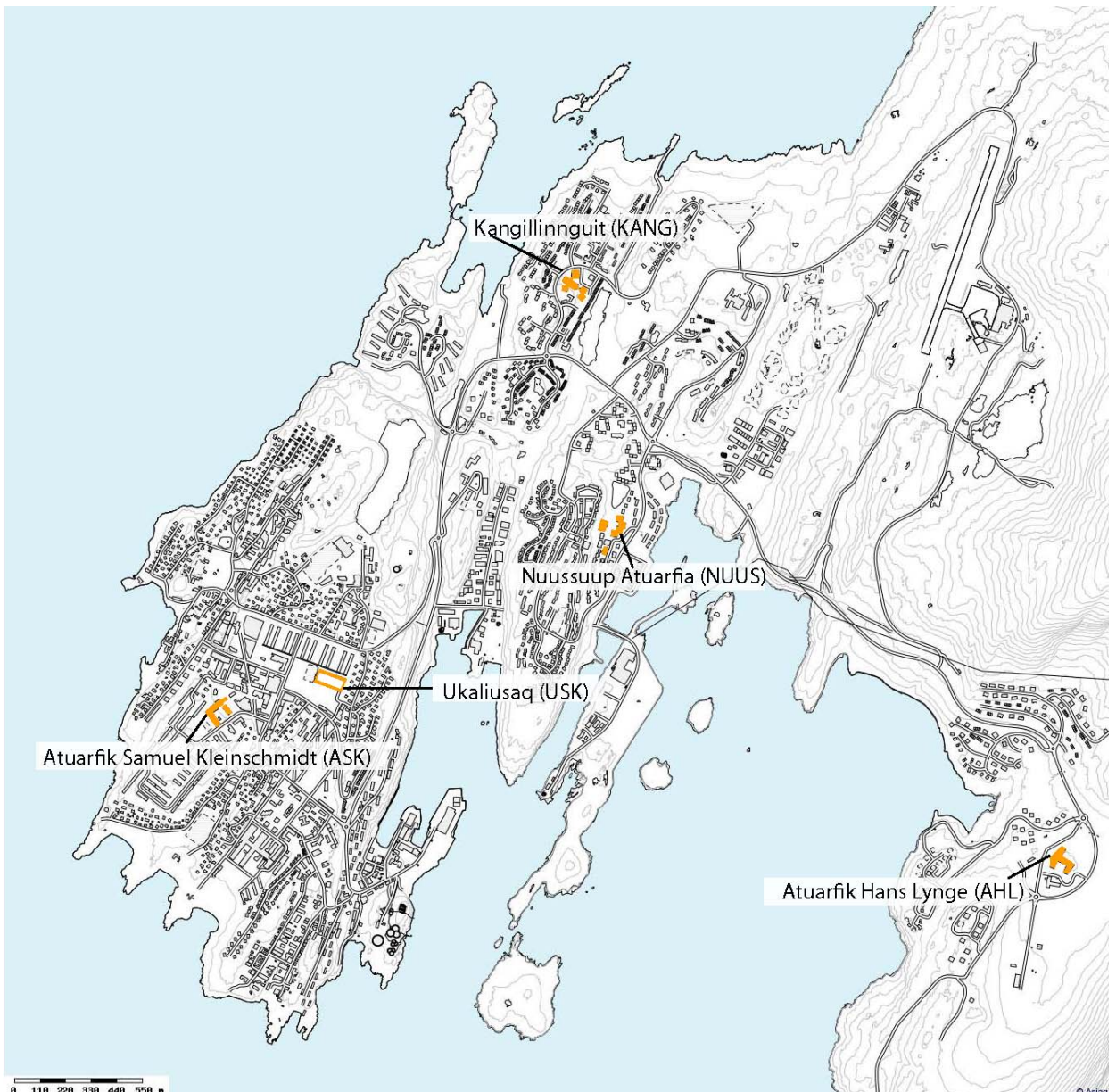
Kommuneqarfik Sermersooq aqqaneq marlunnik inoqarfeqarpoq, illoqarfiit sisamat aamma nunaqarfiit arfineq pingasut. Ullumikkut 16-inik atuarfeqarpoq arfineq pingasut nunaqarfinni aamma arfineq pingasut illoqarfinni aamma atuaerneermi paaqqinniffiit arfineq marluupput.

Tulliuttuni allaaserineqassapput Nuummi kommunimilu illoqarfinni pingasuni nunaqarfinnilu atuarfiit aamma kommunip meeqqanut atuartunut inuusuttunullu neqeroorutigisartagai..

5.1 Nuummi atuarfiit

Nuummi tallimanik atuarfeqarpoq ataanilu nunap assingani inissisimaffii sumiinersut nalunaar-someqarsimapput:

- Kangillinnguit Atuarfiat (KANG)
- Nuussuup Atuarfia (NUUS)
- Atuarfik Samuel Kleinschmidt (ASK)
- Ukaliusaq (USK)
- Atuarfik Hans Lyngø (AHL).

Takusassiaq 1. Nuummi atuariit inissisimaffii

Ataani nalunaarsuiffimmi atuariit tallimaasut angissusaat aamma maannakkut atuaqatigiiaanut init a-
nglerlarsimaffiusut amerlassusaat atuartullu amerlassusaat kisitsisitigut nalunaarsorneqarput.

Atuarfik	m ² - erinngorlugu angissusaa	Atuaqatigiiaanut init amerlas- susaat	Atuartut ta- marmik amer- lassusaat *	Immikkut an- nertusisamik atuartut amer- lassusaat *	Atuaqatigiiaani ineriartortitsiviusuni atuartut amerlas- susaat *
Kangillinnguit Atuarfiat (KANG)	5.550	24	438	23	0
Nuussuup Atuarfia (NUUS)	7.697	23	358	40	2
Atuarfik Samuel Kleinschmidt (ASK)	5.881	31	418	47	0
Ukaliusaq (USK)	6.460	28	525	18	13
Atuarfik Hans Lynge (AHL)	6.250	14	310	21	0
Katillugit	31.838	120	2.049	149	15

* 26-09-2013-mi Atuarfeqarnermut Ingerlatsivimmiit anillatsitaq tunngavigalugu nalunaarusiaq.

Immikkoortumi tulliuuttumi atuarfinni ataasiakkaani illuutit maannakkut ilusilersorneqarneri atuuffiilu naat-
sumik eqqartorneqarput.

5.1.1 Nuussuup Atuarfia (NUUS)

Atuarfik illoqarfiup immikkoortuani najugaqarfiusumi Nuussuarmi nunami maniitsumi angallatillu angalla-
teeraatillit talittarfianut isikkiveqarluni inissisimavoq. Atuarfik uiguleriinnik sisamanik quleriinnillu marlun-
niit pingasunut initalinnik illutaqarpoq. Illutai imminnut nikingasunik uiguleriissinneqarsimapput taamaat-
tuunermigullu iigai anitsiartarfimmut sammisut nikingatiterput. Tamatuma saniatigut illutai tamarmik ili-
sarnaatigisaminnik qaliamikkut annertuunik iikkanut illullu iluanut nuannequtaasunik qaamaniler-
sorneqarput.

Asseq 1. Nuussuup Atuarfia (NUUS)

Atuarfiup silattaasa iigaani init quleriit nalaanni tamani qisunnik ungalulersukkanik akunnequteqanngitsunik aneerasaartarfeqarpoq. Aneerasaartarfiit tummeqqat qisunnik sanaajusut atorlugit nunamut aqqartarfeqarput. Atuarfiup iigaasa qalequtaat saattuusut atuarfiup toqqavianut betonimik kuisaasumut nunallu allanngorarneranut tulluussagaasumut ivertissugaapput. Atuarfiup tunngavittut sananeqaatai noqittuulu napasunik inillu quleriiaarnerannik pilersitsinermi natitut qilaatullu atuuttunik betonimik kuisaapput inillu quleriiaarnerisa qilaatut atuuffiini sannakuusanik qilaaqartinneqarlutik.

Atuarfiup silammut iigai naammaginartumik pitsaassuseqarput qalliutaali nungullarsimapput asinngarsimallutillu.

Atuarfiup pingaarnertut isaariaa illutaata immikkoortuisa aappaanni, majuartarfitsigut qummukaassisarfiknullu illutaatalu iluanut inissitamik paaqartinneqartumik, pilersinneqarsimavoq. Anitsiartarfik/pinnguartarfik atuarfiup illutaasa sisamaasut timersortarfeeqqallu akornanni inissisimavoq. Anitsiartarfik nutarfassissumik ataatsimik majuarfissiaqarpoq/pinnguartarfeqarpoq kiisalu arsartarfeqarluni basketsertarfeqarlunilu qassutaasaqanngitsunik ajuuffilinnik.

Atuarfiup illutai sisamaasut nalinginnaasumik alloriarfinnut atuarfiusutut aamma atuupput atuarfimmullu iserneq illutaasa aappaatigut pisarpoq isernermilu atuarfimmi "qitiusoq", katersuuttarfik, appasinnerutitamik natilik ingerlaannaq tikinneqarsinnaavoq. Katersuuttarfimmut tamatumunnga ataannartumik ilaati-gullu ammaannartumik perorsaaneq pillugu qitiusutut sullissivik igalaarsuarnik katersuuttarfimmut akunnequsersugaq inissisimavoq. Ilinniartitsisut sulliviat qarasaasiaqarnermullu ini sullissivik aamma katersuuttarfimmut perorsaanerlu pillugu sullissivimmut atasuupput. Katersuuttarfimmi inimut qullermut atassutaasunik majuartarfeqarlunilu majuertaateqarpoq. Illup immikkoortuini allani tamani ininut qullernut angallassissutaasinnaasunik igalalaaminernik iigalinnik majuertaateqarpoq.

Init atuaqatigiiaanut angerlarsimaffiusut ataatsimut isigalugit pitsaasuupput mikillutilli. Atuaqatigiiaanik eqimattakkaarnermut atussallugit pitsaalluinnanngillat. Init atuaqatigiiaanut angerlarsimaffiusut alloriarfinni piupput taamaattutullu atuarfiup immikkoortuini/inini qullerni pilersiortorneqarsimallutik.

Atuartitsissutissanut aalajangersimasunut inissiat pitsaassuupput.

Atuarfimmi nerisitsisisarnermi nerisassat avataaniit pissarsiarineqartarput nerisassallu katersuuttarfimmut atassuteqartumit inimit toqqorsivimmit atuartunut agguanneqartarput. Atuartut inini atuartitsiviusuni nerisarput.

Atuareernermi paaqqinnittarfik atuarfiup immikkoortuata aappaata naqqani inini marlunni inissisimavoq. Init atuareernermi paaqqinniffittut inuusuttunullu sunngiffimmi ornittakkatut atuupput taamaattumillu init atuareernermi paaqqinnittarnermut atugassatut naleqqussagaanatik inuusuttunullu sunngiffimmi ornitagarpalaarnerullutik. Tamanna pissutigalugu atuareernermi paaqqinninnermi atortuutit/pinnguaatit ullut tamaasa atoreerermikkut ittujaarsorneqartariaqartarput.

Nalinginnaasumik atuarfimmi init pukkitsutut misigisimanarput. Qalianiit betonngiusuniit natermut pukkinerpaaffiusut 2,4 miiteritut portussuseqarput. Pequttat assigiinngisitaartorujussuupput akuersaarneqarsinnaasumilli pitsaassuseqarlutik.

Nalinginnaasumik atuarfiup qaammarsarneqarnera naammaginangilaq. Inini atuartitsiviusuni ullup qaamanerata qaammarsaanera annikippoq tamannalu aneerasaartarfiit qulliusut qaliallu aniinganerisa qaamanermut assersuinerinik peqquteqarpoq. Atuarfimmi init annertunerusutigut qullersuarnit qilaa-miittunit qaammarsarneqarput qaamanerlu ininik allaffippalaartunngortitsivoq. ASK imi qullit LED-iusut atorlugit qaammarsaaneq misiligarneqalereerpoq taamaaliornerlu illup iluani avatangiisinut mikingitsumik iluaqtsiisimavoq.

Ilinniartitsisut inaat pitsaasuvoq angissusaalu naammaginarluni taamaakkaluartoq allaffissornermut pia-reersartarnermullu immikkut inissaqartitsisoqanngilaq.

Init akisuallarissuseq kiassarneqarnerlu eqqarsaatigalugit naammginartuupput silaannalullutilli tamanna silaannarissarfiit matoorneqarsimaneriniq peqquteqarpoq atuarfimmilu silaannatoqqamik aniatitsinermi silaannarimmillu isaatitsinermi milluaatit supoorutillu pissusissamittut atuunnerat ilimagineqanngilaq.

Eqqiaasarneq eqqarsaatigigaanni atuarfiup malinnaalluarnera malunnarpoq. Tamatumunnga pisooqataapput natit linnuuliusut aamma naggit apuuffiisa ungalulersuutinik matoorneqarsimaneri. Taamaakkaluartoq majuartarfiit ammaannartut init quleriit akornanni iperterinermit pisooqataapput. Eqqiaanermut atortuusiviit ikililerneqarsimapput atuarfiup immikkoortuata aappaani eqqiaanermut ator-tuusivik assiliilluni amerlisaanermut atorneqalersimammat.

Atuarfiup naqqani ininik kigutigissaanermut peqqissaanermullu atortunik pilersitsisoqarsimavoq.

Atuarfiup perusuersartarfii naammaginartutut pissuseqarput atuarfimmilu inissitsiterneqarnerat aamma naammaginarpoq. Atuarfiup immikkoortua siulleg immikkoortuisalu sisamaat tamarmik immikkut arfineq pingasunik perusuersartarfeqarput, immikkoortut aappaanni tallimanik perusuersartarfeqarpoq tallimanil-lu immikkut sulisunut naatsorsuussanik aamma perusuersartarfeqarluni atuarfiup naqqani allermi sisa-manik aamma perusuersartarfeqarpoq immikkoortullu pingajuanni aamma sisamanik perusuersartar-feqarpoq. Perusuersartarfiit toruusaniit iserfigineqarsinnaapput.

Atuarfimmi akiani anitsiartarfiup isuani timersortarfeeraq inissisimavoq naqqani atisaajartarfeqarluni ini-milu qullermi ininik timersortarfeqarluni. Timersortarfeeqqami immikkoortunik niviarsiaqqanut/nukap-piaqqanut atisaajartarfeqarpoq atisaajartarfiillu tamarmik qulaaniit kuutsitsinikkut uffarfeqarput. 2010-mi imeq pissutigalugu illuutinik ajutoornermut atatillugu init nutarsarneqarsimapput taamaattumillu pit-saasuullutik. Taamaakkaluartoq imermik kuutsitsiviit inissinnerlugaapput atisaajartarfinnilu nateq qaaserajuppoq. Timersortarfiup silataa, isertarfia majuartarfiillu aserfallassimapput. Anitsiartarfimmiit matukkut timersortarfiup naqqanut isertoqarsinnaavoq. Ini ammaannartuuvoq annertulluni qaarsumillu uingasumik nateqarluni. Inimi imermik katersuuttoqarsinnaasarpog tamannalu pissutigalugu siusinne-rusukkut inip kitaatungaani betonimik masannaveersaatitut iigaliisoqarsimavoq. Taamaakkaluartoq ti-mersortarfiup naqqani sialleqqattaartillugu imermik katersuuttoqarsinnaasarpog. Ullumikkut ini timersor-tarfiup naqqaniittoq sanaassanut atortussanut toqqorsivittut atuuppoq inillu kujasinnerusortaani taamatut atuineri iluaqutissamik natilersuigallartoqarsimavoq.

Tamatuma saniatigut illuutit atuarfimmit immikkoortut nutarfasinnerusut immikkut annertusisamik atuartit-sinermit atugaapput.

5.1.2 Ukaliusaq (USK)

Atuarfik illoqarfiup qeqqani inissiarsuit 1-imiit 10-mut qanittuaniilluni illoqannginnersallu annertuut si-naanni inissisimavoq. Atuarfik betonimik kuisaasunik sammiveqatigiinnik takisuunik immikkoortunik mar-lunnik illutaqarpoq taamaattumillu anitsiartarfik illutat akornanniippoq. Illutaq siulleg – pingaarnertut il-lutaasoq – allaffissornermut, ilinniartitsisunut atuartunullu atuartitsivinnik quleriinnik marluusunik initaqarpoq illutaatali aappaa quleriiliaanngitsoq eqaarsaarfiit portusuut marluk immikkoortut sana-neqarsimaneriniq ilisarnaateqarpoq. Immikkoortoq pukkinnerusog eqaarsaartarfiilik anitsiartarfimmut samminera naallugu qaliaasalerneqarsimavoq. Anitsiartarfik isumigut iikkanik qarmagaasunik illulianillu pukkitsunik sanaartorfigineqarsimavoq ullumikkullu tamakkua toqqorsivittut kiassaateqarfittullu atuupput.

Pingaarnertut illutaata alluup ilaani kigutileriffimmik illutamut tapiutitut sanasoqarsimavoq. Taamatut sana-simanerup illutat assigiiaarnerat ataatsimoortutullu isikkoqarnerat innarlerluinnarsimavaa. Taamaattumik illutap taassuma isertariaasa nalaanni qaliaasaliisoqarsimavoq taamaaliormilulu atuarfiup isikkumigut ataatsimoortunik ersiutai aamma innarlerneqarsimapput.

Siunissami illutani nutarsaanermi allisaanernilu pingaaruteqarpoq atuarfiup illutamigut sananeqaaterpiaa pingaartissallugu tassami illutanik ilaartuinerit nutaat illutaareersunut tulluutinningsut atuarfiup isikkuanut kusassaataanaviganngimmata avatangiisillu tukattutut takkorliunnerinut pisooqataasussaallutik.

Asseq 2. Ukaliusaq (USK)

Illut betonik katitikkani (sukai/gerattaqqutai) igalaalersorfissanik akunnequtilinnik sanaajupput manissunillu qaliaqarlutik (portussutsimut-naleqqussakkat). Pingaarnertut illutaani isertarfii pingasuusut illup atuuffiisa immikkoortiterneqarneranut ersiutaapput. Isertarfiit tamakku paalersorneqarsimapput.

Illutamut pukkinerusumut atatillugu qaliaasaq silataata iluatalu immikkoornerannik ersersitsisunngorlugu pilersinneqarsimavoq. Illutat narsaamanermi inissinneqarsimapput anitsiartarfimmilu ungaluneqartumi baskettertarfiit allallu pilersinneqarsimapput. Atuarfiup takissusai tamakkerlugit itersisamik imermik kuuffissiaqarpoq anitsiartarfimmiit sialummik apummillu aattumit imermik aniatitsisinnaasumik. Taannali aserfallatsaalineqarsimangilaq kuuffissiallu ilaani imeq kuuffissiakkut kuunnani taserannguutsitertarpoq. Atuarfiup erseqqissumik killingisa avataanni illoqannginnersat timersorfiusinnaasut pinnguarfiusinnaasullu inissisimapput. Illoqannginnersat tamakku blok P-p isaterneqarneratigut annertusisimapput taamaattumillu atuarfik narsaamanermi annertuumi kisimi illutaavoq.

Pingaarnertut illutaq illutami qeqqatigut torsuusarsualigaavoq illuttut inissitanik initalersugaalluni. Perusersartarfiit isaarissat eqqaanniipput aamma ininut qullernukartarfiit tamaanga inissisugaapput. Inini allerni ilinniartitsisut inaat, allaffeqarfik Perorsaaneq pillugu sullissivik aalajangersimasunillu atuartitsinermi init atorneqartartut inissisugaapput, nalinginnaasumillu atuartitsinermut init atorneqartartut inini qullerniillutik.

Illuutit aappaanni eqaarsarfiit marluk inissitaapput (eqaarsaarnermi atortunik nivinngaarfinnik, allunaasarsuarnik nakkarnaveersaarfinnillu aalajangersukkanik atortoqartitaapput atortuutilli aserfallatsaaliornerlugaapput) eqaarsarfiillu atisaajartarfeqarput, katersuuttarfeqarlunilu (katersuuttarfili atuartunut nerisaqartitsinermut ilaatigut atugassatut allannngortitigaavoq) illutami aamma init annernut atuartitsiviit marluk (taakkuli atorneqanngillat aserfallatsaaliugaanerlullutik silaannaloqalutillu) inissinneqarsimapput aamma illutami inissinneqarsimavoq atuarfiup pediiliata ineqarfia taannali atuarfiit qarasaasiarsornermut immikkoortortaqarfianut qitiusumik suliffittut aqqissugaavoq.

Init atuartitsiviusut isersimaffiusinnaanermikkut aallaqqaataaniilli aqqissutaanerat allannngortinneqarsimangilaq inillu atuuffissaminut naleqqutinngikkaluartut ullutsinnut perorsaaneq pillugu suleriaatsinut naleqqussarneqarsinnaasimapput taamaakkaluartoq init ullutsinni atuaqatigiiat amerlassusaannut atuuttussatut mikivallaarujussuarput.

Nalinginnaasumik atuarfimmi init qaamarsarlugaapput qilaamullu portussutsit naammagarlutik aamma torsuusarsuit silittuupput pukkitsuullutik qaamarsarneqarnerilu pitsaavallaaratik. Atuarfiup torsuusarsuisa ilaanni misileraalluni qullernik LED-inik ikkussuisoqareersimavoq taamaaliornerlu qaamasutsimut iluaqutaalluinnarsimavoq. Taamatut misileraalluni qaammaqqusersuutit piarneqarsimapput naatsorsuutigineqarporli ivertissoqqinneqassasut.

Atuartitsissutitut aalajangersimasunut atuartitsiviit pingaartinneqarsimapput atuartitsivittullu pitsaasutut atortorissaarutigullu pilersugaalluartut aaqqissugaalluttik taamaakkaluatoq uumaatsuleriffimmi inimik toqqorsiveqanngilaq inimullu tulliusumut pinngortitalerinemik atuartitsiviusumut ingerlaffissiaqanngilaq, matoqarsimagaluarpoq maannakkulli matu taanna atorneqanngilaq.

Pingaarnertut illutami init ataatsimut isigalugit atuuffissaminut naleqqussagaapput iserfigissallugillu kajuminnarlutik ilinniartitsisunullu init atugassiat nalinginnaasumik pitsaasuupput. Ikkat natillu piuleqqaarnerminniit allanngortitigaanngikkaluarlutik aserfallatsaaliugaalluarput.

Atuarfimmi silaannaq ataatsimut isigalugu pitsaavoq aasakkulli init kiappallaalersinnaasarput.

Pequtit atortullu assigiinngisitaartumik isikkoqartiterput aamma assigiinngisitaartumik pitsaassuseqarlutik kisianni ataatsimut isigalugit naammaginarlutik.

2010-mi ikuallattoornerup kingunerisaanik atuarfiup ilaa nutarsarneqarsimavoq ilaatigullu init ilai allanngortiterneqarsimallutik. Assersuutigalugu inini allerni perusersartarfiit ilaat ininut ilinniartitsisunut atugassatut allanngortinneqarsimapput init tamakku pitsanngorsarumallugit. Taamaaliorderup kingunerisaanik ilinniartitsisut sullivii iluaqutserneqarsimapput. Ikuallattoornermi init kalluarneqarsimasut ilaat suli nutarsarneqarsimangillat illutamilu pingaarnermi pingaarnertut majuartarfiit nalaanni putsup pilersitaanik tipi suli naamaneqarsinnaavoq.

Atuarfiup silataani ikkat siusinnerusukkut serlersaarfigineqartarsimapput allattuiffiusarsimallutillu maannakkulli taamaattoqanngilaq. Tamatumunnga pissutaaneruvoq atuarfiup iluani init ilaanni anitsiarnerup nalaani isersimasoqarsinnaanngorsimammat. Atuarfik atuartunut najussallugu ammasutut qanilaarfiusutullu malunnarpoq soorlu anitsiarfimmi atuarfiup qarasaasiaanik atuartut atugaqarsinnaanerisigut.

Silataanili ikkat ataatsimut isigissagaanni nungullarsimasutut nalilertariaqarput annertuumillu nutarsarneqarnissaat pisariaqarpoq. Igalaat tamakkulu qisunnik tunngavii taarsersortariaqarput tamakkumi asiutitersimapput (ilaat taarserneqartarsimagaluarput) ikkat silammut qalliutai taarserneqartariaqarput kiffiarneqartariaqarlutillu, qaliaq nutarsarneqartariaqarpoq arlalitsigut kuserfeqarami nalinginnaasumillu qisuttat silammut sammisut tamarmik qalipatsiterneqartariaqarlutillu ilaat taarsersorneqartariaqarput.

Atuarfik eqqiaruminarpalaartuuvoq ikkat natillu eqqiaruminartunik atortoqarnikkut sanaajummata.

5.1.3 Kangillinnguit Atuarfiat (KANG)

Atuarfik illoqarfiup immikkoortuani Nuussuarmi ineqarfiit Kangillinnguaniittut eqqaaniippoq. Atuarfik illutamigut marlunnik quleriilinnngorlugu sannaajuvoq. Illutaasa pingaarnersaanniit illutaasut akileriillutik siaarsimasut silatimikkut qaammarsagaasut akornanni ininut qullernut illumiit aninani illutaanut allanut pisuffilianik atassuserneqarsimapput illutat immikkoortortaasut igalaanit qummut apuuttunik nataalinnit qaammarsarneqarput kangimullu illutaq immikkoortortaasoq pisuffiliat isuini illutat takisuut imminnut tusingasut inissinneqarsimapput. Illutat isuini tamani qulaaniit igalaat qummut apuuttunik nataallit qaammarsaasuupput. Illutat kujallersaat pingasunik quleriivoq sukalersukkamik allertut nunataanit apparlugu assaassamik initaqarpoq inillu quleriit marluk qulliupput.

Asseq 3. Kangillinnuguit Atuarfiat (KANG)

Illutat nunami toqqinnermi maninnerusumut inissitaapput anitsiartarfillu erseqqissumik killilersugaangilaq illutalli qanitaani akunnerinilu inissisimalluni illutaniilli anitsiartarfiup tungaasut nunatat sivinganer-saapput ilaatigullu qaarsuullutik.

Atuarfiup pingaarnertut illutaa qitimigut torsuusarsuaqarpoq taassumalu sinaani init atuartitsiviit illugiillu-tik inissisimapput. Torsuusarsuaq arlalinnit uiariartarfeqarpoq isersimaarfiusinnaasunik quleriissunik a-kunnequsersugaalluni taamaalilluni torsuusarsuaq tamakkiisumik isigineqarsinnaangilaq illutaasorlu atuuffimminut assigiinngitsunut tulluuttunik immikkoortiterneqarsimavoq. Isikkoq taamaattoq illutaani al-lani aamma pilersinneqarsimavoq illutaasullu qeqqini uiariarfinni allerni qitiusunik uninngaartarfeqartin-neqarluni ininili qullerni qitiusutut taamaattuliaq qulaaniit igalaarsuartigut qaammarsagaavoq. Uninngaar-fimmi qitiusumiit illumi init atuartitsiviillu tamarmik orninneqarsinnaapput. Torsuusarsusuit sillitut uninngaartarfiillu siunertamut atuuttunik ornitaqarnissamut atassusersuutaalluarput. Ilaatigut torsuu-sarsuit ilaanni inissat aalajangersimasumik atorneqanngillat ornitamukarnermulli atuuttuussut piupput.

Ilinniartitsisut isersimaartarfiannut atatitanik ilinniartitsisut sulinissaannut tulluuttunik qitiusumillu allaffis-sornermut ininut qanittunik ininik ilinniartitsisut piareersartarfeqarpoq. Init qullit isuata aappanni atuar-fimmi allaffeqarpoq ilinniartitsisunullu katersuuttarfeqarpoq ilinniartitsisut piareersarfigisinnaasaannik ininik ininut apuutisitamik qulliusumik sullivissiaqarpoq. Taamaakkaluartoq inip taassuma kiappallaaler-tarnera ajornartorsiutaasarpoq tassami qulaaniit seqinermik qaammarsarneqarnermi saniatigut qullersu-arnit sakkortuuniit qaammarsarneqarami. Ajornartorsiut tamanna anigorniarlugu igalaat seqinermut il-lersuutaasunik qallersorneqarsimagaluarput qaammatinili seqinnerluarfiusartuni taamatut ikiorsiisimaneq iluaqutaavallaangilaq aamma silaannarissaatit atuuffimmikkut pitsaasuunnginnerat pissutsit taamaan-nerannut pissutaaqataavoq. Ilinniartitsisut inaata iikkanik nikisitertakkanik aggulunneqarsinnaanera ajor-nakusoorpoq kisiannilu atuuffimmigut tamakkiisumik atorneqarnerata iikkanik nikisitertakkanik atuinissaq pisariaqarunnaarsippaa. Atuarfimmi alloriarfinni pisortanut allaffinnik amigaateqartoqarpoq.

PSC qitiusumik inini qullerni qitiusumik isaarissap nalaani majuartarfitsigut orninneqarsinnaangorlugu inissitaavoq ilinniartitsisullu inaannut qanittumiilluni. PSC-imut atatitamik qarasianik atortoqarneq pillugu ininik sanarfilluakkamik pilersitsisoqarsimavoq. Taamaakkaluartoq atuarfimmi Wi-Fi atorlugu atta-veqarneq pitsaasuusoq atorluarneqarpoq sumiiffinnilu ilinniartitsiviusuni qarasaasiat angallattakkat qarasaasiaaqqallu atuartunit atussallugit ornigineqarnerupput.

Atuartitsissutinut aalajangersimasunut init atuartitsiviit atuuffissaminut atuulluarput ilaatigullu init tamak-ku ilaat alloriarfinni allaniit eqimattakkaarluni atuartitsinernut atorneqarput. Ini nipilersornermut atuartitsi-vik immikkut annertusisamik atuartitsitanut atuaqatigiinnut atuartitsinermut atuuppoq aamma ini as-sassornermut atuartitsiviusoq atuartitsinernut assigiinngitsunut allanut atorneqarpoq.

Pinngortitaleriner- aamma uumaatsuleriner- atuartitsiviit toqqorsivimmik akunnequteqarlutik tullerillutik inissisimapput. Init taakkua atorluarneqarnerat ator- neqarnissaminnullu siunertanut tulluussagaaner- at malunnarpoq.

Atuarfiup sannavia pitsaasuvoq silaannarissaataali qanganit- sersimavoq iluarsarneqarneralu atuunnis- saminut tulluuttuunani.

Init atuartitsinernut aalajangersimasunik atugassiat ataatsimut isigalugit iluarsartuulluagapput siunertamullu atuuffissaminut tulluussagaallutik ilaatigullu sinertanut allanut atugaapput init eqimattakkaarfiit atuaqatigiinnullu inissiat amigaatigineqarmata.

Ullumikkut ullueqqasiutissat avataaniit pissarsiarineqartartut iganermut ilinniartitsivimmiit ag- guanneqartarput atuartunullu inini atuartitsiviusuni nerineqartarlutik.

Torsuusarsuarni uninngaartarfinilu inissat qitiusutut atuuffeqangillat taamaassinnaagaluarlutik. Inissaq taamaattoq aalajangersimasunut atoruminaappoq angallattunit aqquusaartugaajuarnertik pissutigalugu.

Init atuartitsiviit mikipput (49 m²), qilaamullu portussusaat naammaginarluni. Inilli silaannalupput silaannarissaataat mikinaagaagamik amigaataallutilluunniit aamma uuttortaanertigut uppernarsineqarpoq silaannaap CO₂ qassusia annertuallaartoq. Tamatuminnga pitsanngorsaanaissaq siunertaralugu inini iliuuseqartoqarsimavoq. Nalinginnaasumik silaannarissaanikkut pitsanngorsaasoqarniartarpoq pitsanngorsaaniarnermili silaannarissarfiit piusut silaannarmillu ingerlatitsinngitsut ator- neqarmata pitsannguutit annikitsuararsuusimapput taamaattumillu atuarfimmi init tamarmik silaannaluttorujussuup- put. Atuarfimmi torsuusarsuarni silaannarissaatit atuulluarput ininili atuartitsiviusuni silaannarissaatit tor- suusarsuit silaannarissaataannut atassuteqannginnerat pissutaalluni torsuusarsuit silaannarissaataat ininut atuartitsiviusunut iluaqutaangillat.

Atualeqqaarnermi immikkoortoq atuartunit atuareer- nermi paaqqinninnermut immikkoortortamut torsuu- sakkut atassuteqarpoq taakkulu initaat illuutit ilaanni kangisinnerpaamik inissitaapput. Init akornanni iik- kamik talitittakkamik inimik allisitsisinnaasumik peqaraluarpoq taannali ator- neqanngilaq taassumalu si- naani pequsersuisoqarsimavoq. Atuareer- nermi atuartunik paaqqinnittarfik atuareer- nermi minnerni atuartitsiviusartunik ininik atuartitsivinnik pingasunik atuivoq.

Illu atuarfiup kujataani immikkoortoq atuarfimmit ator- neqanngilaq (taamaallat naqqata ataani toqqorsiv- eqarpoq), ullumikkullu sunngiffimmi ornittakkatut taamaallaat ator- neqarpoq. Atuarfik kissaateqaraluar- poq illumik taassuminnga atuinissaminik taannami tallimanik initaqarpoq atuartitsivinnik aammalu a- taatsimoortarfeqarluni iggavittalimmik.

Atuarfiup initai tamarmik atorluarneqarput tamatumanilu aamma toqqorsiviit ilaat atuartitsinermi atortus- satut inigineqarput sumiiffinnilu allani toqqorsivinnik pilersitsisoqartariaqarsimavoq. Assersuutigalugu illu- tat qanitaanni containerinik toqqorsiviliortoqarsimavoq aamma init majuartaffiit ataaniittut toqqorsivittut ator- neqarput taamatuttaaq pisiniarfeeraq toqqorsiviutinneqarpoq. Atuarfik maannakkut matuneqareersup atuarfiup Qorsussuup pisataanik kingornussisimavoq sumiiffinnilu arlalinni pisatsersuineq tukattutut er- serpoq atuarfiullu ataatsimut isigalugu tukattutut erser- neranut pisooqataasinnaalluni.

Perusersartarfiit pingasukkaarput atuaqatigiiaanullu/immikkoortunullu inissitsiterneqarsimallutik. Atuar- fimmi perusersartarfinnik amigaateqartoqanngilaq pitsaassusiisali allanngorarnerat pissutaalluni pe- rususersartarfiit ilaat ator- neqarnerujussuupput. Ingammik pissutsit taamaapput atuarfiup immikkoortuani kangillermi tassaniki perusersartarfiit immikkut matoqqasutut pilersitaapput perusersartarfiilli allat akunnequtsersugaannaallutik (maannakkulli akunneri qilaamut natermullu apuutiterneqarsimalerput.)

Atuarfik eqqiaruminartutut nalilerneqarsinnaavoq. Inini tamani natit lenoliaapput atuartullu ilaat (ingam- mik minnerni atuartut) isersimanerminni kamillarsimasarput. Atuarfimmi anguniagaavoq "isersimanermi kamillarsimanissaq", isertarfinnili isikkakkut atukkanut ilitsiveqanngilaq tamakkulu pilersinneqaaqqaartari-

aqarput taamaatut aqqjissuussilersinnani. Ininut qullernut majuarateqarterpoq taamaattumillu eqqiaasut atortuminnik angallassisinnaanerat ajornaatsuuvoq. Eqqiaaneq ajornaqutitaqarpoq eqqiaa-
nermummi atortunik ataasinnarmut toqqorsiveqarpoq taannalu toqqorsivigineqarpoq atuarfiup tamarmi-
usup eqqiaanermut atortuinut tamanut timersortarfeeraq ilanngullugu.

Ataatsimut isiginninnikkut atuarfik pitsaasutut nalilerneqarsinnaavoq aamma aserfallatsaalineqarnermi-
gut. Nalinginnaasumik aserfallatsaalineqarnermigut iluarsisassartaqarpoq. Iluarsisassat ilagaat igalaat
qanganitsersimasut, qilaami qalluutit aserukkat, iluarsaassinerit pitsaanngitsut, pequttat inissinnerlutat
aamma atortuutit inissinnerlutat (panertitsiviit) pingaaruteqarporlu tamakkiisumik silaannarissaatit misis-
sorneqarnissaat nutarterluinnarneqarnissaallu (tamatumunnga ilanngullugu silaannarissaatit inini atuar-
titsiviusuni pilersinneqarnissaat ininilu tamani ataqatigiissunngorneqarnissaat).

5.1.4 Atuarfik Samuel Kleinschmidt (ASK)

Atuarfik Nuup qeqqani Samuel Kleinschmidt-ip Aqqutaani inissisimavoq. Atuarfiup illutai imminnut tu-
kingasut ataatsimiit pingasunut quleriupput tukunganerisalu akorni anitsiartarfiupput anitsiartarfik aamma
atuarfik minnernut atuarfiliamut atuarfiup ataaniittumut sivingavoq tassungalu killeqarluni. Minnernut atu-
arfik 2007-imi atulerpoq. Taamaalilluni anitsiartarfik atuarfiup illutaanit pingasunik ungalusimavoq anitsi-
artarfillu sinimi sisamaanni aqqusinermut killeqarpoq. Tassani aamma biillinut uninngasarfeqarpoq.

Asseq 4. Atuarfik Samuel Kleinschmidt (ASK)

Atuarfiup illutai sivinganermi qaarsuusumi inissisimapput avatangiisiminnullu erseqqissumik allaas-
suteqarput igalaalerfimmikkut narlusuutigut (sinai ataqatigiit/Grønlandsvinduer) aamma silammut iigaasa
ilaat aappaluttumik qalipaatersugaagamik. Igalaat inissisimaffii narlusuusut minnernut atuarfimmi nu-
taami aamma atuupput. Taamatut iliuuseqarsimanermi atuarfik ataatsimoortutut isikkoqarpoq. Tamatuma
saniatigut atuarfiup qaliai qernertuusut, atuarfitoqqami aamma minnernut atuarfimmi nutaanerusumi as-
sigiissut, atuarfimmik ilisarnaasersuippat aamma qaliat qutsissukkat qaamanermik sanimut isaatitsisunik
igalaalersugaanerat atuarfimmu ilisarnaataaqataavoq.

Illutai qitimikkut illutai naallugit torsuusarsualersugaapput inillu torsuusarsuaq illuatungeriillugu inissitsi-
gaapput inilli quleriit qullersaanni torsuusarsuaq illutap illuatungaaniippoq illuatungaannaa ininik sane-
raaninngaannit silamit qaammarsakkanik igalaalersukkanik atuarfitsiveqarluni. Illut betoninik katitikkanik
(sukai/gerattaqutai) igalaalersorfissanik akunnequtilinnik sanaajupput. Qaliat sananeqaataat tukititaq
avatangiisiminut naleqqussagaavoq illullu avammut isikkuanik ilisarnaasersuilluni aamma qaliat tunum-

mut isuisa ataanni igalaalersuiffit qutsissumut inississugaapput, taamaattuunermigullu illup iluani init qullit saneraaniit qaammarsarneqarput torsuusarsuarnut atsinnerusunut aamma iluaqutaasumik. Isertarfiit illutat qeqqaniinngillat kisiannili majuartarfinnut atatillugit inississugaallutik. Isertarfiit akorni saneraanni tulleriaanik initaqarput.

Atuarfiup illutai ataatsimut isigalugit aserfallassimapput silataanilu igaasa qalliuseneri taakkualu kiffiusersorneri ajorpallaartutut nalilerneqartariaqarput. Taamaakkaluartoq minnernut aturfik pitsaasutut nalilerneqartariaqarpoq taamaallaat silataani majuartarfiit ungalulersorneqarnerisa qisussai qanganitsersimallutik.

Anitsiartarfiit nunataasa sivingassusaasa atuarfiup immikkoortui killilersorpai assersuutigalugu minnernut atuarfiup anitsiartarfia atuarfiup atuartuinut minnernut pinnguartarfiliaavoq. Kujammut isuani inissaq atorneqarsinnaasoq tamanut pinnguartarfiliaallunilu arsartarfiliaavoq. Atuartut avatangiisaannik pitsanngorsaajumalluni avatangiisit nalimmassarneqarnerat aallartisarneqarsimavoq.

Atuarfiup sananeqarfiani nunap sivingassusaa aturfimmut ajornartorsiutinik annertuunik pilersitsivoq tassa erngup Raatiup Qaqaaniit kuuttartup erngullu nunamiittup itivallaanngitsumut sitsertarnerata kingunerisaannik atuarfiup naqqata ilua immatsinneqartarmat. Imeq tamanna ajornartorsiutinik annertuunik pilersitsisarpoq tassa toqqaviit kiviimisarput, qisuttat asiusarput aamma oquk pinngortarpoq tamatumalu kingunerisaanik atuarfiup silaannarissusaa annertuumik innarlerneqartarpoq taamaattumillu ullumikkut atuarfiup naqqani ingerlaffinni imermut milluaatinik ingerlatitsisoqarpoq aammalu silaannarmik silammut milluaasunik inissiisoqarsimavoq. Taamaaliorneq iluarsiigallarnerinnaavoq maannakkullu atuarfiup tamarmi toqqaviisa sinaatigut kuuffiliorluni assaasoqarpoq. Taamaakkaluartoq nalilerneqarpoq aturfik imatut siviutigisumik imermik aserrutigisaminik imatut sunnerneqarsimassasoq aseruutit iluarsivisinnaanerit ilimanarani.

Atuarfiup illutaani pingaarnerni marlunni silamiit illumut isertarissat aaqqissugaanerit ajorpoq. Anitsiartarfinniit iseraanni majuartarfinnut ingerlaannaq pisoqartarpoq ipermillu eqqussuinissamut ingalassimaniutinik pilersitsisoqarsimannngilaq. Isertarfinni majuartarfinnilu natit marranik natissianik qalluiteqarput taamaaliornermi nungullajaatsuunissaat anguneqarsimavoq ipermulli katersuuffiunissaasa pinngitsorneqarsinnaanerit anguneqarsimanani. Tamatuma saniatigut marrarmik natissiat eqqiarumi-naatsuupput eqqiaanermilu savequtit taamatut atorneqarsinnaagaluartut atorsinnaanerit illutat quleriinik initaqarnerisa ajornartorsiornarsisippaat.

Minnernut aturfimmi silamiit illumut isaasarfiit atuuffimminnut naleqquttunngorlugit isigiuminartunngorlugillu pilersitaapput. Isernermi aqquasaagassaapput qisummik tummarfiliat. Siullermik isertarfinni isikkatigut atukkanik ilisiveqarsimagaluarpoq taamaalilluni isersimmasertoqarsinnaanngorluni taamaaliornerigaluarlu atorunnaarneqarsimavoq isikkatigut atukkanik ilisiviit aaqqissorneqarnerit iluarsineqarsinnaasimannngimmat. Tamatuma kingunerisaanik silami isikkatigut atukkat illup iluani atuinarneqalersimapput taamaaliornerullu kingunerisaanik naqqit nungullarlunnarsimapput.

Nalinginnaasumik init atuartitsiviit alloriarfinnut assigiinngitsunut agguagaapput: Nukarliit, akulliit angajullu illu ataqatigiiaat inaat torsuusarsuani atuuffimminnut immikkoortitani tulleriaarput eqimattakkaarlunilu atuartitsivissaqanngilaq.

Eqimattakkaarluni atuartitsivissanik ininik annertuumik amigaaqartoqarpoq. Tamatuma saniatigut ataqatigiiaat inissaannik amigaaqartoqarpoq immikkullu annertusisamik atuarinneqartartut avannamut kimmut illutaasup isuani katersorneqarsimapput. Inini atuartitsiviusuni taakkunani silaannalunneq iluarsi-neqartariaqarlunnartoq pilersarpoq. Atuartut annertunerpaamik ilikkarniarnerminni unammilligassaqartinneqartut taamaattunik avatangiiseqartinneqarnerit pissusissamisunngilluinnartutut nalilerneqarpoq.

Ataatsimut isigalugu aturfimmi silaannaq pitsaannngitsutut nalilerneqartariaqarpoq tamanna pitsaannngitsumik silaannalersuinermik, silaannarissaateqannginnermik aamma ininik atuartunik amerlavallaartunik inissiisarnermik peqquteqarpoq.

Atuarfiup iluarsagaanerata ersiutai takujuminaapput alloriarfinnullu ataasiakkaanut ataqatigiissumik sinaakkusersuinissamat piriarfissiinatik. Atuarfimmi ingerlatilluni ingerlaffissiarpassuartigut, ineerarpassuit matullu parnaarsimasut saneqqullugit ingerlasarneq misigisimanarpoq. Atuarfimmi nalinginnaasumik inissaaleqineqarpoq avatangiisillu aqqissorneqarneri/atorneqarneri naammaginangillat. Assersuutigalugu ininut atuartsiviusunut qanittunut eqimattakkaarnermi- aamma atuaqatigiiaarnermi ininik atugasaqangilaq. Taamatuttaaq ilinniartitsisut sullivigisinnaasaannik atuarfimmi inissitsiterisoqarsimanngilaq taamaattumik ilinniartitsisut suliniarnerminni avatangiisaat mikivallaarlutillu/naammaginangillat. Iliniartitsisut sullivii qarasaasialerinemullu ini aamma PSC (Perorsaaneq Pillugu Qitiusumik Sullissivik) pingaarnertut isertarfiusimasup katersuuttarfiullu qanitaaniipput ullumikkullu PSC atuarfiup qeqqani qitiusutut inissisimavoq. Pissutsit taamaattuunerini sumiiffik tamanna aqqusaartorneqartorujussuuvuq sulianillu ukkassinissamat oqaloqateqarnissamullu tulluunnani. Perorsaaneq pillugu sullivik atuarfimmi ilinniartitsisunut tamarmiusunut suliffigissallugu mikivallaarpoq qarasaasiarsornermullu atortuutunik toqqorsivissamik inimik piumasaqartoqarpoq. PSC-p qanitaani taassumunngalu atasumik atuarfiullu pingaarnertut illutaata naqqani illutaata takissusaa tamakkerlugu atuartsissutinut aalajangersimasunut init atuartsiviit silataanni nunataata portussusaasa ingerlaarnera naapertorlugu tulleriiaarneqarsimapput.

Atuarfiup atuartsissutinut aalajangersimasunut initai aserfallassimapput ullutsinnullu naleqquttuunatik taamaakkaluartoq iganermut- aamma uumaatsulerinermut init ilinniartitsiviit iluarsaateqqammersimagamik naammaginarput. Atuartsissutinut aalajangerimasunut init atuartsiviit nutarsartariaqarput.

Atuarfiup pingaarnertut illutaata naqqani initai siunertamut tulluuttumik iluarsartuussivigineqartariaqarput tamatumani eqqarsaatigineqarput init atuartsiviit inillu toqqorsiviit ungasinnerusut taakkumi ulikkaarpallaarput inillu atuartsiviit takissusaa assigalugu inississugaallutik aamma init atuartsiviit aqqissorneqarnerini init toqqorsiviit atuartsivinnut iluaqutissatut ilanngussorneqarsinnaapput. Init allit portussusaat naammaginarpoq.

Perusersartarfiit atuarfik tamakkerlugu aggulullugit isertarfinnut aamma majuartarfinnut qanittunngorlugit inississorneqarsimapput. Atuarfiup nutaanerani perusersartarfiit anitsiartarfimmi inissisimasimagaluarput maanakkut peerneqareersimasumi "Betonimik pallittaalisami", taamaattumik atuarfimmi perusersartarfiit arlaleriarluni inissaqartitsinerlu pinngoraangat atuarfiup initaanut nuunneqartarsimapput. Taamaattumik atuartut amerlassusaannut naapertuuttumik perusersartarfeqangilaq. Perusersartarfiit assiutinik immikkoorterneqarsimapput supoortunillu assannut panersaateqarlutik.

Naammaginarumik eqqiaasinnaaneq ajornakusoorpoq nalinginnaasumik init tamarmik ilisanik ulikkaarti-termata. Pequttat nutaamik aqqissuussamik inissitsiterneqartarnerat eqqiaanermik pitsaanerumik kinguneqarsinnaavoq pequttat natermiit qaffasinnerusumik inissinneqarsinnaammata. Pequttat aserfallatsaalineqarnerat naammaginarpasinngilaq. Minnernut atuartsivik illutami nutaami immikkorpoq. Minnernut atuartsivik nutaaq illutut pitsaasutut malunnarpoq, init ammasut ullutsinnut naleqqussakkamik ilikkarniarnermi atugassaalluartut ininut qitiusunut ammatitanut atatinneqarput. Illutaq nutaaq qaamaneqarluarpoq atuuffimmigut, initigut, init quleriinneratigut aamma avatangiisinut allanut ammasutut misiginarluni. Taamaattumik ilikkarniarnermi avatangiisit qaamasuuppup ataatsimoornermillu misigisimanermik kinguneqarlutik. Atuaqatigiiaat inaat 55-60 m² angissuseqarput inillu ataatsimoortarfiit angissutsinut ilannguttariaqarput.

Atuarfiup illutaasa silatimikkut qalliutaasa naammaginanginnerinik aamma atuarfiup naqqani immattarnerup pilersitaanik atuarfimmi silaannalunneq pilersartoq aqqinneqartariaqartorlu erseqqissumik tuavortumillu aqqiinissanik iluarsartuussinissanillu pisariaqartitsippup. Atuarfimmi pisortat, matuminnga nalunaarusiamik suliaqarnermi, atuarfiup iluani silaannalunerujussuarmik, silaannarissaateqarnermik ajornartorsiutinik, imermik naammaginangitsumik imigassaqarnermik aamma erngup illutatigut aserugaannik ukiut arlaqalersut iluarsiiniarnerugaluartut kinguneqarsimanngitsut pissutigalugit, pissutsinik aaqqiisariaqarlerneq angusariaqalersutut erseqqissaatigaat.

5.1.5 Atuarfik Hans Lynge (AHL)

Atuarfik Hans Lynge Qinngutsinniippoq. Atuarfik Kommuneqarfik Sermersuumi nutaanersaavoq 2011-imilu atulerpoq. Atuarfik kaajaluisatut marlunnik quleriinnik initalittut aaqqissugaavoq kaajaluisamut atatilugit saneraani ataatsimoorussatut atuarfiup katersuuttarfia, ilinniartitsissutinut aalajangerimasunut init atuartitsiviit, PSC, ilinniartitsisunut sulliviit aamma iggavik ataatsimoorussamillu nerisarfik inissitsiterneqarsimapput. Ataatsimoorussatut qitiusumiit avannamut immikkoortoq iseriertortarfeqarpoq tassanilu inissisimavoq atuarfiup timersortarfia. Kujammut isertarfinnut allanut atassuteqartunik init atuartunik atuartitsiviit illutanut marlunnut inissinneqarsimapput taakkunanilu init nukarlernut akullernullu ataatsimoortarfiit atuartitsiviillu inissitsiterneqarsimapput. Tamatuma saniatigut kujammut sammisumi killermi atuartunut atuareernermi paaqqinnittarfik initaqarpoq.

Asseq 5. Atuarfik Hans Lynge

Atuarfik ammalluinnartutut ilusilersugaavoq atuarfiullu immikkoortuinut tamanut aalajangersimasunillu atuuffinnut ininut ingerlaneq ajornaatsuuvoq. Torsuusat atuarnunut anitsiarfimmi uninngaarfissatut aamma atuarnerup nalaani sulliviusinnaasutut aaqqissugaapput.

Atuarfik alloriarfinni marlunni atuaqatigiiaanut naligiinnut pingasunut atuarfinngorllugu aaqqissugaavoq tamatumani pineqarput nukarlerni akullernilu atuartut. 2013-imiit aamma atuaqatigiiaat angajullit atuarfimmi atualereersimapput taakkuli atuaqatigiiaat naligiit ataasiinnaapput. Init atuartitsiviit 24-inik atuartoqarsinnaapput 2013-imili atuarfimmi atuarumasut amerlassusaat tunngavigalugu atuaqatigiit ilaat 26-inik atuartoqartiterput. Taamaattumik init atuartitsiviit tamavimmik ulikkaarlutik atornerqarput aammalu atuareernermi atuartunik paaqqinnittarfik atuartitsiffittut atornerqalereersimavoq tamatumalu kingunerisaanik atuareernermi atuartunik paaqqinninneq minnerni atuartitsiviit qulaanni aniinganersami ingerlanneqartarpoq.

Atuarfimmi silami isikkatigut atukkanik atorluni angalaartoqaqqusaanngilaq taamaattumik atuartut, ilinniartitsisut pulaartullu tamarmik kamillartarput isersimmasertarlutillu imaluunnit alersaannaasarlutik. Tamatuma kingunerisaanik akisuallarissuseq pitsaasoq anguneqarsimavoq atuarfinnilu silami isikkatigut atuiusunut naleqqiullugu eqqiluisaarneq erseqqinnerulluni.

Maannakkut atuartut amerlassusaasa kingunerisaannik atuartut atisanik inissiisarfii (kamillartarfinni) inissaaleqisoqarpoq taamatullu atuartunut atisanut nivvingaavii amigaatigineqarput.

Ataatsimoortarfiup kangiatungaani inini allerni qullernilu atuartitsissutinik aalajangersimasunik atuartitsiviit inissisimapput. Pinngortitalerineq pillugu atuartitsivik aamma annerni uumaatsulerinermik atuartitsinermut atorpoq. Tamatuma kingunerisaanik atuartitsissutit taakkua atuartitsissutigineqarnerini periarfissat annikippat tattorliuunnarlutillu.

Atuarfiup igasarfia (ilinniartitsissutitut toqqakkamut) atuaqatigiit arfineq pingajuini atuartitsinerimi ator-
neqartarpoq aamma aalajangersimasumik anguniagaqarluni nukarlerni atuartitsinerimi ator-
neqartarpoq assersuutigalugu iffiornermi iggavilerinermiluunniit.

Atuarfimmi atuartunik nerisitsinermit atuartunut tamanut nerisassiornermut iggaveqarpoq. Naliliineq
naapertorlugu atuarfik allineqassagaluarpat sulliviup taassuma annertussusaa naammareerpoq. Taman-
na pisariaqartitsinerit nalileqqissaarneqarneranni uppersartariaqassaaq. Taamatut iggavimmut ata-
sumik nerisarfearpoq atuartullu immikkoortukkaarlutik tassani ulloqqasiortarput.

Minnernut atuartitsivimmut atasumik atuartunut atuaer-nermi paaqqinnittarfik 60-inut inissalik pilersin-
neqarsimavoq. Inissameertoqarnera pequtugalugu 2013-imi atuartut 90-it paaqqutarineqartarnissaat
kissaatigineqarpoq. Tamatuminnga tunngaveqartumik minnerni atuartitsiviit qulaanni aniinganersami
aamma paaqqinnittoqartarpoq ininilu atuartitsiviusuni atuartoqartillugu nipiliorneq ajornartorsiutaasarpoq.
2014-imi atualerlaat atuaqatigiiaat marluiit atualernissaat naatsorsuutigineqarpoq tamatumalu kinguner-
saanik atuaer-nermi paaqqinnittarfik atuarfiup avataani inissarsiuttariaqarpoq taassumami initaasa
atuartitsinermit ator-
neqarnissaat naatsorsuutigineqartariaqarmat.

Atuarfimmi atuarfiup peqqissaasua ineqartinneqarpoq.

Tamatuma saniatigut atuarfimmi immikkoortorta q pilersinnaqarsimavoq tassaniippullu perorsaaneq pil-
lugu suliffik, alloriarfinni pisortat suliffii, inunnik sullissinerimi siunnersortip sullivia, atuarfiup qarasa-
siorneq pillugu siunnersortaasa sulliviat aamma ineqarpoq atuartunut annertusisamik atuartitsinerimi
ator-
neqartumik.

Timersortarfik ullukut timersornermut atuartitsinermit ator-
neqartarpoq atuarnerullu avataatigut timersor-
fittut timersuutinillu aaqjissuussamik ingerlatsivittut ator-
neqartarluni.

Timersortarfimmut atasumik atuarfiup nipilersornermut, erinarsornermut, qitinnermut aamma isigin-
naartitsinermit ilinniartitsivia inissinneqarsimavoq. Matut timersortarfimmut ammartakkat iluaqutigalugit
ini taanna isiginnaartitsinerimi isiginnaartitsivittut ator-
neqarsinnaalersarpoq.

Perorsaaneq pillugu qitiusumik sullissivik atuarfiup qitianut atatillugu pilersinneqarsimavoq initullu ilisivi-
lersukkatut atuartunullu eqqissilluni atuakkerinermut ator-
neqarsinnaanngorlugu aaqjissugaavoq. Ini ilin-
niartitsisunut piareersarfittut aamma atugaavoq. PSC-mut atasumik tassungalu ammaannartumik atuar-
fiup qarasaasiatigut sullivia inissinneqarsimavoq.

Ilinniartitsiviusunut init atugassiat ilinniartitsisut isersimaartarfiattut, atuarfimmi allaffittut ilinniartitsisullu
piareersartarfiisut uiguleriissumik aaqjissugaapput.

5.2 Tasiilami, Paamiuni aamma Ittoqqortoormiini atuarfiit

Immikkoortumi tulliuuttumi Tasiilami, Paamiuni aamma Ittoqqortoormiini atuarfiit eqqartorneqassapput.

Pilersaarusi-
amut matumunnga atatillugu atuarfiit taakkua tikillugit misissorneqarsimanngillat. Paasissu-
tissat Sumiiffiup ilisaritinneqarneranit, Qarasaasiakkut Kommunimut Pilersaarusi-
amiit aamma Atuar-
feqarnermi Ingerlatsivimmiit paasissutissanit pissarsiarineqartunit katitigaapput.

5.2.1 Tasiilami Alivarp (TAS), Tasiilaq

Tasiilap piffissami 1977-imiit ullutsinnut inuttussusaa annertuseriarujussuarsimavoq ullumikkullu illoqarfik
2000-it missaannik innuttaqarpoq. Taamaattumik tunumi Tasiilaq illoqarfiit pingaarnersaattut isigisari-
aqarpoq – aamma atuarfeqar-
neq eqqarsaatigalugu.

Tasiilami ataatsimik atuarfeqarpoq, Tasiilami Alivarp. Atuarfik 1957-imi sanaajuvoq 1970-imi pitera-
rujussuarnerata kingunerinik sanaqqinneqarsimavoq sanaqqinneqarneralu 1971-imi naammassineqarsi-
mavoq. 1978-imi eqaarsaarfittaa atuarfimmut ilassutitut sananeqarsimavoq 1984-imi assassornermut

atuartitsivittut assassorluni sullivik pilersinneqarsimalluni. Atuarfik 1999-imi allineqarlunilu nutarterneqarpoq.

Atuarfik 3.045 m²-itut angissuseqarpoq.

Asseq 6. Tasiilami Alivarp

Atuarfik illoqarfiup qeqqata nalaani inissisimavoq timersortarfimmullu ungasigani. Atuarfik atuaqatigiiaanun naligiinnut marluusunut immikkoortitigaavoq minnernut, akullernut angajullernullu alloriarfinnik ingerlatsiviulluni taamaattumillu atuartunik nunaqarfinneersunik atuaqatigiiaat arfineq pingajuanniit atuartsanik atuartitsisarpoq. Ukiuni kingulliunerusuni atuartut nunaqarfinniit Tasiilamut atuariatortartut ikiliartorsimapput.

Atuarfimmi atuartut nerisinneqartarput nerisassallu atuartut angerlarsimaffiata iggaviani nerisassiari-neqartarput atuarfimmullu assartorneqartarlutik. Atuartut ullueqqasiutissaminnik inini atuarfimminni neri-sarput. Atuartut angerlarsimaffiata iggavia illoqarfimmi allanut aamma nerisassanik sanaartortarpoq tamatumani pineqarput meeqqeriviit kommunillu allaffeqarfia aamma iggavimmi tassani atuartut atuartut angerlarsimaffianni najugaqartut tamakkiisumik nerisaqartinneqartarput.

Tasiilami inuiaqatigiit pillugit allaaserinnineq naapertorlugu atuartut atuarnerninnik naammassinnik-kiartorlutik Tasiilamukartartut ikiliartorsimapput ikileriarnertu annertunerpaq 50 %-ingajammik ikileriarnesoq ukiumi atuarfiusumi 2006/2007-imi pisimavoq.

Atuarfik ukiumi atuarfiusumi 2013/2014-imi 421-inik atuartoqarpoq tamatumani ukiup siuliani atuartut amerlassusaannut naleqqiussinikkut atuartut ikilerialaarsimapput. Innuttaasut amerlassusaannik naatsorsuusiornermi ukiumi qulini tulliuuttuni 2024-i tikillugu meeqqat 5-iniit 16-inut ukiullit 58-inik amerlinissaat naatsorsuutigineqarpoq tassa 2013-imi 405-iniit 2024-imi 463-inut.

Pilersaasusiamik matuminnga suliaqarnerup nalaani atuarfimmi aqutsisut erseqqissarpaat eqimattak-kaarluni atuartitsivinnik amigaateqareerseq annertussisasoq taamatullu pisariaqartitsineq sulii annertunelissasoq naatsorsuutigisaasutut atuartut amerlippata.

Tasiilami atuartunut angerlarsimaffeqarpoq taannalu illoqarfiup qeqqata qanittuaniippoq timersortarfimmut ungasinnani. Marlunnik meeqqeriveqarpoq, ataatsimik meeraaqqeriveqarluni aamma ullukkut marlunnik paaqqinnittarfeqarluni marlunnillu sunngiffimmi ornittagaqarluni.

2014-imi meeqqerivimmik meeqqanut 80-inut inissalimmik sanasoqarnissaa pilersaarutigineqarpoq.

Atuarfiup qanitaani assigiinngitsunik pinnguarfik inuit namminersuutigalugu pilersinniagaat sananiarneqarpoq.

5.2.2 Atuarfik Tuiisq (ATU), Paamiut

2012-imi Paamiut 1600 missannik innuttaqarpoq. Paamiut pillugit allaaserisami illoqarfiup ukiuni qulini ingerlareersuni inukilleriarujussuarsimanera allaaserineqarpoq tamannalu siullermik innuttaasut Nunatta kujataanut aappaattullu Nuummut illoqarfinnullu avannarpasinnerusunut nutsernerannik pissuteqartinneqarpoq.

Paamiuni atuarfik, Atuarfik Tuiisq, 1926-imi sananeqarpoq tamatumalu kingorna kingullermillu 1969-imi allilerneqartarsimavoq.

Asseq 7. Paamiuni Atuarfik (Tunngavissiorfik: Paamiuni sumiiffiup ilisaritinnera, siullermik naqinneqarnera 2012).

Nalinginnaasumik atuarfimmi atuartut atuaqatigiiaani naliigiinni atuarput alloriarfilli ilaanni atuaqatigiiaat naliigit arlaqarput. Atuarfimmi iggavimmik tamatumunngalu atasumik nerisarfimmik pilersitsisoqarsimavoq. Atuartut atuarfiup nerisarfiani/katersuuttarfimmi nerisarput.

Ukiuni atuarfiusumi 2013/2014-imi atuartut 197-iupput. Ukiuni atuarfiusuni 2000-imiit 2013-imut ukioq taanna atuartut ikinnerpaasimapput tamatumunngalu illoqarfimmi innuttaasut ikiliartornerat peqqutaavoq.

Paamiuni atuartut angerlarsimaffiat atorunnaarsimavoq.

Paamiuni marlunnik meeqqeriveqarpoq ataatsimillu meeraaqqeriveqarluni.

5.2.3 Ejnar Mikkelsennila Aliarpia (EMA), Ittoqqortoormiit

Ittoqqortoormiini ataatsimik atuarfeqarpoq, Ejnar Mikkelsennila Alivarpia. Atuarfik illoqarfiup qeqqaniippoq.

Asseq 8. Ittoqqortoormiini atuarfik (Tunngavissiorfik: Sumiffiup ilisarinnera Ittoqqortoormiit, siullermik naqinneqarnera 2012).

Atuarfit atuaqatigiiaanut atuaqatigiiaat arfineq aappaat tikillugu atuarfiuvoq. Atuarfimmi atuartunut nerisassiortoqartarpoq.

Ukiuni atuarfiusuni 2000/2001-imiit 2010/2011-imut atuartut ikiliartorsimapput. Tamatuma kingorna atu-
artut ikileqqissimapput ukiumilu atuarfiusumi 2013/2014-imi 62-inik atuartoqarpoq.

Ittoqqortoormiini ataatsimik akuleriinnik meerartalinnik paaqqinnittarfeqarpoq.

5.3 Nunaqarfinni atuarfiit

Matuma kingorna nunaqarfinni atuarfiit allaaserineqarput. Nunaqarfinni atuarfiit arfineq pingasuupput.

Pilersaarusiamik matumanga allaaserisaqarnermi atuarfiit alakkarterneqarsimangillat.

5.3.1 Qeqertarsuatsiaat

Qeqertarsuatsiaani nunaqarfik ataatsimik atuarfeqarpoq atuartullu atuaqatigiiaat arfineq aappaat tikillugu atuarfimmi tassani atuarpot. Atuarfimmi atuartunut nerisassiortoqartarpoq.

Atuaqatigiiaat arfineq aappaannit Qeqertarsuatsiaani atuartut kommunimi atuarfinnut allanut atuariartor-
tarput. Nalinginnaasumik Nuummut atuarnerminnik naammassinnikkiartortar-
put.

Asseq 9. Qeqertarsuatsiaat atuarfiat

Qulaani kisitsisitigut takusassiami ukiuni qulini kingullerni atuartut ikiliartorsimapput (2000-imiit 2010-mut 43 %-imik ikilismapput). Ukiuni atuarfiusumi 2013/2014-mi atuartut 13-inik amerlassuseqarput.

5.3.2 Kapisillit

Kapisilinni atuarfik atuaqatigiiaat arfineq aappaat tikillugu atuortoqarpoq. Atuaqatigiiaanut agguaanikkut atuartitsisoqarneq ajorpoq. Ukiuni kingullerni atuartut ikiliartorsimapput. Ukiuni atuarfiusumi 2013/2014-mi atuartut pingasuupput.

Atuarfik 1948-mi sananeqarsimavoq 150 m²-iullunilu.

Atuaqatigiiaat arfineq aappaasa kingorna Kapilisinni atuartut kommunimi atuarfinit allanut atuaqqik-kiartortarput. Nuummumut atuariartoqqikkajupput.

5.3.3 Arsuk

Arsuup atuarfiani atuartut atuaqatigiiaat arfineq aappannut atuarsinnapput. Atuaqatigiit siullianni atuartut immikkut atuartinneqartarput, atuaqatigiit aappaat pingajuuli aamma sisamaat tallimaallu kiisalu arferna-niit qulingiluaannut ataatsimoortillugit atuartinneqartarlutik.

Atuarfik 1934 sananeqaqqaarpoq 1963-imi allineqarsimalluni 808 m²-inillu angissuseqarluni.

Ukiuni atuarfiusumi 2000/2001-imiit atuartut ikiliartulersimapput tamanna allanngoriarpoq ukiuni atuarfi-usumi 2006/2007-mi atuartut 20-niit 32-inut amerleriarmata. Tamatuma kingorna atuartut ikiliartoqqiler-simapput ukiumilu atuarfiusumi 2013/2014-imi aqqaneq marluupput.

Asseq 10. Arsummi atuarfik

5.3.4 Kuummiut

Atuarfik nunaqarfiup qeqqata avatinnguani inissisimavoq. Atuarfik atuaqatigiiaanik naligiinnik ataasiarta-nik atuaqatigiit siullianniit qulingiluaannut atuartitsisarpoq. Atuarfik 1962-imi sanaajuvoq 913 m²-inillu an-gissuseqarluni.

Ukiuni kingulliinerusuni atuartut ikiliartorsimapput (2000-imiit 2010-mut 15 %-it missannik ikilismallutik). Ukiuni atuarfiusumi 2013/2014-mi atuartut 71-iupput.

Asseq 11. Kuummiuni atuarfik.

Nunaqarfimmi sunngiffimmi ornittakkamik sananissaq pilersaarutigineqarpoq.

5.3.5 Kulusuk

Kulusumi atuarfik atuaqatigiiaanut naligiinnut ataasiartanut atuaqatigiit siullianniit qulingat ilanngullugu atuartitsiviusoq. Ukiuni kingullerni atuartut ikiliartorsimapput (2000-imiit 2010-mut 24 % missiliorlugu iki-lisimallutik). Ukiumi atuarfusumi 2013/2014-imi atuartut 49-uupput.

Atuarfik nunaqarfiup qeqqaniippoq. Atuarfik initaalu pitsaapput. Nalinginnaasumik atuartitsiviit tamakkulu pisatsersorneqarneri atuartut ukioqqortussusaannut naleqqussagaapput. Atuartitsissutissani aalajangersimasuni init atuartitsiviit ammasumik aqqissugaapput eqaatsumillu atuartitsissutinik assigiinngitsunik atuartitsinermi atornerqarsinnaasunngortitaapput. Atuartitsissutissani aalajangersimasuni atuartitsiviit ilin-niartitsinermut ilikkartitsiniarnermullu avatangiisitsialaapput. Atuarfiup isuani mikisumik eqqarsaartar-feqarpoq- pinnguartarfeqarpoq atisaajartarfitalimmik. Kulusummi imermut igitassamut kuuffi-lersuisoqarsimangimmat atuarfimmi imaartakkanik perusersartarfeqarpoq. Imeq igitassaq Kulusumi illut allat assigalugit illut qanitaannut nunamut kuutsineeqartarpoq taamaammallu atuarfiup qanitaani imermik kuutsitamik imalimmik taseqqersorsimasoqarpoq tamatumalu saniatigut qimmiliviit tamaaniipput. Atuarfiup qanitaani silami pinnguarnissaq kajuminnangilaq taamaallaat arsartoqarsinnaavoq.

Asseq 12. Kulusimi atuarfik aamma sunngiffimmi ornittagaq (salliuvoq).

5.3.6 Sermiligaaq

Sermiligaami atuarfik atuaqatigiiaat siullianniit arfineq aappaannut atuartoqarsinnaavoq. Ukiuni kinguller-
ni atuartut ikiliartorsimapput (2000-imiit 201-mut ikileriaatit 29 %-it missaanniipput). Ukiumi atuarfiusumi
2013/2014-imi atuartut 28-iupput.

Atuaqatigiit arfineq aappaata kingorna atuareermermi atuartut Sermiligaameersut kommunimi illoqarfin-
nut allanut, ingammik Tasiilamut, atuaqqikkiartortarput.

Asseq 13. Sermiligaami atuarfik.

5.3.7 Tiilerilaaq

Tiilerilaap atuarfiani atuartut atuaqatigiiaat arfineq pingajuat ilanngullugu atuartinneqartarput. Atuartut
piffissami 2000-miit 2010-mut 44 %-it missaanni ikileriansimapput. Ukiumi atuarfiusumi 2013/2014-mi
atuartut 18-iupput.

Asseq 14. Tiilerilaami atuarfik.

Atuarfik nunaqarfiup qeqqaniippoq. Atuarfiup initaani meeqqat amerlanerusut ikinnerusullu, marlunniit
pingasunut, atuartinneqarsinnaapput inillu eqaatsumik siunertanullu naapertuuttumik atuartitsivigi-
neqarsinnaapput. Ilaatigut oqaluffimmik illoqateqartoqarpoq taannami init isuannut inissinneqarsimam-
mat. Iggaveerannguaqarpoq tassanilu atuartunut nerisitsinermut nerisassiortoqartarpoq. Atuarfik initaalu
naammaginatsumik isikkoqarput eqqiluitsuullutillu.

5.3.8 Isortoq

Isertumi atuarfimmi atuaqatigiiaat arfineq aappaat tikillugu atuartoqarsinnaavoq. Ukiuni kingullerni atu-
artut ikiliartorsimapput (2000-imiit 2010-mut 58 %-it missaannik ikilisimallutik). Ukiumi atuarfiusumi
2013/2014-imi qulingiluanik atuartoqarpoq.

5.4 Atuartunut angerlarsimaffiit

Nuummi Tasiilamilu atuartunut angerlarsimaffeqarpoq taakkulu atuarfiit qanittuini inissisimangillat.
Nuummi atuartunut angerlarsimaffik marlunnik immikkoortunik illutaqarpoq illutaa pingaarneq nutaaneru-
voq kommunimit sanatinneqarsimasoq ullutsinnullu naleqquttumik aqqissorneqarsimasoq. Illutaata aap-
paa qangarnisaavoq aqqissorneqrnera pitsaassusialu pitsaanatik. Illutat taakkua imminnut qanillutik
inissitaapput.

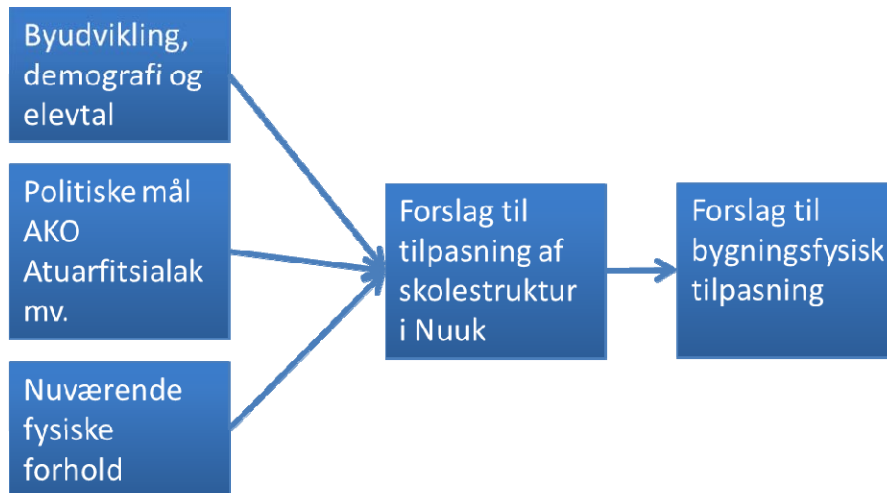
Atuartunut angerlarsimaffik nutaaneq ilaatigut ilinniartunut inersimasunut atukkiunneqarsimapput taak-
kua Piareersarfimmi ilinniartuupput, taamaalilluni inuusuttut inersimasullu ataatsimut najugaqatigiipput
ilaatigullu atuartut angerlarsimaffiata taassuma atorneqarnera iluarsartuunneqarneralu nunaqarfimmi
atuartunut naleqquttuliaanngilaq.

Tasiilami atuartunut angerlarsimaffik 2013-imi nutarsarneqarsimavoq. Atuartunut angerlarsimaffiup igga-
via, atuartunut nerisitsisarnermi nerisassiorfiusartoq, nutarsarneqarsimangilaq. Iggaviup pitsaassusaata
misissoqqissaarneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Nunaqarfinni atuartunik amerlanerusunik kommunimi atuartut angerlarsimaffinut inissiisalernissamut
anguniagaqarnermi maannakkut atuartunik qanoq amerlatigisunik ineqartitsisinnanermut periarfissat
siunissamilu qassinik ineqartitsisariaqarnermut pisariaqartitsineq misissorneqartariaqarput.

6 Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut

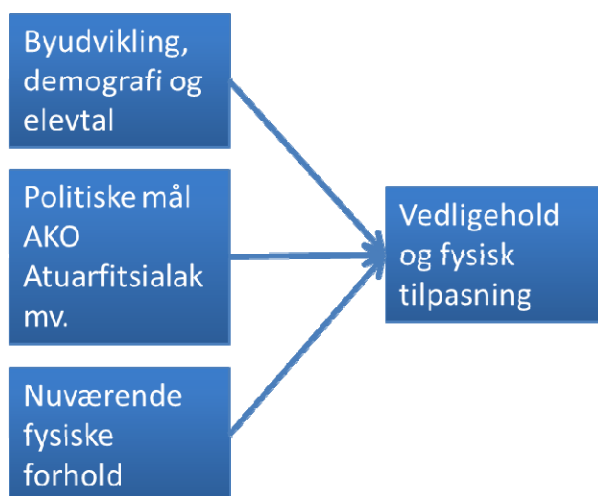
Tulliuttuni atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut anguniagassat ullumikkut atuuttuusut tunngavigalugit suliassat naammassiniagassat allaaserineqarsapput. Aaqqiinissamut saqqummiussami Nuup illoqarfitaani aaqqiinissat marloqiusaasut eqqartorneqarput – aaqqissuussinernik naleqquttunngorsaaneq aamma illuutitigut naleqquttunngorsaaneq.

2 Nuummi aaqqissuussinernik iluarsartuussinissamut periusissat ersersinneqarnerat

Ersersitami Nuup illoqarfiani aaqqissuussinernik iluarsartuussinissat innuttaasut amerlassusaasa ineriartornerannik aamma illoqarfiup ineriartortinneqarneranik ilaatigullu Kommuneqarfik Sermersuumi atuarfeqarnermi atuartitsinermut tamatumalu aaqqissuunneqarnissaanut tunngasutigut anguniagassatut suliassanik tunngaveqarneri takusassiarineqarput. Siunissami ilusilersuinissamut siunnersuutaasut anguniarlugit aamma illuutit pioreersut periarfissiissutaasa atorluarneqarnissaat aallaavigalugu naleqqussaasoqassaaq.

Illoqarfinni allani nunaqarfinnilu aaqqissuussinernik iluarsartuussinissanik siunnersuuteqartoqanngilaq taamaallaat illuutit pioreersut innuttaasut amerlassusaasa nikerarnerinik kommunimilu atuarfinni anguniagassaattut allaatigisat aallaavigalugit naleqqussaasoqassaaq. Ataani takusassiami tamanna ersersinneqarpoq.

3 Illoqarfinni allani nunaqarfinnilu aaqqissuussinernik iluarsartuussinissamut periusissat ersersinneqarnerat

6.1 Aaqqissuussinissamut Nuup illoqarfiani naleqqussaanissaq

Nuup illoqarfiani atuarfiit aaqqissorneqarnerisa naleqqussarneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq. Naleqqussaanissaq, *atuarfitsialammi atuarfinnik tamanut inissaqartitsiviusunik* aamma *DUS- suleqatigiinnermik annertusisamik* pilersitsiniarnermi tamakkuninngalu tunngavinnik suliaqarnermi naammassinninniarlunilu sulinermi avatangiisinik aamma sulinerup aaqqissorneqarnissaani atugassarititaasunik naleqqussaanissamik suliaqarnermi, tunngavissatut pingaaruteqarluinnartutut isigineqarpoq. Taamaatumik aaqqissuussinernut naleqqussaanissami pingaarnertut siunertaavoq alloriarfiit imartussusaasa naammattuunissaat.

Tamatuma saniatigut aaqqissuussinernik naleqqussaanissap, Kommuneqarfik Sermersuumi innuttaasut amerlassusaasa nikerarnerata illoqarfiullu ineriartortinneqarnerata kingunerinik pissusiulersussanut, pia-reersimanissaq siunertaraa. Ukiuni kingullerni innuttaasut nikittarnerisigut ineriartorneq equngasutut taaneqarsinnaavoq tassami Nuummut Tasiilamullu nutsertoqarpoq sumiiffinnilu allani innuttaasut ikiliartorlutik aamma Nuup iluani innuttaasut sumiiffinni nikerarput amerlasuummi Qinnngutsinnut nutserarmata.

Aaqqissuussanikkut nutarsaanermi, atuarfiit ataasiakkaat annertussusaasa naammattuunissaat sulinermilu avatangiisit pitsaasut anguneqarsinnaanissaat, qitiutinneqarpoq. Tamanna Nuummi siunissami atuarfiit aaqqissuunneqarnerini alloriarfinnik nutaasumik iluarsartuussinissamik ilisarnaateqassaaq, tassa atuarfiit tallimaasut annerni atuarfittut (atuaqatigiiaat arfineq pingajuanniit qulingannut) imaluunniit tunngaviusumik atuarfittut (atuaqatigiiaat siullianniit arfineq aappaannut) atuartoqartussanngorlugit aaqqissuunneqassammata. Taamatut alloriarfinnik aaqqissuusseqqinneq alloriarfiit atuatorisinnaasaannik amerlisitsissaaq atuarfinnilu ataasiakkaani avatangiisinik suliamut tunngassuteqartunik pitsaasunik pilersitsissaaq. Atuartut angajullit atuaqaffiusunut marlunnut katersorneqarnerat ilaatigut Nuummi inuusuttut nalinginnaasumik periarfissaannik pitsanngortitsissaaq.

Atuarfeqarnermi ilusilersueqqinnermi atuarfeqarfiit immikkoortut anguniarneqanngillat akerlianilli Nuummi atuarfiit tungavimmikkut marlunnngortinneqassapput: Illoqarfiup qeqqani atuarfiit aamma Nuussuarmi Qinnngutsinnilu atuarfiit. Nuup qeqqani angajullerni atuartut Ukaliusami (USK) katersorneqassapput, tunngaviusumillu atuartut Atuarfik Samuel Kleinschmidtim (ASK) eqiterneqassallutik. Illoqarfiup immikkoortuini Nuussuarmi Qinnngutsinnilu atuartut tunngaviusumik atuarfinni Atuarfik Hans Lyngemi (AHL) aamma Kangillinnguit Atuarfianni (KANG) eqiterneqassapput Nuussuullu Atuarfiani (NUUS) atuartut angajullit atuartinneqassallutik. Atuarfinni tamani immikkut annertusisamik atuartsivinnik pilersitsisoqassaaq.

Illoqarfiup qeqqani atuarfiit tamarmik atuaqatigiiaanut sisamanut naligiinnut atuarfissanngorlugit aaqqissorneqassapput, Atuarfik Samuel Kleinschmidt (ASK) atuaqatigiiaanut naligiinnut sisamanut, atuaqatigiiaat siullianniit arfineq aappaannut, atuartsivinnngorlugit aaqqinneqassaaq tassanilu immikkut annertusisamik atuartsitassat atuaqatigiiaanut arfinilinnut inissinneqassapput aamma Ukaliusaq (USK) atuaqatigiiaanut naligiinnut sisamanut atuarfinngortinneqassaat, atuaqatigiiaat arfineq pingajuanniit qulingannut, taqssanilu immikkut annertusisamik atuartsitassat atuaqatigiiaani sisamani atuartsanngorlugit inissinneqassapput.

Nuussuarmi aamma Qinnngutsinni atuarfiit immikkoortut atuaqatigiiaanut naligiinnut katillugit arfinilinnut atuarfinngorlugit aaqqissuunneqassapput taamaalilluni Atuarfik Hans Lyngem (AHL) aamma Kangillinnguit Atuarfiat (KANG) atuaqatigiiaanut siullianniit arfineq aappaannut, atuaqatigiiaanut naligiinnut pingasukaartunut atuarfinngortinneqassapput atuarfiillu taakkua immikkut tamarmik atuaqatigiiaanik sisamanik immikkut annertusisamik atuartinneqartussanik atuartoqartinneqassapput aamma Nuussuup Atuarfiani (NUUS) atuaqatigiiaat arfineq pingajuanniit qulingannut, atuaqatigiiaanut naligiinnut arfinilikkaartunut atuarfinngortinneqassaaq tassanilu atuaqatigiiaat sisamat immikkut annertusisamik atuartinneqartussat pilersinneqassapput.

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut
3. Tunngaviit

Atuarfik	Alloriarfiit	Atuaqatigiiaat naligiit	Atuaqatigiiaat amerlassusaa	Atuaqatigiiaat immikut annertusisamik atuartinneqartartut amerlassusaa	Atuartut tamakkii-sumik amerlassusaa ¹
Kangillinnuguit Atuarfiat (KANG)	Nukarliit aamma akulliit	3 naligiit	21 atuaqatigiiaat	4 atuaqatigiiaat	483 (546)
Nuussuup Atuarfia	Angajulliit	6 naligiit	18 atuaqatigiiaat	4 atuaqatigiiaat	414 (468)
Atuarfik Samuel Kleinschmidt (ASK)	Nukarliit, akulliit aamma angajulliit	8 naligiit	40 atuaqatigiiaat	10 atuaqatigiiaat	910 (1040)
Ukaliusaq (USK)	Nutaanut	4 naligiit	12 atuaqatigiiaat	4 atuaqatigiiaat	276 (312)
Atuarfik Hans Lyngem (AHL)	Nukarliit aamma akulliit	3 naligiit	21 atuaqatigiiaat	4 atuaqatigiiaat	483 (546)

“Atuartut katillutik amerlassusissaat atuaqatigiiaani amerlanerpaamik 22-nik atuartoqarnissaanik anguniakkanik tunngaveqarpoq kisitsisimmili ungaluutip iluaniittumi nalunaarneqarpoq atuaqatigiiaani atuartut amerlanerpaaffigisinnaasaattut killigititaq naapertorlugu 26-nik atuaqatigiissitsisoqarpat, atuartut amerlassuserisinnaasaat. Naatsorsuusiami atuaqatigiiaat annertusisamik immikkut atuartitassat ilanngunneqanngillat.”

Paaqqinnittarnermi ilusilersuineq, atuarfeqarfiup aaqqissoqqinneqarnissaanut siunnersuummut naapertuuttunngorlugu, naleqqussarneqassaaq tamatumunngalu atatillugu DUS piviusunngortiterneqassaaq taamaalilluni atualerlaanut init atualerlaanit AKO-millu ataatsimoorussamik atorneqalissapput. Kangillinnuguit Atuarfianni (KANG) atualerlaanut init atuaqatigiiaanun naligiinnut pingasunut, atuaqatigiiaat siullianniit pingajuannut, atugassanngortinneqassapput taamaalilluni illutaq atuarnerup nalaani atuartisivittut atorneqartassaaq ukioqatigiiaanullu taakkununga atuareernerup kingorna paaqqinniffittut atorneqartassalluni. Atuarfik Hans Lyngemi (AHL) SPO-mik/minnerni ornitakkamik nutaamik sanaartornikkut illutaliisoqassaaq. Atuarfik Samuel Kleinschmidtimi (ASK) AKO, atuarlerlaanut atuartisivinnut atatitamik aamma eqaarsaartarfimmud qanittumik sanaartornikkut, nutaamik illutalernerqassaaq.

Ilusilersuinermi nutaami atuaqatigiiaanun inigitat atuartitsissutinullu aalajangersimasunut init atuartitsiviit pisariaqartinneqarnerat allanngussaaq. Takussutissiami ataaniittumi init pigeriikkat ilusilersuinermilu nutaami init atorfissaqartinneqalersussat ataqatigiinnerat nassuiarneqarpoq.

Atuarfik	Init atuaqatigiiaanun aalajangersimasumik inigititakkat	Ilusilersueqqinneq tunngavigalugu init atuaqatigiiaanun aalajangersimasumik inigititakkat atorfissaqartinneqalersussat	Ilusilersueqqinneq tunngavigalugu init annertusisamik atuartittakkanun atorfissaqartinneqalersussat	Nikingasutit
Kangillinnuguit Atuarfiat	24	21	4	-1

Nuussuup Atuarfia (NUUS)	23	18	4	+1
Atuarfik Samuel Klein- schmidt (ASK)	31	28	6	-3
Ukaliusaq (USK)	28	12	4	+12
Atuarfik Hans Lyn- ge (AHL)	14	21	4	-11
Katillugit	120	100	22	

Takussutissiami uissuumminarnerpaavoq Ukaliusami (USK) amerlavallaanik iniuteqalernissaq tamannali assinganik Atuarfik Hans Lyngemi (AHL) ikippallaanik iniuteqalernissamik illuatungilerneqarpoq. Taamatut pissutsit ilisimanerisa, Nuummi Qinngutsinnut nutsernerup kingunerisaanik, atuarfeqarnermi aqqissuussinerup allanngortitertariaqarnera erseqqissisippaat.

Ilusilersuinerup nutaap kingunerisaanik Nuussuarmi Qinngutsinnilu anguniakkatut aatuaqatigiiaani 22-nik atuartulinni atuartut 1.380-it atuarfissaqartinneqartariaqarput (aatuaqatigiiaani 26-nik atuartulersuinikkut atuartitassat 1.560-iussapput). Nuup qeqqani anguniakkatut aatuaqatigiiaani 22-nik atuartulinni atuartut 9200-it atuarfissaqartinneqartariaqarput (aatuaqatigiiaani 26-nik atuartulersuinikkut atuartitassat 1.040-uussapput). Ataatsimut isigalugu Nuummi atuartitassat 2.300-nik amerlassuseqassapput aatuaqatigiiaalli 26-iutinneqarnerini, atuartut 300-nik amerlanerusinnaapput.

6.2 Nuummi, Tasiilami aamma Paamiuni illuutunik naleqqussaanissaq

Atuarfinni ataasiakkaani ininik ilusilersuinerup, atuarfeqarnermi aqqissuussinermik ilusilersuinerup Kommuneqarfik Sermersuumilu atuarfinni ataasiakkaani anguniakkanik piviusunngortiteriniarnernut, tunngaviunissaa pingaaruteqartorujussuuvoq (ilaatigut *Atuarfitsialak*, *Atuarfik tamanik peqataatitsisoq aamma AKO – annertusisamik suleqatigiinneq eqqarsaatigalugit*). Taamaattumik Nuup atuarfiini tallimani illutanik iluarsartuussinissat assigiinngitsut piviusunngortitertariaqarput.

Atuarfinni tamani iliuusissat naammassineqaraluarpataluunniit, siunissami atuarfeqarnerup aqqis-sorneqarnissaanut siunnersuummi illuutit inillu pioreersut atorluarneqarnissaannik aallaaveqarneq, erseqqissassallugu pingartuuvoq. Taamatut aallaaveqarnermi atualerlaanut AKO-mullu avatangiisit pitsaasut Kangilinnugit Atuarfianni (KANG) pigineqarput aamma Atuarfik Hans Lyngemi (AHL) tunngaviu-sumik atuartitsinermi avatangiisit pitsaasut pioreerlutik. Akerlianik Nuussuup Atuarfiani (NUUS) tunngaviu-sumik atuartitsinermi avatangiisit tulluuttuunngillat taamaattumillu atuarfimmi tassani angajullernut atuarfik inissinneqartariaqarpoq.

Allaaserisap immikkoortuani tullermi, Nuummi atuarfinni ataasiakkaani illutanik iluarsartuussinissamut iliuusissatut siunnersuutit, eqqartorneqarput. Atuarfinni taakkunanani allanngortiterinissanut pilersaarutit pillugit allaaserisat titartagalorsorneqarsimasut ilanngunneqarput.

Illutat aqqissoqqinneqarnissaannik siunnersuutit aningaasalersuinikkut kingunissaat takussuteqartik-kumallugit illutanik iluarsartuussinissami allilerinissamilu pisariaqaritat sisamanut immikkoortiterlugit tunngavilersorneqarput:

Pisariaqartitsinerit	Illuutininik naleqqussaaneq	Kr./m ²
1	Atuarfinnut pioeersunut ilassutissanik sanaartorneq	26.000
2	Annertunerusunik iluarsaaneq, illup tunngaviinik noqittuinillu allanngortiterinermik kinguneqartooq	12.000
3	Annertunerusunik iluarsaaneq, tamatumani "peerorsaaneq pillugu inissat" pilersinneqarnerat, ininik katiterineq aamma ininik allanik allanngortiterineq	7.000
4	Annikinnerusunik iluarsaaneq, tamatumani iikanik naternillu nutarsaaneq, igalaanik taarsersuineq nutaamillu illup atornissaanut iluarsartuussineq	1.800

Pisariaqartitsineri assigiinngitsuni m²-erimut akit tunngavigititat atorneraput (2013 akigititat), taakkua Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivimmit, siusinnerusukkut sanaartorneqartuni aningaasartuutit tunngavigalugit, naatsorsorneqarsimapput:

Pingaaruteqarpoq erseqqissassallugu qulaani akit aningaasaliinissamut tunngavigineqartut taamaallaat illut iluini iluarsartuussinissanut akiummata (pisariaqartitsinerit 2-miit 4-mut) aamma illutanik nutaanik sanaartorluni ilaartuinermi akiummata (pisariaqartitsineq 1). Illut silataanni iikkanik nutarsaaneq ilaatinneqanngilaq aamma sulinerup nalaani atuisunik nutsertitsineq sullivinnullu allanut inissiigallarneq aningaasartuutitut ilaatinneqanngillat. Illut silataanni iikkanik taarsersuinermi aningaasartuutissatut missingersuutit atuarfinnut ataasiakkaanut aningaasartuutissani immikkoortillugit naatsorsorneqarsimapput.

6.2.1 Nuussuup Atuarfia (NUUS)

Atuarfiup, atuaqatigiiaat arfineq pingajuanniit qulingannut atuaqatigiiaanillu naligiinnik arfinilinnik aamma immikkut annertusisamik atuartittakkanik atuaqatigiiaanik sisamanik atuortoqartussanngorlugu allanngortiterneqarnissaa iluarsartuunneqarnissaa aallaaviupput. Taamaakkaluortoq atuarfimmi atuaqatigiiaat immikkut annertusisamik atuartinneqartussat atuarfiup eqqaani "Illumi tungujortumi" inissaqartinneqarnissaat aamma aallaaviuvoq. Pilersaarusiap allanngortiterineqarnerani ininik immikkut annertusisamik atuartitsivinnik pilersitsisoqarniannigilaq.

Illutaasa sananeqaataasa illutanut sisamanut ininullu quleriinnut ingerlaannartumik atassusersuinissaq ajornartippaa. Ajornartorsiut tamanna, illutat imminnut attuumanerini inini qullerni ikkaanik putoorinikkut ilaatigullu sumiiffinni tamakkunanani atuaqatigiinnut/eqimattanut atuartitsivissiat alloriarfinnillu pisortanut allaffiit sanaartorneqarnerisigut, aqqinneqarsinnaavoq.

Atuartsissutissanut aalajangersimasunut atuartitsivissat inini allerniinnassapput. Tamakkua annernut atuartitsivissianngorlugit iluarsartuunneqassapput. Naqqup ataani nutaamik nipilersornermut atuartitsiviliortoqassaaq.

Ilinniartitsisut inaat, ullumikkut qitiusumik inissisimasut aamma Perorsaaneq Pillugu Qitiusumik Sullissiviup (PSC) qanittuaniittut allilernerqassapput naqqup ataani ininut atassuserlugit takananilu ilinniartitsisut sullivii init pilersinneqassapput.

Inini qullerni atuaqatigiiaat marluinngorlugit inissiorneqassapput inissat taakku tassaassapput atuaqatigiiaat arfineq pingajuanni aamma qulingiluanni atuaqatigiiaat inissat inissiallu ilaat atuaqatigiiaat qulingiluanni qulingannillu inissat pilersinneqassapput. Atuaqatigiit immikkoortut taakkua akornanni atassuteqarsinnaaneq inigitut allertigut imaluunniit illup silataani aneerasaartarfiliatigut pisinnaassaaq.

Atuaqatigiiaanit atuaqatigiikkaanut aggulutanut init eqaatsumik atornerqassapput aamma "Illumi tungujortumi" init immikkut annertusisamik atuartinneqartunut atornerqassapput.

Atortussanik eqqussuineq aamma nerisassanik sassaalliineq pitsaanerpaatikkumallugit ullumikkut pingaarnertut isertarfiup aamma katersuuttarfiup nalaani isertarfimmullu atassuteqartumik nerisarfimmik iggavittalimmik pilersitsisoqarnissaa siunnersuusiorneqarpoq.

Iluarsartuussinissaq nutaaq pitsaanerpaatikkumallugu siunissamilu pisariaqartitaalerumaartussat eqqarsaatigalugit eqaarsaartarfimmul atsumik atisaajartarfiit pitsannhorsarneqassapput (pisariaqarpat allilerneqarlutik).

Silataani nutarsaanerit

Aningaasartuutissat annertunerusutigit nalilersorneqarnerini siunissami illutat silataanni iikkat assigisaallu pitsannhorsarneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Pitsannhorsaanissami annertunerusutigit aningaasartuutissat makkuninnga tunngaveqarput:

- Ikkat saattut nutarsarneqarnissaat
- Matunik igalaanillu taarsersuineq
- Aneerasaartarfiit ungaluunik aneerasaartarfinillu taarsersuineq

Taamaaliornissamut aningaasartuutissat 3,3 mio. kr.-iunissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Pisariaqartitsinerit	m ² katillugit	Kr./m ²	Kr. katillugit
Pisariaqartitsineq 2	2.513	12.000	30.156.000
Pisariaqartitsineq 3	1.180	7.000	8.260.000
Pisariaqartitsineq 4	510	1.800	918.000
Katillugit	4.203		39.334.000
Silataani iluarsartuussineq			3.300.000
Aningaasartuutit tamarmik	(akigititat 2013-imeersut)		42.634.000

6.2.2 Ukaliusaq (USK)

Atuarfiup, atuaqatigiiaat arfineq pingajuanniit qulingannut atuaqatigiiaanillu naligiinnik sisamanik aamma immikkut annertusisamik atuartittakkanik atuaqatigiiaanik sisamanik atuortoqartussanngorlugu allannngortiterneqarnissaa iluarsartuunneqarnissaa aallaaviupput.

Illutami pingaarnermi inini allerni ammasunik ilinniartitsivinnik angajullernullu ilinniartitsinermut naleqqussakkanik pilersitsisoqassaaq. Taamatuttaaq illutap qeqqani ilinniartitsisut inaasa qanitaanni ammasumik Perorsaaneq Pillugu Qitiusumik Sullissivimmik pilersitsisoqassaaq.

Inini qullerni ilaatigut inini ammanerusuni atuaqatigiiaanut inissiortoqassaaq tamakkualu atuaqatigiiaanut ataasiakkaanut imaluunniit eqimattanut inissatut pilersinneqassapput. Illutap isuata aappaani annertusisamik immikkut atuartinneqartussat inissaqartinneqassapput.

Inini qullerni immikkoortiternerit pingassuusut tamarmik siunnersortinut- aamma alloriarfinni pisortanut allaffilerneqassapput.

Eqaarsaarfiit sioraanni maannakkut qaliaasamik aniinganeqartumi torsuusarsuaq igalaanik iigalersugaq pilersinneqassaaq tamannalu paarlertut maannakkut ininut siunissamilu initaalerumaartussanut ingerlaffissiatut atuutissaaq. Torsuusarsuup illutallu inersuartaanut atsunik arlalinnik ammanilersuisoqassaaq

taamaaliornikkut ilinniartitsinermi ammanerusunik aamma inuppalaarnerusunik avatangiiseqartoqalis-sammat aamma inersuit ullumikkumit eqaannerusumik atorneqartarnissaat anguniarlugu. Inersuarnut atasunik atisaajartarfinnut toqqaannarlugu isertarissat peerneqassapput atuartullu inersuarnut torsuusar-suakkut ingerlasalissapput taamaaliornermi atuartut niuarsiaqqat nukappiaqqllu timersornermi ilinniartit-sinermi ajornaannerusumik akuleriittalernissaat anguniarneqarpoq. Taamaattumik eqaarsaartarfiit taamaattut atorlugit angajullerni atuartitsinermi timersornissamut arsarnissamullu anguniakkat angujumi-narnerulissapput.

Inersuup katersortarfiup saniani iggaviliortoqassaaq. Taamaaliornikkut inersuup katersuuttarfiup nerisar-fittut atorneqartarsinnaanissaa anguneqassaaq.

Illup timersortarfittallip isuani nipit akornusersuutaannginnissaat anguniarlugu iikkanik nipikillisaatinik qal-likkanik inimik pilersitsisoqassaaq portussutsillu iluatsitaarlugit pisariaqarpat nipilersortarfik torsuusarsu-armut tulliusumik isiginnaartitsiveeralerneqarsinnaavoq.

Silataani nutarsaanerit

Aningaasartuutissat annertunerusutigut nalilersorneqarnerini siunissami illutat silataanni iikkat assigisaal-lu pitsannorsarneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Pitsannorsaanissami annertunerusutigut ani-ngaasartuutissat makkuninnga tunngaveqarput:

- Ikkat saattut nutarsarneqarnissaat
- Matunik igalaanillu taarsersuineq
- Qaliat nutarterneqarnissaat

Taamaaliornissamut aningaasartuutissat 19,2 mio. kr.-iunissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Kommunalbestyrelsimi ASK-ip nunataani marlunnik illutalimmik atuarfiliornissamut qinnuteqarnissaq akuersissutigineqarnikuuvoq taamaattumillu USK-i siunertanut allanut atorneqartussanngortinneqas-sasoq.

Pisariaqartitsinerit	m ² katillugit	Kr./m ²	Kr. katillugit
Pisariaqartitsineq 2	673	12.000	8.076.000
Pisariaqartitsineq 3	4.687	7.000	32.809.000
Pisariaqartitsineq 4	150	1.800	270.000
Katillugit	5.360		41.155.000
Silataani iluarsartuussineq			19.200.000
Aningaasartuutit tamarmik	(akigititat 2013-imeersut)		60.355.000

6.2.3 Kangillinnguit (KANG)

Atuarfiup, atuaqatigiiaat siullianniit arfineq aappaannut atuaqatigiiaanillu naligiinnik pingasunik aamma immikkut annertusisamik atuartittakkanik atuaqatigiiaanik sisamanik atuortoqartussanngorlugu al-lanngortiterneqarnissaa iluarsartuunneqarnissaalu aallaaviupput.

Illuutit ungalliusut ilaanni ininit allit atualeqqaanut aamma atuareermermi paaqqinnittarnermut naleqqusarlugit aaqqissorneqassapput taassumalu qaliani atuaqatigiiaat aappaat pingajuilu inissaqartinneqassapput taamaaliornermi illup atuunera tamakkiisumik iluaqutigineqalissaaq. Taamatut aaqqiinermi atuartunut nukarlernut atuartitsinermi- aamma pinnguarnermi avatangiisit pitsaasut pilersinneqassapput tamatumalu saniatigut alloriarfimmil tassani pisortaasoq inersimasunut tulluuttumik avatangiisilimmik alaffilerneqassaaq.

Atuaqatigiiaat sisamaanni tallimaannilu aturtunut ataqatigiissumik initalersuinissamat illup sananeqaataa ajornartorsiortitsivoq. Illup periarfissai annikitsut ininik ataatsimoorfiusinnaasunik pilersitsinissamat periarfissaqanngillat taamaattumillu tamatumunnga taarsiullugit maannakkut qarasaasiarnermi atortuutitut inissortoqarsinnaavoq siunissamilu atuartitsinermi qarasaasianik atuinerup annertusiarernerani atuinerullu ininut atuartitsiviusunut nuukkiartuaarnera ilutigalugu inip tamassuma atorfissaarunneqarnissaa ilimanaateqarpoq.

Atuaqatigiiaat arfernanni arfineq aappaannilu atuartunut ilikkarniarnermi avatangiisunik pilersitsinissanaeq illutami pingaarnermi quleriinnik initalimmi anguneqarsinnaavoq. Taamatut pilersitsinerup avatangiisit DUS-imut naleqquttut alloriarfimmili qiterlermi atorneqarsinnaasut kingunerissavai.

Immikkut annertusisamik atuaqatigiiaat DUS-imut illuutitut atasumik inissinneqassapput atuaqatigiiaat ataatsit tamatumunnga sanilinngortillugit pingasullu illumi taassumani inini allerni inissillugit.

Atuartsissutissanut aalajangersimasunut ininut tulluuttuupput atuaqatigiiaanullu siullermiit arfineq aappaanut atussallugit ajoquteqaratik.

Illuutit ullumikkut piusut iluanni nerisarfiliorsinnaanissaaq ajornarpoq. Ullumikkut illuutit pingaarnersaasa initaani qullerni atuulluurtumik iggaveqarpoq tamatumalu nerisarfittut iggavilittut atorneqarsinnaanera ajornarpoq ininut ataatsimoorfittut amigaataammata aamma illup initaanut qullernut majuartaateqanngimmat. Kaammattuutigineqarpoq ininut allit ilaasa allilerneqarnerisigut nerisarfimmik pilersitsisoqarnissaa imaluuniit pingaarnertut illutaasup initaasa isorliit allilerneqarneratigut – maannakkut ininut atuakkanik toqqorsiviusumut atatillugu. Taamaaliornermi illumut isertariaq pitsaasoq pilersinneqarsinnaavoq aamma taamaaliornermi iggavimmut atassuteqartumik ininut ammasumik katersuuffiusinnaasumik pilersitsisoqassamat.

Taamaaliornermut aallaaviussaaq sunngiffimmi ornittakkap ullumikkut illutat pingaarnersaaniittup, iggaviliornermut pilersaaruteqarfiusumit aamma atuaqatigiiaat arfernanniit arfineq aappaanut inissanik pilersitsiviusalluni pilersaaruserfiusumit, qimagutinneqarnissaa taamaaliornermimi atuafimmi atuartsiviit tamarmiusut ataqatigiinnerat anguneqarsinnaavoq. Tamanna pissutigalugu sunngiffimmi ornittakkap allamut inissinneqarnissaani aningaasartuutissat ilanngussorneqareerput. Allamut inissiigallarneq sumiiffimmi ininut atorneqanngitsunik nassaarnikkut imaluuniit atuafiuq nutaamik sanaartukkamik ilaneratigut pisinnaavoq. (Atuarfiup ilaneqarnissaanut aningaasartuutissat ataani takusassiarineqarput).

Pisariaqartitsinerit	m ² katillugit	Kr./m ²	Kr. katillugit
Pisariaqartitsineq 1	157	26.000	4.082.000
Pisariaqartitsineq 2	250	12.000	3.000.000
Pisariaqartitsineq 3	471	7.000	3.297.000
Pisariaqartitsineq 4	185	1.800	333.000
Katillugit	1.063	(akigititat 2013-imeersut)	10.712.000

6.2.4 Atuarfik Samuel Kleinschmidt (ASK)

Atuarfiup, atuaqatigiiaat siullianniit arfineq aappaannut atuaqatigiiaanillu naligiinnik sisamanik aamma immikkut annertusisamik atuartittakkanik atuaqatigiiaanik arfinilinnik atuortoqartussanngorlugu allanngortiterneqarnissaa iluarsartuunneqarnissaalu aallaaviupput.

Pilersaarusiordermi tunngavilersuutigineqarlutillu aallaavigineqarput atuarfiup ASK-ip aserfallassimane-rujussua ilinniartitsinernullu atussallugu avatangiisilunnerujussua tamakkuninngalu pissuteqartumik atuarfiup siunissami atuartunut minnernut akullernullu ininik atugassanik 34-nik atuartitsivilerlugu allilerneqarnissaa ima akisutigissaaq aamma eqqarsarnartoqartigissaaq atuarfiup taartissaanik nutaamik sananissaaq eqqarsaatigisariaqarluni. Atuarfimmik nutaamik inissiisinnaaneq pisinnaavoq nunatami ASK-ip kujataani kitaani ullumikkut pinnguartarfittut atuuttumi. (takuuk ilanngussaaq 2).

Maannamut atuarfiup illutai initaalu piumasaqaatinut nutaanut naleqqussarneqassappata minnerpaamik allannguutissat makku suliarineqassapput:

Ullumikkut atualerlaanut nukarlernullu atuartunut inigitinneqartut atuaqatigiiaanut naligiinnut sisamanut inissanik aamma DUS-imut inissanik pilersitsinissanut periarfissaqanngillat. Taamaattumik init atuartitsiviusut, SPO aamma init ataatsimoorfiusinnaasut ilaartorniarlugit eqaarsaatarfiup illutaanut qanittumik illutamik sanaartortoqartariaqarpoq.

Atualerlaanut illutaq atuarfimmik immikkut annertusisamik atuartunut atuartitsivissatut atortariaqarpoq taamaalilluni atuartut tassani peqqinnarnerusumik avatangiiseqarlissammata. Illutaq taanna siunissami atuarfimmik nutaamik sanaartortoqassagaluarpot immikkut annertusisamik atuartitsinermi atuartitsivissatut eqqarsaatigineqarsinnaavoq.

Illutatut pingaanermi init allit atuaqatigiiaat siullianniit arfineq aappaannut atuartitsivissatut aaqjissuunneqarlunilu nutarterneqartariaqarpoq.

Isertarissap pingaernerup teqeqquani atuarfik nutaamik sananikkut ilaneqassaat tassaniissappullu PSC annerusoq atuarfimmilu ingerlatsisut allaffii aamma nerisarfik iggavittalilik. Taamaaliornermi inersimasunut sullivissatut avatangiisit pitsaanerusut aamma pilersinneqassapput.

Maannamut ilinniartitsisunut atisaajartarfik perusuersartarfittut tamanit atorneqarsinnaasutut iluarsartuunneqassaaq tamannalu nerisarfittut nuannaarsartarfittullu initanut pilersitanut atassuteqassaaq. Ilinniartitsisut atisaajartarfii aamma perusuersartarfii kissartuliortarfillu nutaaq maannakkut ilinniartitsisut inigisaanni pilersinneqassaaq.

Nipilersornermut init atorneqartussat nuannaarsartarfimmiiginnassapput init taakku ilinniartitsinermi avatangiisitut ajunngitsutut nalilerneqarmata.

Eqaarsaatarfiup atisaajartarfii nutarterneqassapput siunissami immikkoortunngorlugit aamma eqaarsaatarfimmut toqqaannartumik isertarfilerlugit.

Inini qullerni atuartunut inigititani maannakkut torsuusarsuit ataatsimoorfarilersorlugit ammartiterneqassapput ataatsimoorfarifillu illut silissusaa tamakkerlugu pilersinneqassapput aamma atuaqatigiinnut atuartitsivissatut initami ammasumi ungaluukkanik ineeqqanik pilersitsinikkut sanaartorneqassapput.

Init qullit aappanni aamma init ammartiterneqassapput taamaalilluni torsuusarsuaq atorunnaassalluni ataatsimoorfissatullu- aamma atuaqatigiinnut atuartitsivissatut aaqjissuunneqassalluni.

Pinnguartarfiup tungaanut, akullerni atuartunut inissaqartitsinissaaq anguniarlugu, illutaq quleriunngitsumik tallineqassaaq tassaniissappullu atuaqatigiiaat aamma atuaqatigiit inissaat aamma ininik ataatsimoorfiusinnaasunik pilersitsisoqassaaq.

Taamatut aaqqissuusseqqinnermi alloriarfinni tamani ilinniartitsisut sullivilersorneqarnissaat periarfissius-sallugu pingaaruteqarpoq.

Silataani nutarsaanerit

Aningaasartuutissat annertunerusutigut nalilersorneqarnerini siunissami illutat silataanni iikkat assigisaal-lu pitsanngorsarneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Pitsanngorsaanissami annertunerusutigut ani-ngaasartuutissat makkuninnga tunngaveqarput:

- Ikkat saattut nutarsarneqarnissaat
- Matunik igalaanillu taarsersuineq
- Qaliat nutarterneqarnissaat
- Natit nutarterneqarnissaat
- Oquttunik piiaanissaq nutarterinissarlu

Taamaaliornissamut aningaasartuutissat 17,3 mio. kr.-iunissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Pisariaqartitsinerit	m ² katillugit	Kr./m ²	Kr. katillugit
Pisariaqartitsineq 1	2.016	26.000	52.416.000
Pisariaqartitsineq 2	1.632	12.000	19.584.000
Pisariaqartitsineq 3	2.501	7.000	17.507.000
Pisariaqartitsineq 4	350	1.800	630.000
Katillugit	6.501		90.137.000
Silataani iluarsartuussineq			17.300.000
Aningaasartuutit katillugit		(akigitat 2013-imeersut)	107.437.000

Nutaamik atuarfiliorneq

Aningaasartuutissanik killilimmik qaffaanikkut atuarfik ASK nutaanik illutalernerqasinnavoq. ASK-ip nu-taamik illutalernerqarnissaa siunertaralugu pilersaarusionerme- aamma illutanik nutaanik ASK-ip ku-jatinnuani kitaani sanaartorerup nalaani illutatoqqat atorallarneqarsinnaapput. Taamaaliornermi atuar-tunik inissaqartitsigallarnermi aningaasartuutissat annikitsunnguutinneqarsinnaapput. Tamatumunnga ilanngullugit nutaamik inissiinerup malittaani bussinut unittarfimmut ingerlasinnaaneq pisariillisarneqas-saaq aamma atuarfiup assartuutinik tikinneqarsinnaanera ajornaannerulissalluni.

Atuarfimmik nutaamik sanaartorerme aningaasartuutissanut malinnaasussat silami pilersitassanut ani-ngaasartuutaanerussapput. Silamili pilersitassat pilersaarusionerqarnerini soorlu anitsiartarfiit timersorfi-usinnaasullu eqqarsaatigalugit maannakkut taamaattuusut atuuffii pitsanngortinneqarnerusinnaapput.

Tamatuma aamma kingunerisaanik kommune atuarfiup illutatoqaanik peqalissaaq. Maannakkut naliliine-rit naapertorlugit illutatoqqat isaterneqarnissaat akisoorujussuusussavaoq. Taamaakkualartoq nunami-nertaq sanaartorfiusinnaasoq pigineqalissaaq imaluuniit illoqarfiup pilersaarusionerqarneranut atatillugu nunaminertaq uninngaarfiusinnaasoq pilersinneqarsinnaavoq. Periarfissanut ilaavoq kommunip illutatoq-qanik tuniniaasinnaanissaa taamaaliornarlu Qorsussuup matuneqarneranut atatillugu takuneqareerpoq.

Taamatut pilersaarusionermi atualerlaanut atuartitsivik nutarfasereersoq atuarfiup nutaap immikkoortortaat atorreqarsinnaavoq imaluunniit siunertanut allanut aamma atorreqarsinnaavoq soorlu immikkut pisariaqartitsisunut atuarfiliaralugu.

ASK-ip illutassaanik nutaanik sanaartornermi sanaartugassat ataatsimut 7.000 m²-itut annertutigisut pisariaqartinneqarput. Inissap annertussusaa atuarfiup ullutsinnut naleqquttup minnerpaaffigisassaatur naatsorsuinermi pinngorpoq.

Pisariaqartitsinerit	m ² katillugit	Kr./m ²	Kr. katillugit
Pisariaqartitsineq 1	7.000	26.000	182.000.000
Katillugit	7.000	(akigitat 2013-imeersut)	182.000.000

Kommunalbestyrelsip ASK-ip nunaminertami inaani marlunnik illutalimmik nutaamik atuarfiliornissap qinutiginneqarnissaa akuersissutigaa.

6.2.5 Atuarfik Hans Lyng (AHL)

Atuarfiup, atuaqatigiiaat siuillianniit arfineq aappaannut atuaqatigiiaanillu nalogiinnik pingasunik aamma immikkut annertusisamik atuartittakkanik atuaqatigiiaanik sisamanik atuartoqartussanngorlugu allanngortiterneqarnissaa iluarsartuunneqarnissaalu aallaaviupput.

Atuarfik Hans Lyng ullaqqut atuaqatigiiaanut nalogiinnut marlunnut atuartoqartussanngorlugu pilersitaavoq kisiannili atuaqatigiiaanut nalogiinnut pingasunut atuartoqartussanngorlugu pilersaarusiugaareerpoq.

Atuarfeqarnermut tunngasunik pilersaarusiame, atuarfiup sananeqarnerani innersuussutaasut naapertorlugit, Atuarfik Hans Lyngip atuaqatigiiaanut nalogiinnut pingasunut atuarfinngorlugu allilernerneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Tamatumani maannakkut atuarfiup atuartitsivittut immikkoortortaanik marlunnik allilerinissaq inissaqartinneqareerpoq. Immikkoortut tamarmik atuaqatigiiaanut sisamanut inigineqarsinnaanngorlugit allilernerneqassapput immikkoortullu aappaa aamma atuaqatigiinnut atuartitsivissamik marlunnik ilaneqassaaq immikkoortumi tassani ininik katiterinissaq matussuserniarlugu.

Immikkut annertusisamik atuartinneqartussat aniinganersani marluusuni inissaqartinneqassapput atuaqatigiiaalli ataatsit inini allerni atuaqatigiiaat siuillianni atuartut inaasa qanittuani inissinneqassapput (tassani maannakkut immikkut annertusisamik atuartinneqartut atuaqatigiiaat ataatsit ineqartinneqareerput).

Atuarfiup qitiusumik kaajaluisaata isuani inini qullerni uumasulerinermik/nunalerinermik atuartitsiviusut eqqaanni uumaatsulerinermut atuartitsivik kigutigissaanermullu ini atugassaq pilersinneqassapput. Pisariaqartinneqarpat uumaatsulerinermi atuartitsivissaq mersornermi/ilusilersuinermilu atuartitsivimmi pilersinneqarsinnaavoq taamaaliornikkut nunalerinermut/uumasulerinermut atuartitsiviup toqqorsivittaa marluunneqarsinnaammatt, isertarfik matoqqasoq kigutigissaasarfimmut isertarfiususaaq pilersinneqassaaq aamma atuarfimmitt kigutigissartarfimmut toqqaannartumik isertoqarsinnaanissaa anguniarlugu isertarfiliortoqassaaq. Silamiit kigutigissaavimmut isertarneq majuartarfitsigut paakkoorluni pisassaaq.

Atuarfiup kaajaluisaata isuani allermi, sanasarfiup eqqaani, nutaamik sunngiffimmi minnernut ornittakkamik (SPO) maannakkut piusumit annerusumik pilersitsisoqassaaq. Minnernut ornittagaq inissinneqassaaq paakkoorluni ajornaatsumik silamut anillattoqarsinnaasunngorlugu, aamma sila ajortinnagu sanavimmut ingerlasinnaanissaaq ajornarunnaartinneqassaaq. Minnernut ornittagaq aamma ininut atuartitsiviit aappaannut qanittumik inissisimassaaq taamaalilluni minnernut ornittakkamit init atuartitsiviusut eqaatsumik atorluarneqarsinnaalissapput.

Atuarfimmi kamillartarfiit atuartut amerlassuseriligassaannut naleqquttunngorlugit annertusarneqassaput.

Pisariaqartitsinerit	m ² katillugit	Kr./m ²	Kr. katillugit
Pisariaqartitsineq 1	1.772	26.000	46.072.000
Pisariaqartitsineq 3	57	7.000	399.000
Katillugit	1.829	(akigititat 2013-imeersut)	46.471.000

6.2.6 Tasiilami Alivarpi, Tasiilaq (TAS)

Innuttaasut amerliartornissannik ilimagisat aamma manna tikillugu eqimattatut atuaqatigiinnut ininik atuartitsivissaaleqineq pissutigalugu atuarkiup, immikkut annertusisamik atuartitsinissamut immikkoortortasamik, allineqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Taamaaliornermi eqimattatut atuaqatigiinnut inissaqartisisoqalissaaq atuartullu immikkut pisariaqartitsisut amerlassusaat naapertorlugu, taakkua inigisaasa eqaatsumik atorneqartarnissaat anguneqarsinnaavoq.

Atuarfiup allissutissaa init atuaqatigiiaanut atorneqartartut avannamut isuanni inissinneqartussatut eqqarsaatigineqarpoq taamaaliornermi atuarkiup anitsiartarfiata isaariaa avannarpasinnerusumut nuuttariaqassaaq taamaaliornermi ajornartorsiutitaqassanganneqanngilaq.

Pisariaqartitsinerit	m ² katillugit	Kr./m ²	Kr. katillugit
Pisariaqartitsineq 1	840	26.000	12.480.000
Katillugit	840	(akigititat 2013-imeersut)	12.480.000

6.2.7 Atuarfik Tuiisq, Paamiut (ATU)

Paamiuni atuarfimmi allilerinissamut iluarsartuussinissamulluuniit pisariaqartitsisoqannginneranik naliisoqarpoq.

6.3 Tamakkiisumik aningaasalersuinissamut pisariaqartitsineq

Takussutissiami ataaniittumi atuarfinnut ataasiakkaanut aningaasaliinissamut pisariaqartitsineq nalunaarsorneqarsimavoq.

Atuarfik	Nutarterinermut iluarsartuussinermut allilerinermullu aningaasartuutit kr.	Aserfallatsaaliinermut 2014-2024 kr. ¹
Nuussuup Atuarfia (NUUS)	42.634.000	6.727.580
Ukaliusaq (USK) siunertanut nutaanut	060.355.000	5.640.000
Kangillinguit (KANG)	10.712.000	6.057.360

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut
3. Tunngaviit

Atuarfik	Nutarterinermut ilu-arsartuussinermut allilerinermullu aningaasartuutit kr.	Aserfallatsaaliinermut 2014-2024 kr. ¹
Atuarfik Samuel Kleinschmidt (ASK) (iluarsartuussineq)	167.792.000	4.687.780
Atuarfik Hans Lynge, Qinngorput	46.471.000	5.875.000
Tasiilak Alivarpik, Tasiilaq	12.480.000	3.921.680
Atuarfik Tuiisaaq, Paamiut		4.668.980
Ejnar Mikkelsen Atuarfik, Ittoqqortoormiit		1.561.340
Kuummiut Alivarpia nunaqarfimmi atuarfik		858.220
Kulusumi Alivarpia nunaqarfimmi atuarfik		587.500
Qeqertarsuatsiaat nunaqarfimmi atuarfik		751.060
Sermiligaap Alivarpia nunaqarfimmi atuarfik		228.420
Arsuup Atuarfia, Arsuk		759.520
Tiilerilaaq nunaqarfimmi atuarfik		252.860
Isertup Alivarpia nunaqarfimmi atuarfik		140.060
Kapisillit Atuarfiat		141.000
Katillugit	280.089.000	42.858.360

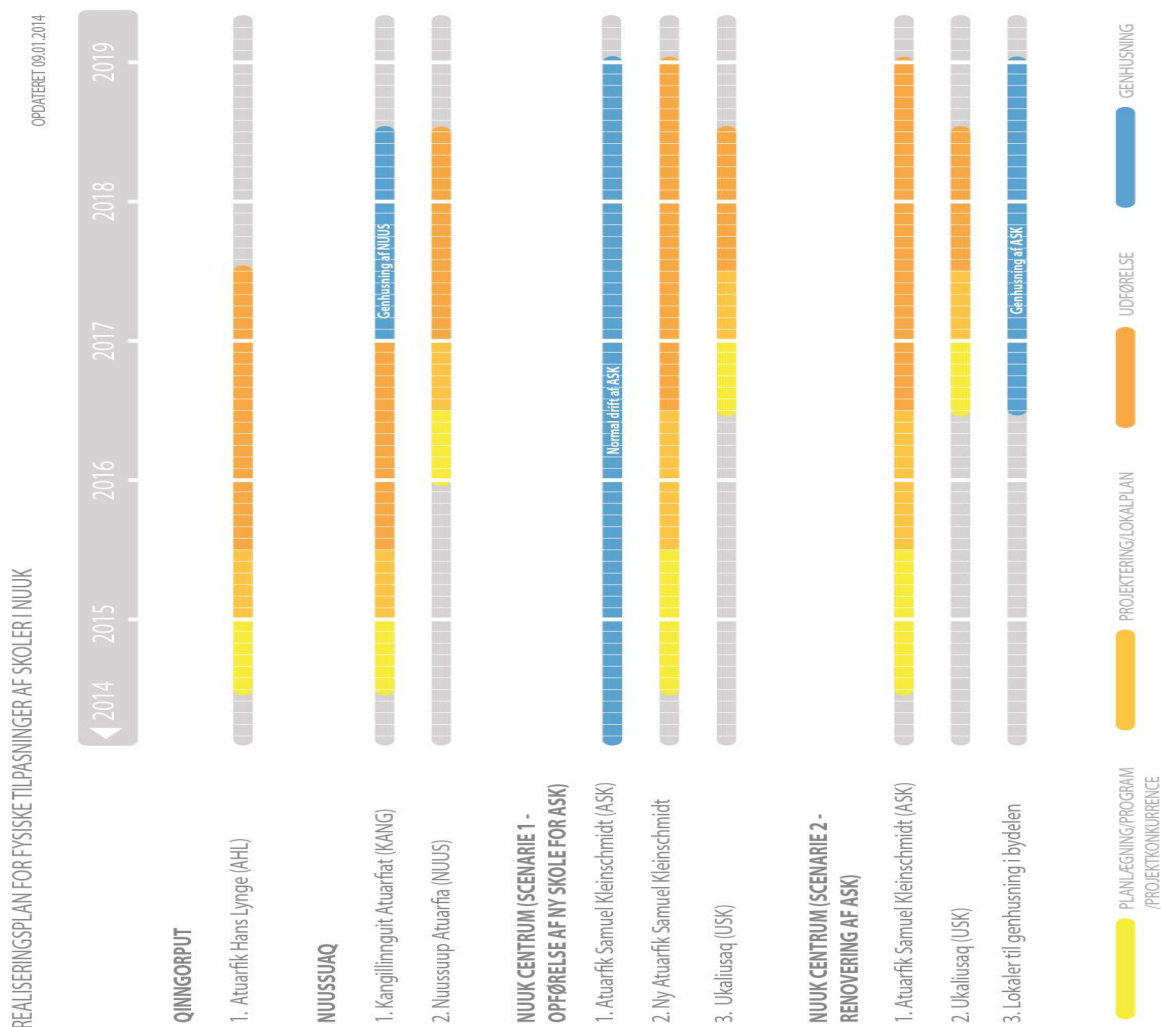
¹ Kommuneqarfik Sermersuup aserfallatsaliinermut pilersaarusiut Frontius atorlugu atuarfinni a-taasiakkaani piffissami 2014-imiit 2024-imut iluarsartuussinissamut aningaasaliissutissat eqqartorneqartut missingersuusiorsimavai.

Takusassiaq 4 Nuummi atuarfinni sisamani iluarsartuussinissamut ilaartuinissamullu aningaasartuutissat naatsorsuutigisat aamma ingerlatsinermut aserfallatsaaliinissamullu

Aningaasat tamarmik 2013-imi akusut naapertorlugit nalunaarsugaapput.

7 Piviusunngortiterinissamut pilersaarutissatut siunnersuut

MALUGIUK! Periutsitigut pissutsit tunngavigalugi Kommunalbestyrelsip akuersissutai nutaanerusut ilanngunneqarsinnaasimangillat.

Atuarfiit ilusilersorneqarnerisa aqqissorneqarnissaannik kissaatigisat piaartumik piviusunngortinneqarnissaat periarfissikkumallugu Nuummi atuarfiit allisarneqarlutillu iluarsartuunneqarnissaasa sukkasuumik ingerlanneqarnissaat eqqanaarneqartariaqarpoq. Atuarfeqarnermut tunngasunik pilersaarusiap akuersisutigineqarneranut atatillugu tamatumalu kinguninnguatigut Nuummi atuarfiit suliarineqarnissaasa pilersaarusiernerat aallartittariaqarpoq aamma 2019-imi suliat naammassereersimanissaat tunaartaralugu.

Piviusunngortiterinissamik pilersaarut saqqummiunneqartoq atuarfiit ataasiakkaat suliarineqarnissaannut pingaarnertut piffissalersuinerugallarnertut isigisariaqarpoq taamaaliornermilu soorunami atuarfiit atuarfiillu siulersuisui suleqatigalugit sanarfeqqittariaqartoq immikkuualuttukkaartumillu itisileqqittariaqartoq.

Tasiilami atuarfiup allilerneqarnissaa piviusunngortiterinissamut pilersaarummi takutinneqanngilaq suli-assanulli allanut attuumassuteqanngitsumik piviusunngortiterneqarsinnaavoq maannakkulli sukkasuumik piviusunngortinneqarnissaa pisariaqartinneqanngitsutut nalilerneqarpoq.

Nunaqarfinni, Paamiuni aamma Ittoqqortoormiini atuarfinnik ingerlatsinermi aamma aserfallatsaaliinermi aningaasartuutissat avataatigut annertunerusunik aningaasalersuinissaq ilimagineqanngilaq.

8 Ukiukkaartumik sanaartornissanut aningaasalersuinissamut siunnersuut

Ataani sanaartornermi aningaasaliissutissanut missingersuutit siullianni Nuummi atuarfinni aningaasaliissamut piviusunnortiterinissamik pilersaarutit marluusut tunngavigalugit sanaajupput taakkunani ilaatinneqarput Atuarfik Samuel Kleinschmidt (ASK) nutarsarneqarnissaa imaluunniit nutaanik illutalerlugu sanaqqinneqarnissaa.

Atuarfeqarneq pillugu pilersaarutip 1. juli 2014-imiit pilersaarusioneqarluni aallartinneqarnissaanut aamma piviusunnortiterinissat 2018-ip naanerani naammasisimanissaat naatsorsuutigalugu pilersaarutit akuersissutigineqarsimanissaat tunngaviuvoq.

Nuummi – atuarfiit tamakkiisumik nutarterneqassappata tunngavigisat naapertorlugit takorluukkat

Ukiuni aningaasaliiffiusuni aningaasaliissutissat agguarneqarneri	Aningaasaliissutit mio. kr.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Katillugit	
Atuarfik Hans Lyngge	AHL	46,5	0,9	14,2	20,9	10,5	-	-	46,5
Kangillinnguit Atuarfiat	KANG	10,7	0,2	4,1	6,4	-	-	-	10,7
Nuussuup Atuarfia	NUUS	42,6	-	-	4,3	25,6	12,8	-	42,6
Atuarfik Samuel Kleinschmidt	ASK	107,4	1,1	5,4	23,6	38,7	38,7	-	107,4
Ukaliusaq	USK	60,4	-	-	1,2	32,0	27,2	-	60,4
Katillugit		267,6	2,2	23,6	56,4	106,7	78,6	-	267,6

Akit tamarmik 2013-mi akiutitanik aallaaveqarput.

8.1 Nuummi – ASK-imi illuutit nutaamik ilaneqassappata tunngavigisat naapertorlugit takorluukkat

Ukiuni aningaasaliiffissani aningaasaliissutissat agguarneqarneri	Aningaasaliissutit mio. kr.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Katillugit	
Atuarfik Hans Lyngge	AHL	46,5	0,9	14,2	20,9	10,5	-	-	46,5
Kangillinnguit Atuarfiat	KANG	10,7	0,2	4,1	6,4	-	-	-	10,7
Nuussuup Atuarfia	NUUS	42,6	-	-	4,3	25,6	12,8	-	42,6
Atuarfik Samuel Kleinschmidt	ASK	182,0	1,8	9,1	40,0	65,5	65,5	-	182,0
Ukaliusaq	USK	60,4	-	-	1,2	32,0	27,2	-	60,4
Katillugit		342,2	3,0	27,3	72,9	133,6	105,5	-	342,2

Akit tamarmik 2013-imi akiutitanik aallaaveqarput.

9 Allakkiat tunngavigisatut Ilanngussukat

9.1 ilanngussa 1 – Tunngavilersukkamik suliassanik aningaasalersuinissamut pisariaqartitsineq

Illutat siunnersuutigineqartutut iluarsartuunneqarnissaanni- aamma allisarneqarnissaanni aningaasalii- nissamut tunngavittut iliuusissat immikkoortunut sisamanut agguarneqarsimapput:

Pisari- aqartit- sinerit	Illuutiniq naleqqussaaneq	Kr./m ²
1	Atuarfinnut pioreersunut ilassutissanik sanaartorneq	26.000
2	Annertunerusunik iluarsaaneq, illup tunngaviinik noqittuinillu al- lanngortiterinermik kinguneqartoq	12.000
3	Annertunerusunik iluarsaaneq, tamatumani "peerorsaaneq pil- lugu inissat" pilersinneqarnerat, ininik katiterineq aamma ininik allanik allanngortiterineq	7.000
4	Annikinnerusunik iluarsaaneq, tamatumani iikanik naternillu nu- tarsaaneq, igalaanik taarsersuineq nutaamillu illup atornissaanut iluarsartuussineq	1.800

Ataatsimut isiginnilluni akiutitat siusinnerusukkut sanaartornernut akigititanik tunngaveqarput (2013-imi akiusut tunngavigineqarput).

9.1.1 Nuummi – atuarfiit tamakkiisumik nutarterneqassappata

Takussutissiani tulliuuttuni illutat m²-inik annertussusaat tunngavigalugit aamma qanoq annertutigisumik iluarsartuussinissat allilerinissallu aallaavigalugit Nuummi atuarfinni tallimaasuni annertussusissat nalu- naarsorneqarsimapput aamma atuarfiit ataasiakkaarlutik aningaasaliiffigineqarnissaat naatsorsugaavoq allanngortitigassat m²-erimut akissaat naatsorsuutigereerlugit.

Takussutissiaq 5 Nuussuup Atuarfiani (NUUS) iluarsartuussinissamut allilerinissamullu pisariaqartitat naatsorsorneqarneri.

Init quleriit	Pisariaqar- titsineq	Pisaria- qartitsineq	Pisariaqar- titsineq	Pisariaqar- titsineq
	1	2	3	4
Naqqup ataa/initai tunor- liit		219 m ²	178 m ²	234 m ²
Initaat allit		235 m ²	1.002 m ²	276 m ²
Initai quliit		2.059 m ²		
Katillugit		2.513 m²	1.180 m²	510 m²

Takussutissiaq 6 Nuussuup Atuarfiani (NUUS) sanaartornermut aningaasartuutissat

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut
3. Tunngaviit

Pisariaqartitsinerit	m ² katillugit	Kr./m ²	Kr. katillugit
Pisariaqartitsineq 2	2.513	12.000	30.156.000
Pisariaqartitsineq 3	1.180	7.000	8.260.000
Pisariaqartitsineq 4	510	1.800	918.000
Katillugit	4.203	(akigitat 2013-imeersut)	39.334.000
Silataani iluarsartuussineq			3.300.000
Aningaasartuutissat katillugit			42.634.000

Takussutissiaq 7 Ukaliusap Atuarfiani (USK) iluarsartuussinissamut allilerinissamullu pisariaqartitat naatsorsorneqarneri.

Init quleriit	Pisariaqartitsineq	Pisariaqartitsineq	Pisariaqartitsineq	Pisariaqartitsineq
	1	2	3	4
Init allit		673m ²	2.508 m ²	150 m ²
Init qulliit			2.179 m ²	
Katillugit		673 m²	4.687 m²	150 m²

Takussutissiaq 8 Ukaliusap Atuarfiani (USK) sanaartornermut aningaasartuutissat

Pisariaqartitsinerit	m ² katillugit	Kr./m ²	Kr. katillugit
Pisariaqartitsineq 2	673	12.000	
Pisariaqartitsineq 3	4.687	7.000	32.809.000
Pisariaqartitsineq 4	150	1.800	270.000
Katillugit	5.360		41.155.000
Silataani iluarsartuussineq			19.200.000
Aningaasartuutissat katillugit			(akigitat 2013-imeersut) 60.355.000

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut
3. Tunngaviit

Takussutissiaq 9 Kangillinnguit Atuarfiani (KANG) iluarsartuussinissamut allilerinissamullu pisariaqartitat naatsorsorneqarneri

Init quleriit	Pisariaqar-titsineq	Pisariaqar-titsineq	Pisariaqar-titsineq	Pisariaqar-titsineq
	1	2	3	4
Inini allerni	157 m ²	250 m ²	133 m ²	185 m ²
Inini qulliup tullini				
Inini qullerni			338 m ²	
Katillugit	157 m²	250 m²	471 m²	185 m²

Takussutissiaq 10 Kangillinnguit Atuarfiani (KANG) sanaartornermut aningaasartuutissat

Pisariaqartitsinerit	m ² katillugit	Kr./m ²	Kr. katillugit
Pisariaqartitsineq 1	157	26.000	4.082.000
Pisariaqartitsineq 2	250	12.000	3.000.000
Pisariaqartitsineq 3	471	7.000	3.297.000
Pisariaqartitsineq 4	185	1.800	333.000
Katillugit	1.063	(akigitat 2013-imeersut)	10.712.000

Takussutissiaq 11 Atuarfik Samuel Kleinschmidtimi (ASK) iluarsartuussinissamut allilerinissamullu pisariaqartitat naatsorsorneqarneri

Init quleriit	Pisariaqar-titsineq	Pisariaqar-titsineq	Pisariaqar-titsineq	Pisariaqar-titsineq
	1	2	3	4
Inini allerni	833,21.047 m ²	1.180 m ²	1175 m ²	350 m ²
Inini qulliup tullini	969 m ²	452 m ²	684 m ²	
Inini qullerni			642 m ²	
Katillugit	1.801,82.016 m²	1.632 m²	2.501 m²	350 m²

Takussutissiaq 12 Atuarfik Samuel Kleinschmidtimi (ASK) sanaartornermut aningaasartuutissat

Pisariaqartitsinerit	m ² katillugit	Kr./m ²	Kr. katillugit
Pisariaqartitsineq 1	2.016	26.000	52.416.000

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunut pilersaarut
3. Tunngaviit

Pisariaqartitsinerit	m ² katillugit	Kr./m ²	Kr. katillugit
Pisariaqartitsineq 2	1.632	12.000	19.584.000
Pisariaqartitsineq 3	2.501	7.000	17.507.000
Pisariaqartitsineq 4	350	1.800	630.000
Katillugit	6.501	(akigitat 2013-imeersut 3)	90.137.000
Silataani iluarsartuussineq			17.300.000
Aningaasartuutit katillugit			107.437.000

Takussutissiaq 13 Atuarfik Hans Lyngemi (AHL) iluarsartuussinissamut allilerinissamullu pisariaqartitat naatsorsorneqarneri

Init quleriit	Pisariaqartitsineq 1	Pisariaqartitsineq 2	Pisariaqartitsineq 3	Pisariaqartitsineq 4
Inini allerni	786,41.298 m ²		57 m ²	
Inini qullerni	386,3474 m ²			
Katillugit	1.172,71.772 m²		57 m²	

Takussutissiaq 14 Atuarfik Hans Lyngemi (AHL) sanaartornermut aningaasartuutissat

Pisariaqartitsinerit	m ² katillugit	Kr./m ²	Kr. katillugit
Pisariaqartitsineq 1	1.772	26.000	46.072.000
Pisariaqartitsineq 3	57	7.000	399.000
Katillugit	1.829	(akigitat 2013-imeersut)	46.471.000

Takussutissiaq 15 Tasilami Alivarpimmi (TAS) iluarsartuussinissamut allilerinissamullu pisariaqartitat naatsorsorneqarneri

Init quleriit	Pisariaqar- titsineq 1	Pisariaqar- titsineq 2	Pisariaqar- titsineq 3	Pisariaqar- titsineq 4
Inini allerni				
Inini qiterlerni	240 m ²			
Inini qullerni	240 m ²			
Katillugit	480 m²			

Takussutissiaq 16 Tasilami Alivarpimmi (TAS) sanaartornermut aningaasartuutissat

Pisariaqartitsinerit	m ² katillugit	Kr./m ²	Kr. katillugit
Pisariaqartitsineq 1	480	26.000	12.480.000
Katillugit	480	(akigititat 2013- imeersut)	12.480.000

9.2 Tamakkiisumik aningaasalersuinissamut pisariaqartitsineq

Takussutissiami ataaniittumi atuarfinnut ataasiakkaanut aningaasaliissutissat katinnerat takuneqarsinnaavoq.

Takussutissiaq 17 Atuarfinnut tamarmiusunut iluarsartuussinissamut allilerinissamullu aningaasaliissutissat aamma ingerlatsinermi aserfallaaliinissamilu aningaasartutissat katinneri

Atuarfik	Iluarsartuussinermi allilerinermi nutarsaanermilu aningaasartutissat kr.	Aserfallatsaaliineq 2014-2024 kr. ¹
Nuussuup Atuarfia (NUUS)	42.634.000	6.727.580
Ukaliusaq (USK) atuuffissaa nutaaq	0	5.640.000
Kangillinguit (KANG)	10.712.000	6.057.360
Atuarfik Samuel Kleinschmidt (ASK) nutaamik sanaartugassat	167.792.000	4.687.780
Atuarfik Hans Lynge, Qinngorput	46.471.000	5.875.000
Tasiilami Alivarpik, Tasiilaq	12.480.000	3.921.680
Atuarfik Tuiisaaq, Paamiut	0	4.668.980
Ejnar Mikkelsenila Alivarpia, Ittoqqortoormiit		1.561.340
Kuummiiniuni Alivarpia, nunaqarfimmi atuarfik		858.220
Kulusumi Alivarpia, nunaqarfimmi atuarfik		587.500
Qeqertarsuatsiaat Atuarfiat, nunaqarfimmi atuarfike		751.060
Sermiligaap Alivarpia, nunaqarfimmi atuarfik		228.420
Arsuup Atuarfia, nunaqarfimmi atuarfik		759.520
Tiilerilaap Alivarpia, nunaqarfimmi atuarfik		252.860
Isertup Alivarpia, nunaqarfimmi atuarfik		140.060
Kapisillit Atuarfiat, nunaqarfimmi atuarfik		141.000

Atuarfik	Iluarsartuussinermi allilerner- nermi nutarsaanermilu aningaasartutissat kr.	Aserfallatsaaliineq 2014-2024 kr. ¹
Katillugit	280.089.000	42.858.360

¹ Kommuneqarfik Sermersuup aserfallatsaaliinermut pilersaarusiut Frontius atorlugu atuarfinni ataasiakkaani piffissami 2014-imiit 2024-imut iluarsartuussinissamut aningaasaliissutissat eqqartorneqartut missingersuusiorsimavai.

9.3 Ilanngussaq 2 – Nuummi aamma Tasiilami atuarfinnik nutarterinissamut allilerinissamullu siunnersuut

Atuarfeqarnermut tunngassuteqartunik pilersaarusiut ilanngullugit Nuummi atuarfiit aamma Tasiilami atuarfiup titartarneqarneri sananeqarsimapput titartakkani takussutissiorneqarput illuutit maannakkut ilusaat aamma pilersaarusiut illuutit iluarsartuunneqarnissaannut- aamma allilerneqarnissaannut siunnersuutit takusassiarineqarput.

Titartakkat aningaasalersuinissamut tunngavissiuiniarluni aamma allanngortiterinissamut siunnersuutit aningaasaliissutigut kingunerisassaasat ersersinniarlugit sananeqarsimapput. Taamaattumik suliariumaagassat ilusaat aalajangersarneqanngikkallarput suliareqqissaarnerisali nalaanni aalajangersarneqarumaarlutik.r.

Ilanngussaq 2 – Nuummi Tasiilamilu atuarfiit allilerneqarnissaannut- amma iluarsartuunneqarnissaannut siunnersuusiaq immikkut ilanngussaavoq.

10 Allakiatut tunngavigisat nalunaarsorneri

Den Digitale Kommuneplan: <http://www.sermersooq2024.gl/>

Planstrategien: http://www.sermersooq2024.gl/dk/redegoerelse/kompetencer_til_livet/

Bosætningsanalyse:

<http://www.sermersooq2024.gl/dk/redegoerelse/bosaetningsmoenster/bosaetningsmoenster.htm>

Sumiiffiup ilisaritinneqarnera: <http://sermersooq.gl/om-kommunen/byer-bygder/>

Redegørelse om Skolehjem, Departement for Uddannelse og Forskning, Departementet for Uddannelse og Forskning, 12. december 2011